

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2026

Chișinău

Cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030, se anexează.

2. Autoritățile și instituțiile publice responsabile:

2.1. vor realiza acțiunile incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030;

2.2. vor prezenta, anual, Ministerului Afacerilor Interne, până la data de 10 februarie, precum și la solicitare, rapoarte privind gradul de realizare a acțiunilor incluse în Planul nominalizat.

3. Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:

3.1. anual, până la data de 25 februarie, raportul de progres privind implementarea Programului menționat;

3.2. până la data de 15 aprilie 2028, raportul de evaluare intermediară pentru doi ani a Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030;

3.3. până la data de 15 aprilie 2031, raportul de evaluare finală a Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030.

4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri în bugetele autorităților implicate, precum și din alte surse, conform cadrului normativ.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Vladimir BOLEA

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

Ministrul educației
și cercetării

Dan Perciun

Ministrul sănătății

Emil Ceban

PROGRAM NAȚIONAL
de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030

Capitolul I
INTRODUCERE

1. Republica Moldova se confruntă cu un profil al dezastrelor tot mai complex – secete prelungite, ploi torențiale cu grindină și vânt puternic, valuri de căldură, inundații, alunecări de teren, înghețuri târzii, incendii de vegetație, dar și riscuri tehnogene (explozii, accidente chimice, avarii la infrastructuri critice) și biologice (epidemii). Intensitatea și variabilitatea acestor fenomene au crescut vizibil în ultimele două decenii pe fondul schimbărilor climatice, al degradării ecosistemelor și al presiunilor demografice.

2. În contextul schimbărilor climaterice și al procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană (în continuare – UE), gestionarea eficientă a situațiilor generatoare de crize a devenit un obiectiv de maximă prioritate atât la nivel național, cât și cel internațional.

3. Este oportun de menționat că, la moment, Republica Moldova se află într-o perioadă de tranziție și de adaptare la standardele internaționale, atât sub aspectul de prevenire și gestionare a situațiilor generatoare de criză, cât și al impactului negativ al acestora. În Raportul de evaluare *inter pares* privind Republica Moldova din 2023, experții au constatat că, la nivel național, se atestă un mecanism bazat, cu preponderență, pe măsuri de răspuns/reacție în situații excepționale în detrimentul celor de prevenire și de pregătire.

4. De asemenea, în eforturile sale de a schimba lucrurile spre bine, în anul 2023, Republica Moldova a devenit membru cu drepturi depline al Mecanismului de Protecție Civilă al UE (*European Civil Protection Mechanism*), al cărui scopul este consolidarea cooperării între țările UE și alte state participante (Islanda, Norvegia, Serbia, Macedonia de Nord, Muntenegru, Turcia, Bosnia și Herțegovina, Albania, Ucraina) pe segmentul protecției civile, în vederea îmbunătățirii prevenirii, pregătirii și răspunsului la dezastre, dintre care atât cele mai des întâlnite pe planul național ca inundațiile, secetele, incendiile de vegetație, cât și cele de tip tehnogen. Statisticile anuale la nivel mondial demonstrează severitatea efectelor acestor fenomene dezastruoase care produc victime umane și care afectează economia națională, infrastructura critică și mediul înconjurător.

5. Programul național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 (în continuare – *Program*) este un document de politici publice pe termen mediu,

precum și de viziune strategică, asumat de către Ministerul Afacerilor Interne, care indică direcția de dezvoltare a țării în domeniul gestionării crizelor generate de dezastre.

Prezentul Program este parte a matricei de implementare a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (în continuare – *SDDAI 2022-2030*), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022.

6. De asemenea, prezentul Program reprezintă a doua etapă de planificare pentru perioada anilor 2026-2030, în scopul asigurării continuității implementării *SDDAI 2022-2030*, și este elaborat în baza conceptului axat pe exemplul Mecanismului de Protecție Civilă al UE, care este format din trei componente principale – prevenire, pregătire și răspuns la dezastre. Principalul obiectiv al Mecanismului de Protecție Civilă al UE îmbunătățirea eficienței sistemelor de prevenire, de pregătire și de răspuns la orice fel de dezastre atât naturale, cât și provocate de om în interiorul și în afara UE.

7. Scopul prezentului Program este de a alinia politicile publice la recomandările formulate în *Peer Review report Republic of Moldova 2023* privind gestionarea dezastrelor, realizat în contextul aderării Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al UE, care include o serie de recomandări concrete pentru îmbunătățirea capacităților Republicii Moldova, menite să sporească reziliența țării la dezastrele naturale și antropogene, precum și alinierea politicilor naționale la standardele europene.

8. Totodată, scopul elaborării prezentului Programului este de a consolida capacitățile autorităților administrației publice centrale și locale privind gestionarea dezastrelor, eficientizarea sistemului protecției civile, ceea ce va permite creșterea nivelului de siguranță a cetățenilor și va reduce vulnerabilitatea lor în caz de manifestare a acestora.

9. Documentul a fost elaborat în corelare cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (în continuare – *SND*), adoptată prin Legea nr. 315/2022, cu *SDDAI*, cu Strategia națională de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 804/2024, în scopul reducerii riscurilor de dezastre pe teritoriul Republicii Moldova, prin stabilirea unui cadru exhaustiv, bazat pe prevederile Cadrului de la Sendai privind reducerea riscului dezastrelor pentru perioada 2015-2030, cu pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și UE și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (în continuare – *Acordul de Asociere*), adoptat prin Legea nr. 112/2014, și cu Decizia nr. 1313/2013 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, cu modificările și actualizările ulterioare.

10. Printre direcțiile prioritare de politici și de intervenție în domeniul politicii și managementului de securitate și ordine publică, stabilite în SND, care indică direcțiile de dezvoltare a țării și a societății și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țințele angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova la contextul național, în special Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, Acordul de Asociere și angajamentele care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la UE, se numără dezvoltarea capacităților și a instrumentelor de furnizare a securității la nivel național și regional pentru gestionarea situațiilor de criză și a situațiilor excepționale (O9.1, O9.2, O9.3), reducerea numărului de victime și a pagubelor cauzate de situațiile de urgență și situațiile excepționale, inclusiv prin elaborarea, adaptarea sau transferul soluțiilor tehnologice noi pentru prevenirea unor astfel de situații, precum și a incendiilor în sectorul casnic (O9.2, O9.3), reacționarea rapidă și calitativă a autorităților și a serviciilor de menținere a ordinii publice la apelurile cetățenilor pentru garantarea unui mediu sigur de ordine și securitate publică (O9.1, O9.2, O9.3).

11. Obiectivele de dezvoltare ale prezentului Program sunt raliat la obiectivele ce vizează prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență din SDDAI 2022-2030, care se referă la eficientizarea măsurilor de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale, la modernizarea sistemului național de pregătire pentru dezastre, precum și la îmbunătățirea capacității operaționale și de răspuns la dezastre.

12. Prezentul Program este constituit din partea descriptivă și Planul de acțiuni și stabilește obiectivele pe termen mediu, cu activități care vor fi realizate la nivel local și național.

13. Programul conține o abordare adaptată la necesitățile cetățenilor Republicii Moldova, detaliază direcțiile de acțiune, obiectivele generale, obiectivele specifice, rezultatele și impactul în domeniul gestionării dezastrelor.

14. Prezentul Program respectă cerințele referitoare la structura și conținutul documentelor de politici publice, conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

15. Prezentul Program evidențiază aspecte ce se referă la consolidarea capacităților de prevenire, de pregătire, operaționale și de răspuns atât ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – *IGSU*), ale Agenției Rezerve Materiale (în continuare – *ARM*), în calitate de entități de specialitate, cât și ale altor actori cu atribuții în domeniu, care sunt parte a sistemului național de protecție civilă.

16. Procedura de elaborare și aprobare a prezentului Program este asigurată într-o manieră participativă, cu implicarea părților interesate la nivelul autorităților publice centrale și anume: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, autoritățile administrației publice locale, partenerii externi, precum și reprezentanții societății civile. De asemenea, la data de 9 iulie 2025 a fost desfășurată ședința de consultări publice la care au participat autoritățile administrației publice centrale, organizațiile necomerciale, precum și părțile interesate. O altă ședință, în cadrul căreia a fost prezentat și discutat prezentul Program, a fost Conferința dedicată priorităților strategice ale sistemului afacerilor interne – angajament pentru integrare europeană, desfășurată la 4 septembrie 2025.

Atât anunțul privind desfășurarea consultărilor publice, cât și proiectul prezentului Program au fost plasate pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne (<https://mai.gov.md/sites/default/files/transparenta/consultari%20publice/Proiect%20program%20prevenirea%20situatiilor%20de%20urgenta%20si%20exceptionale.pdf>).

17. Astfel, realizarea obiectivelor prezentului Program reprezintă o preocupare esențială la nivel național, datorită impactului negativ semnificativ pe care situațiile de criză îl au asupra vieților omenești, a infrastructurii și a sistemului economic.

18. La fel, atât realizarea proactivă și complexă a prezentului Program, cât și asigurarea conlucrării intersectoriale pe domeniu vor spori considerabil capacitatea de reacție a statului față de riscurile generatoare de situații excepționale și va consolida aspectul de conlucrare intersectorială pe domeniu.

Capitolul II **ANALIZA SITUAȚIEI**

19. Creșterea vulnerabilității Republicii Moldova la dezastre

Republica Moldova se confruntă cu o vulnerabilitate structurală și crescândă în fața dezastrelor generate atât de fenomene naturale extreme, cât și de riscuri tehnogene și biologic-sociale. În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, IGSU asigură colectarea, generalizarea și prezentarea la Guvern a informațiilor despre pericolul declanșării sau declanșarea situațiilor excepționale.

Conform evidenței statistice a situațiilor excepționale gestionată de IGSU, în perioada 2010-2024 au fost înregistrate peste 4 305 situații excepționale, cu un impact semnificativ asupra populației, economiei și mediului. Deși numărul total al situațiilor excepționale are o ușoară tendință descendentă, intensitatea și severitatea acestora cresc constant, în special pe fondul schimbărilor climatice. Fenomene

precum seceta, arșițele puternice, furtunile violente și ploile torențiale afectează direct agricultura, infrastructura și securitatea alimentară a țării.

20. Această problemă este amplificată de lipsa unui sistem național eficient de prevenire și anticipare a riscurilor. Capacitățile instituționale ale autorităților centrale și locale rămân limitate, ceea ce determină reacții întârziate și insuficiente în raport cu amploarea fenomenelor. De asemenea, lipsa unei abordări integrate, intersectoriale și proactive face ca majoritatea intervențiilor să fie orientate spre reabilitarea post-dezastru, care consumă resurse financiare semnificative în detrimentul măsurilor preventive și al consolidării rezilienței.

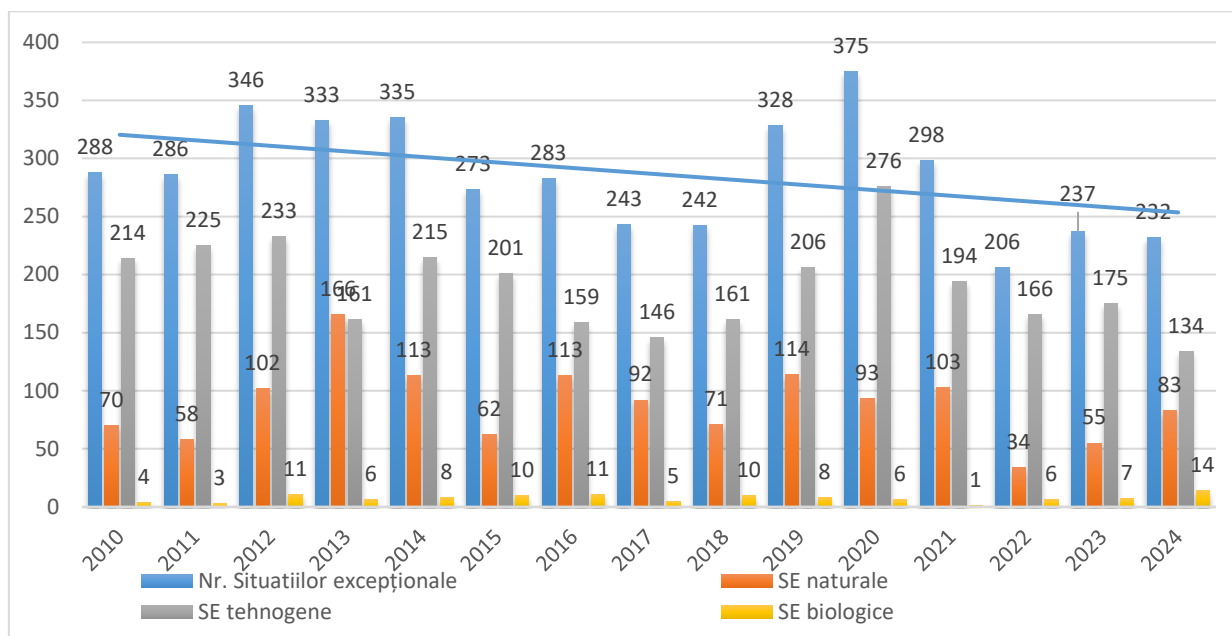

Figura 1. Numărul de situații excepționale care s-au produs pe teritoriul Republicii Moldova în perioada anilor 2010-2024

21. Impactul economic al situațiilor excepționale: valoarea pagubelor și tendințe

Impactul economic este substanțial și în creștere. Pagubele materiale cauzate de situațiile excepționale din ultimii 15 ani depășesc 23 miliarde de lei, cu valori record în anii 2020, 2022 și 2024, când pierderile directe raportate la Produsul Intern Brut (în continuare – *PIB*) au fost între 1,5% și 3,25%. Aceste valori reflectă nu doar vulnerabilitatea structurii economice, dominată de agricultură, dar și presiunea exercitată asupra bugetului de stat, de la care se solicită anual fonduri semnificative pentru recuperare și reabilitare.

22. Din acest motiv, reziliența țării la dezastre constituie un domeniu care necesită aplicarea unor acțiuni coordonate la nivel național și local, o abordare complexă, cu investiții de resurse financiare și instituționale, aplicarea instrumentelor de sensibilizare și de conștientizare asupra importanței anticipării și a gestionării eficiente a dezastrelor.

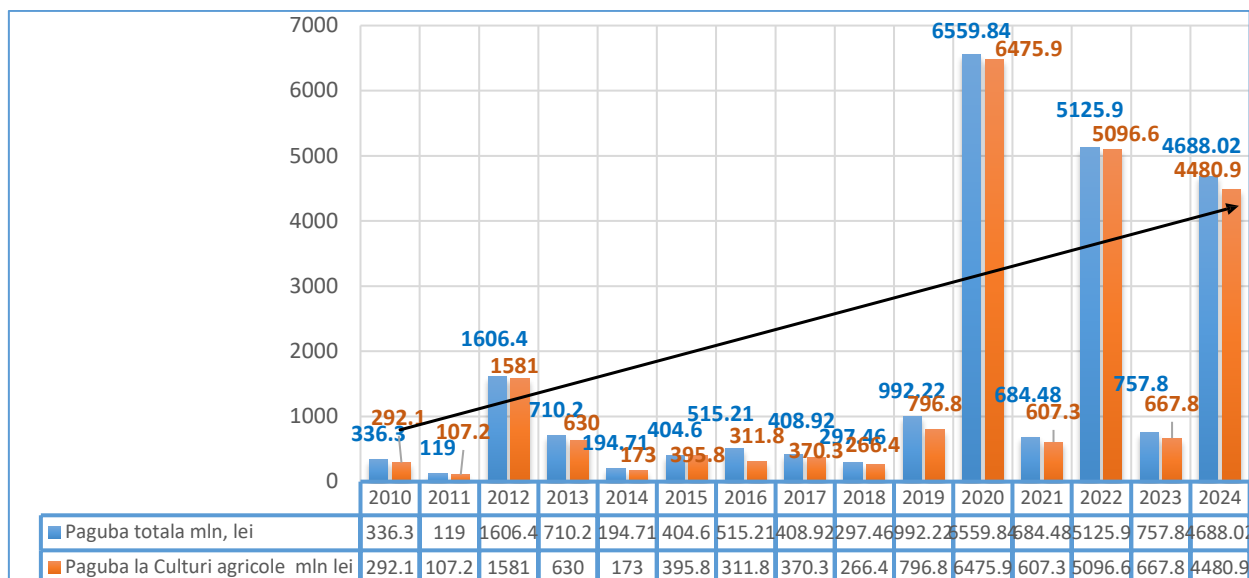

Figura 2. Distribuirea pagubei materiale
(comparație pe ani)

23. Schimbările climatice din ultimii ani au avut un impact semnificativ asupra mediului și a economiei, dinamica prezentată în figura 2 reflectând datele și tendințele recente.

24. Analizând aceste date statistice, se observă un decalaj notabil în pagubele materiale înregistrate în anii 2020, 2022 și 2024, ceea ce sugerează o schimbare în tipologia fenomenelor meteorologice și în frecvența acestora, în mod special, a fenomenului de secetă care e dominant în acești ani, afectând majoritatea localităților.

25. Astfel, apare necesitatea evaluării impactului economic în baza PIB-ului, iar rezultatele denotă o presiune asupra bugetului de stat în anii 2020, 2022 și 2024 (figura 3).

Impact	Foarte ridicat, mai mult de 2,4 %				2020 (3,25 %)	
	Ridicat 1,2 %-2,4 %				2022; 2024 (1,91%;1,50%)	
	Mediu 0,6 %-1,2 %					
	Scăzut 0,3%-0,6%					
	Foarte scăzut 0,3%				(2021; 2023) (0,31 %; 0,29%)	
		Foarte scăzut <1%	Scăzut 1 - 5 %	Mediu 5 - 50 %	Ridicat 51 - 98 %	Foarte ridicat >98%
Probabilitatea						

Figura 3. Evaluarea impactului situațiilor excepționale asupra economiei

26. În acest context, este esențial ca autoritățile și agricultorii să întreprindă măsuri pentru a se adapta la aceste schimbări climatice, implementând strategii de gestionare a resurselor de apă, diversificarea culturilor și utilizarea tehnologiilor agricole mai rezistente la condițiile extreme (figura nr. 3).

27. Impactul situațiilor excepționale asupra populației și eforturile de reducere a numărului victimelor

Din totalul situațiilor excepționale înregistrate în perioada anilor 2010-2024, pe teritoriul țării au fost raportate 166 de decese, dintre care 28 de copii, iar 1 766 de persoane au suferit diferite traumatisme. În același timp, datorită acțiunilor de prevenire realizate de către IGSU, s-a diminuat numărul de victime în ultimii 14 ani, de la 18 persoane decedate și 108 persoane spitalizate în urma situațiilor de urgență/excepționale în anul 2013, la 14 persoane decedate și 30 de persoane spitalizate în anul 2024 (figura 4).

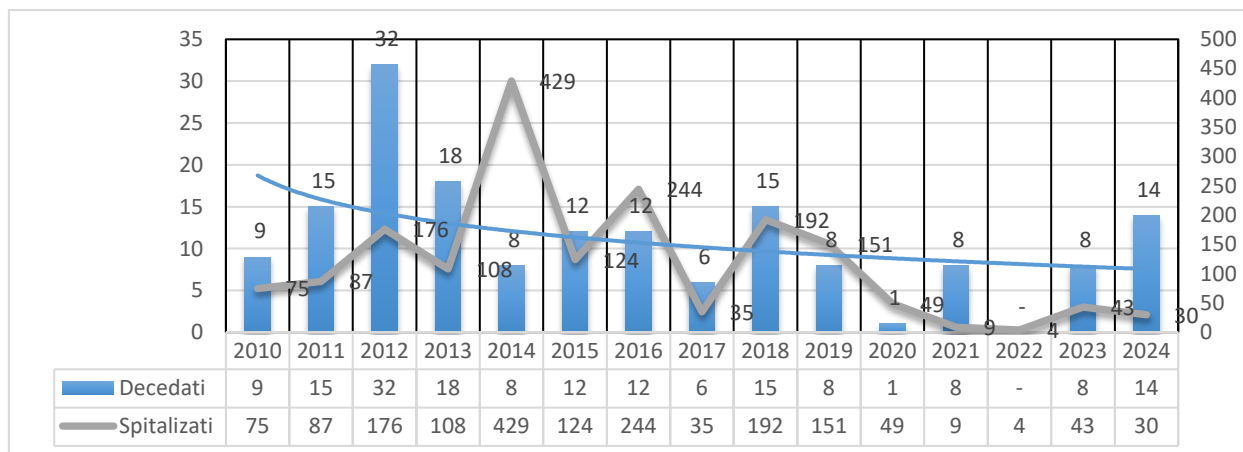

Figura 4. Impactul situațiilor excepționale asupra populației în decursul a 15 ani (2010-2024)

28. Pierderea a 166 de vieți omenești în decurs de 15 ani din cauza situațiilor excepționale și înregistrarea a 1 766 de persoane traumatizate reflectă un impact semnificativ și denotă o capacitate redusă de răspuns (figura 5).

Impact	Foarte ridicat >2000 pers.					
	Ridicat 501 – 2000 pers.					
	Mediu 201 – 500 pers.					
	Scăzut 51 – 200 pers.			2010-2024 (166 pers.)		
	Foarte scăzut ≤50 pers.					
		Foarte scăzut <1%	Scăzut 1 - 5 %	Mediu 5 - 50 %	Ridicat 51 - 98 %	Foarte ridicat >98%
Probabilitatea						

Figura 5. Evaluarea impactului Situațiilor Excepționale în Republica Moldova pentru anii 2010-2025

29. Este de menționat că, pe parcursul anilor 2010-2024, în urma celor 26 520 de incendii produse, au decedat în total 1 759 de persoane, inclusiv 52 de copii (figura 6).

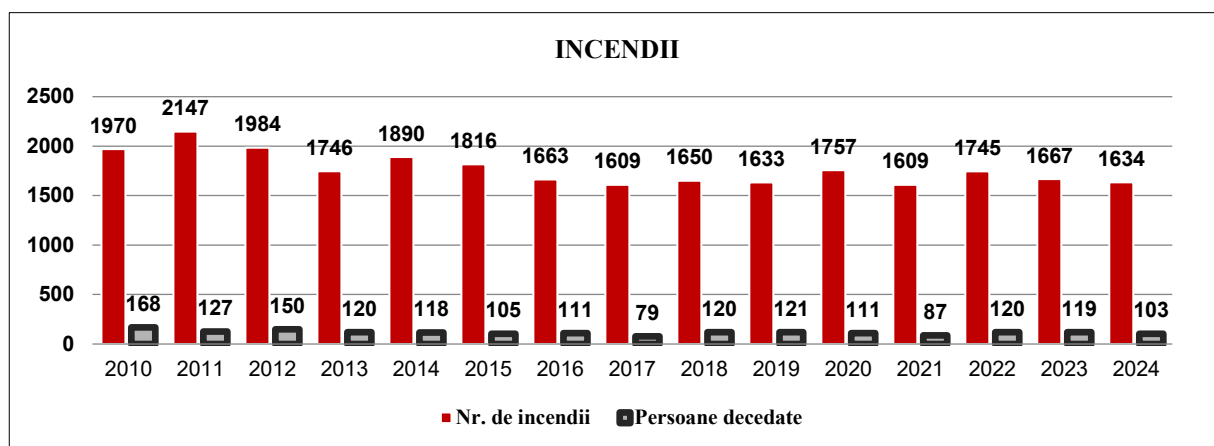

Figura 6. Numărul de incendii și numărul de persoane decedate în perioada anilor 2010-2024

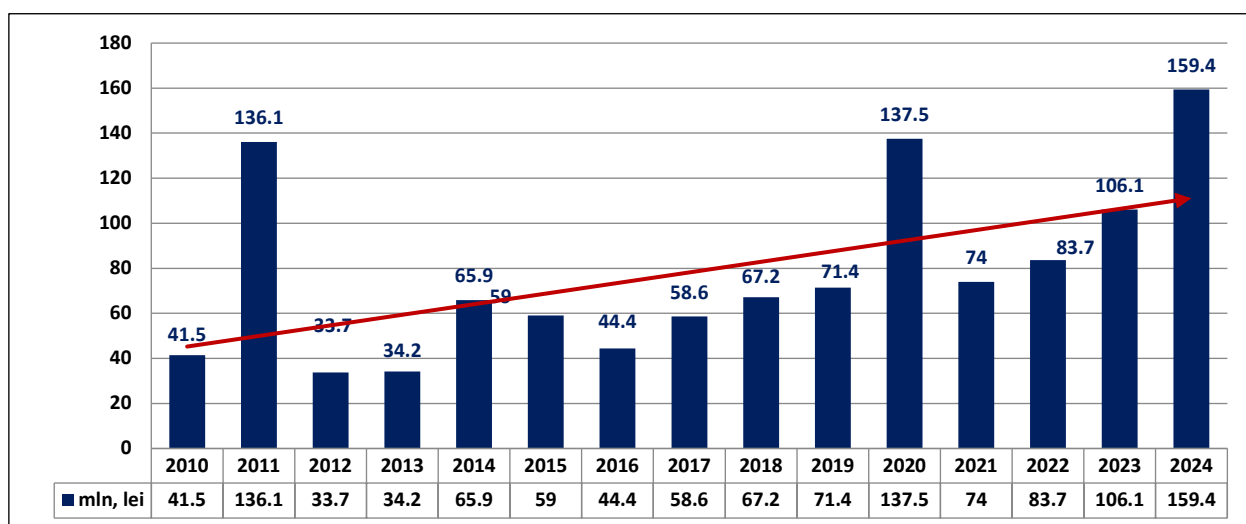

Figura 7. Distribuția pagubei materiale rezultată de la incendii în perioada anilor 2010-2024

30. Începând cu anul 2020, IGSU deține date statistice dezagregate pe sexe privind victimele incendiilor, fapt care permite o analiză mai detaliată a impactului acestora asupra diferitelor categorii de populație. Potrivit acestor date, în perioada 2020-2024, în urma incendiilor au decedat 540 de persoane, inclusiv 12 copii. Dintre persoanele decedate, 386 de persoane (71,5 %) sunt de sex masculin, iar 154 de persoane (28,5 %) – de sex feminin. La fel, din numărul total de 540 de persoane, 296 de persoane sunt cu vârsta medie de peste 60 de ani (54,8%), 12 persoane sunt copii (2,2%) și 69 de persoane sunt cu nevoi speciale (12,8%).

31. Analiza situației la compartimentul respectiv permite constatarea faptului că persoanele în etate sunt printre cele mai expuse riscului și necesită o atenție

sporită în cadrul acțiunilor de prevenire a incendiilor în sectorul casnic (instalarea detectoarelor de fum, desfășurarea activităților cu caracter de informare, antrenarea asistenților sociali din comunități etc.).

32. Incendiile cauzează daune semnificative economiei și, adesea, duc la rănirea și decesul persoanelor. Pagubele materiale directe și indirecte cauzate de incendii variază de la sute de mii la zeci de milioane de lei. Determinarea corectă a cauzelor incendiului permite elaborarea statisticilor reale de stabilire a celor mai importante consecințe ale unui incendiu la nivel micro- și macrosocial (figura 7).

33. În urma implementării Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2022, ca urmare a campaniilor de informare desfășurate de către IGSU, s-au redus decesele cauzate de incendii, însă lipsa implicării intersectoriale a limitat impactul.

34. Statele UE (România, Italia, Franța) aplică sisteme integrate de management al riscurilor, cu accent pe prevenire, pe educație publică și pe responsabilizarea autorităților locale – practici care pot fi adaptate. Experiența ultimului deceniu arată că investițiile reactive (postdezastru) sunt mult mai costisitoare decât prevenirea. Modelele europene confirmă că politicile de adaptare climatică și infrastructura rezilientă reduc semnificativ pierderile.

35. Dacă Guvernul nu intervine, până în anul 2030, pierderile economice anuale cauzate de calamitățile naturale pot depăși 2% din PIB la fiecare 2-3 ani. Mortalitatea asociată incendiilor și fenomenelor extreme va rămâne la nivelul actual, cu afectarea disproporționată a grupurilor vulnerabile. Va crește dependența de resursele externe pentru recuperare. La fel, Republica Moldova va continua să înregistreze pierderi economice majore, cu riscul accentuării fenomenului de deșertificare, în sudul țării, și cu afectarea directă a securității alimentare.

36. Capacitățile reduse ale autorităților administrației publice locale de gestionare a riscurilor

Problema strategică constă în lipsa capacității adecvate a autorităților administrației publice locale de a preveni, de a pregăti și de a răspunde eficient la dezastru. Această insuficiență este determinată de constrângerile financiare și instituționale, de lipsa personalului calificat și de absența unor planuri locale clare de gestionare a riscurilor, ceea ce duce la dependența excesivă de intervențiile Guvernului, inclusiv ale IGSU. Această situație generează vulnerabilități majore la nivel comunitar, produce pierderi umane și materiale semnificative și exercită o presiune constantă asupra bugetului de stat.

37. În pofida statisticilor alarmante, se constată că investirea resurselor în măsurile de prevenire/răspuns/recuperare prin pregătirea, crearea și întreținerea

infrastructurii, a resurselor materiale, logistice, financiare și umane dedicate acestor scopuri nu constituie o prioritate pentru autoritățile publice locale.

38. În perioada anilor 2020-2024, autoritățile administrației publice locale au transmis peste 414 solicitări oficiale către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în vederea obținerii sprijinului financiar și material pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale și a altor situații excepționale (175 de cereri – în 2020, 73 de cereri – în 2021, 22 de cereri – în 2022 și 144 de cereri – în perioada anilor 2023-2024).

39. Această dependență constantă reflectă insuficiența capacităților proprii ale autorităților administrației publice centrale și locale în gestionarea autonomă a dezastrelor.

40. În același interval, potrivit rapoartelor Ministerului Finanțelor, Guvernul a alocat sume considerabile din fondul de intervenție, după cum urmează:

40.1. 199,8 milioane de lei – în anul 2021, dintre care 117,5 milioane de lei alocate autorităților publice locale;

40.2. 733,6 milioane de lei – în anul 2022, dintre care 101,2 milioane de lei alocate autorităților publice locale;

40.3. 459,2 milioane de lei – în anul 2023, dintre care 117,7 milioane de lei alocate autorităților publice locale;

40.4. 178,3 milioane de lei – în anul 2024, dintre care 25,4 milioane de lei alocate autorităților publice locale;

40.5. circa 310,1 milioane de lei – în anul 2025, dintre care 148,9 milioane de lei alocate autorităților publice locale.

41. Trebuie evidențiate două aspecte critice:

41.1. lipsa capacității locale de anticipare, de pregătire și de intervenție eficientă în caz de dezastre;

41.2. presiunea tot mai mare asupra bugetului de stat.

42. În prezent, Guvernul, inclusiv IGSU, sunt percepuți ca principalii actori în activitățile de răspuns și de recuperare în cazul situațiilor de urgență și excepționale, în timp ce autoritățile locale dețin un rol limitat, în special din cauza:

42.1. lipsei personalului calificat;

42.2. insuficienței de resurse financiare și logistice (fondurile de rezervă limitate);

42.3. absenței planurilor locale clare de gestionare a riscurilor.

43. Astfel, lipsa de investiții atât la nivel național, cât și la nivel local, destinate prevenirii și diminuării impactului calamităților naturale, precum și a unei abordări multidimensionale în dezvoltarea rezilienței comunităților poate provoca în continuare victime umane, pagube materiale majore care vor împovăra bugetul de

stat și vor epuiza fondurile de intervenție, vor produce pierderi economice și de mediu considerabile și vor scădea nivelul calității vieții.

44. Este recomandabilă întărirea capacităților locale prin instruiți sistematice, dezvoltarea unor mecanisme clare de cooperare interinstituțională și alocarea constantă de resurse financiare pentru activități de prevenire și răspuns eficient la dezastre.

45. Exemplele europene (România, Polonia, Germania) arată că, în situația în care autoritățile publice locale dispun de resurse dedicate și de planuri locale operaționale, reacția este mult mai eficientă și costurile pentru Guvern se reduc semnificativ.

46. Dacă situația actuală se menține, comunitățile locale vor rămâne slab pregătite și dependente de intervenția Guvernului, inclusiv a IGSU. Fondurile publice vor fi supuse unei presiuni crescânde, cu alocări de ordinul sutelor de milioane de lei anual pentru reconstrucție.

47. Se va perpetua lipsa de reziliență a comunităților rurale, iar pierderile economice și sociale vor continua să crească. Nivelul de încredere al populației în capacitatea administrației publice locale va scădea, ceea ce va afecta și coeziunea socială.

48. Capacitățile insuficiente de prevenire a dezastrelor

Eficiența activităților de prevenire este limitată de lipsa unor mecanisme sistematice și a capacității instituționale bine dezvoltate. Prevenirea se bazează, în mare parte, pe măsuri nestructurale, derulate în general de IGSU.

49. Lipsa implicării multisectoriale și interesul redus al populației afectează rezultatele obținute. Finanțarea pentru activități preventive rămâne deficitară, deși comunitatea internațională recunoaște prevenirea ca fiind mai eficientă și mai puțin costisitoare în raport cu gestionarea consecințelor dezastrelor.

50. Numărul ridicat al situațiilor excepționale și al victimelor raportate anual indică un randament scăzut al măsurilor preventive. Campaniile IGSU (13 campanii desfășurate în anul 2024, cu 811 347 de persoane informate) au avut impact limitat, iar nivelul general de conștientizare al populației rămâne redus. Lipsa strategiilor integrate de comunicare și educare duce la vulnerabilitatea populației, în special a copiilor, a vârstnicilor, a persoanelor cu dizabilități și a grupurilor defavorizate. Consecințele directe sunt pierderi de vieți omenești și pagube materiale semnificative.

51. Cu toate acestea, este necesară dezvoltarea culturii de prevenire a dezastrelor, a strategiilor de comunicare, de informare asupra riscurilor existente și

de educare a populației cu privire la măsurile practice pe care le poate desfășura pentru reducerea vulnerabilității în fața acestora.

52. În acest scop, se impune elaborarea politicilor dedicate în domeniu, a unei concepții integrate de sensibilizare a publicului și a autorităților de diferite niveluri, precum și a altor actori implicați, în vederea cunoașterii diferitelor tipuri de riscuri specifice, a măsurilor de prevenire a acestora, precum și a comportamentului necesar a fi adoptat în cazul producerii dezastrelor. Mai mult decât atât, aspectul privind „îmbunătățirea gradului de conștientizare a populației privind riscurile de dezastre” este inclusă în Acordul de Asociere, fapt ce impune acordarea unei atenții deosebite acestui domeniu din partea factorilor implicați.

53. De asemenea, o dimensiune fundamentală a activității de prevenire o constituie managementul riscurilor aferente dezastrelor. De altfel, Programul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană 2021-2027 prevede consolidarea unei abordări integrate a gestionării riscurilor dezastrelor, fiind luate în considerare multitudinea de pericole, cu participarea mai multor părți interesate, precum și consolidarea legăturilor dintre reducerea riscului de dezastre și reziliența și adaptarea la climă.

54. Astfel, în scopul aplicării dezideratelor enunțate și al creșterii capacității naționale de management al riscurilor dezastrelor, este necesară modificarea cadrului normativ existent, prin introducerea unei norme generale de management al riscurilor de dezastre. Obiectivul managementului riscurilor este de a jonctiona toate elementele și actorii din sistemul de management al dezastrelor, de a dezvolta instrumente de diminuare a dezastrelor bazate pe strategii de prevenire și intervenție, de transfer și schimb reciproc de cunoștințe, de educație și tehnici de luare a deciziilor. Actul normativ va defini terminologia de bază privind managementul riscurilor de dezastre și va identifica instituția-lider, rolurile și responsabilitățile-cheie pentru identificarea riscurilor, a procesele de evaluare, de atenuare și de prevenire, precum și de introducere a mecanismelor de finanțare la nivel național, regional și local. Această claritate va contribui la gestionarea potențialelor suprapuneri de competențe și va asista coordonarea generală a activităților de management al riscurilor de dezastre.

55. Acțiunile insuficiente de prevenire și de consolidare a rezilienței țării în fața incidentelor și a urgențelor, duc la efecte nefaste (pierderi de vieți omenești și pagube materiale considerabile), cu accent deosebit asupra celor mai vulnerabile categorii de populație, în special asupra copiilor, persoanelor în etate, persoanelor cu dizabilități și asupra grupurilor defavorizate ale populației.

56. Experiența statelor UE și a altor state a dovedit că sursele investite în prevenire sunt de zeci de ori mai mici în raport cu costurile de recuperare și de restabilire în urma calamităților naturale și a celor provocate de om. Consolidarea capacităților de prevenire a dezastrelor la nivel de țară trebuie să devină unul dintre

obiectivele prioritare de dezvoltare a domeniului și, în acest sens, în Planul de acțiuni au fost stabilite măsuri concrete.

57. Prevenirea eficientă a dezastrelor în Republica Moldova continuă să fie afectată de lipsa unor mecanisme și capacități sistemice bine dezvoltate. Conform evaluării intermediare a Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, deși au fost elaborate și aprobate patru acte normative esențiale în perioada 2022-2023, multe măsuri de prevenire nu sunt implementate în practică din cauza lipsei resurselor și a unei coordonări interinstituționale deficitare.

58. Este de menționat faptul că IGSU desfășoară anual activități tematice de prevenire a riscurilor aferente corespunzător sezonului, precum și de informare a populației. Printre acestea se numără campaniilor:

58.1. de minimizare a riscurilor de producere a cazurilor de explozii/incendii cauzate de exploatarea buteliilor cu gaze petroliere lichefiate și a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale;

58.2. de prevenire a cazurilor de ardere a vegetației uscate;

58.3. de prevenire a incidentelor în perioada sărbătorilor de Paști;

58.4. de pregătire a instituțiilor de odihnă pentru perioada estivală;

58.5. de prevenire a înecurilor în perioada estivală;

58.6. de prevenire a incendiilor în instituțiile de învățământ la începutul noului an de studii;

58.7. de prevenire a intoxicațiilor în urma fermentării vinului;

58.8. de prevenire a riscurilor de producere a incendiilor și a cazurilor de intoxicare cu produse ale arderii în fondul locativ în perioada rece a anului;

58.9. de prevenire a înecurilor în perioada formării și menținerii podurilor de gheață.

59. Analiza rezultatelor activităților de prevenire promovate de către IGSU, desfășurate conform Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 este descrisă după cum urmează:

59.1. *datele pe compartimentul prevenirii cazurilor de incendii* au fost agregate din mai multe campanii conexe și arată o corelație inversă între numărul de persoane instruite și numărul de persoane decedate, ceea ce indică că cu cât mai multe persoane sunt instruite în prevenirea incendiilor, cu atât numărul de decese tinde să scadă, iar rezultatele sunt vizibile în anul 2024, când instruirea a crescut substanțial și decesele au scăzut semnificativ (figura 8);

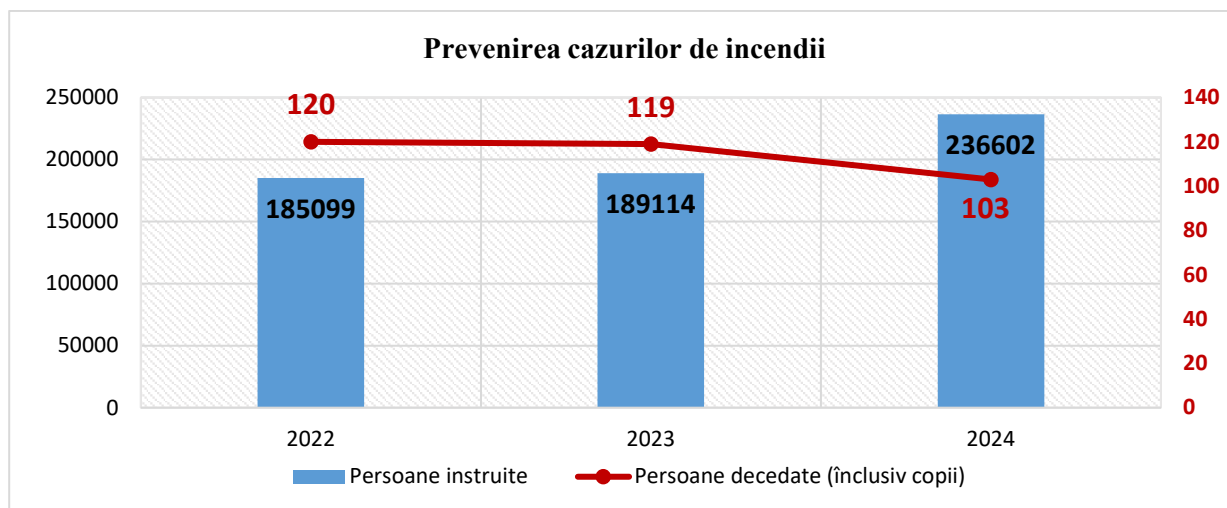

Figura 8. Campaniile de instruire a persoanelor
cu privire la riscul de producere a incendiilor

59.2. analiza figurii 9 sugerează o relație, de asemenea, invers proporțională dintre persoanele instruite și numărul de intervenții (cu cât mai multe persoane sunt instruite, cu atât mai puține incendii de vegetație au loc), iar rezultatul este unul pozitiv în care se observă eficiența campaniei de prevenire, ceea ce duce la scăderea presiunii asupra echipelor de intervenție;

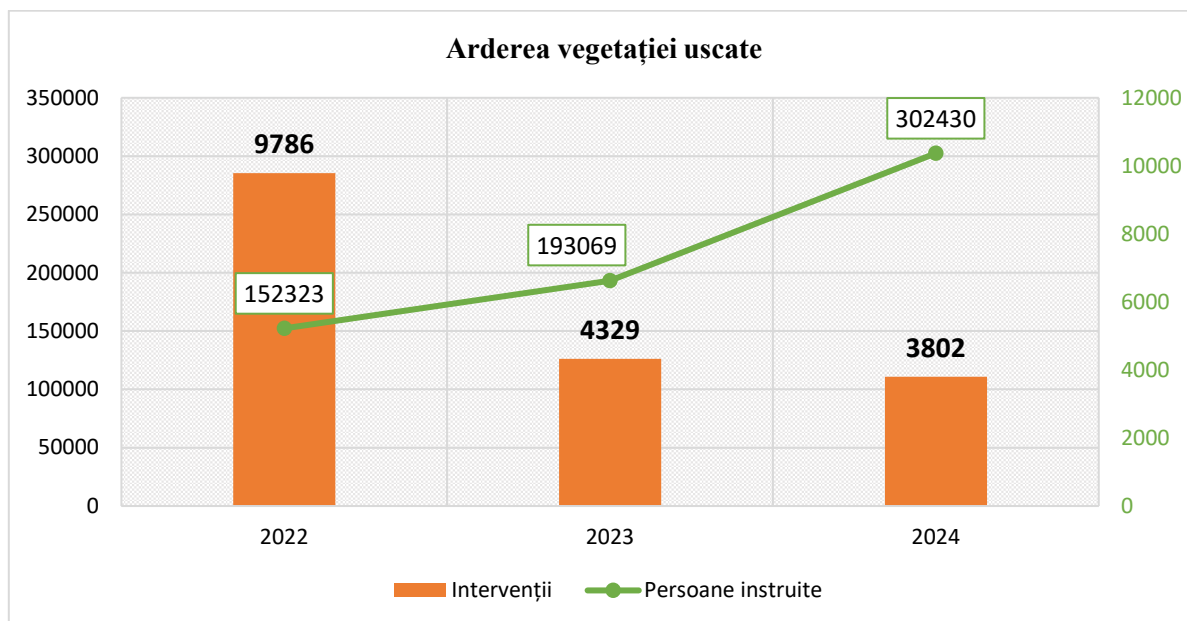

Figura 9. Campania de prevenire a arderii vegetației uscate

59.3. analiza incendiilor la obiectele de cult indică un număr de 9 cazuri, stabil în primii doi ani analizați, cu o ușoară îmbunătățire în 2024, iar sporirea acțiunilor de instruire în 2024 a contribuit la reducerea numărului de incendii, chiar dacă efectul este modest (-1 caz) (figura 10);

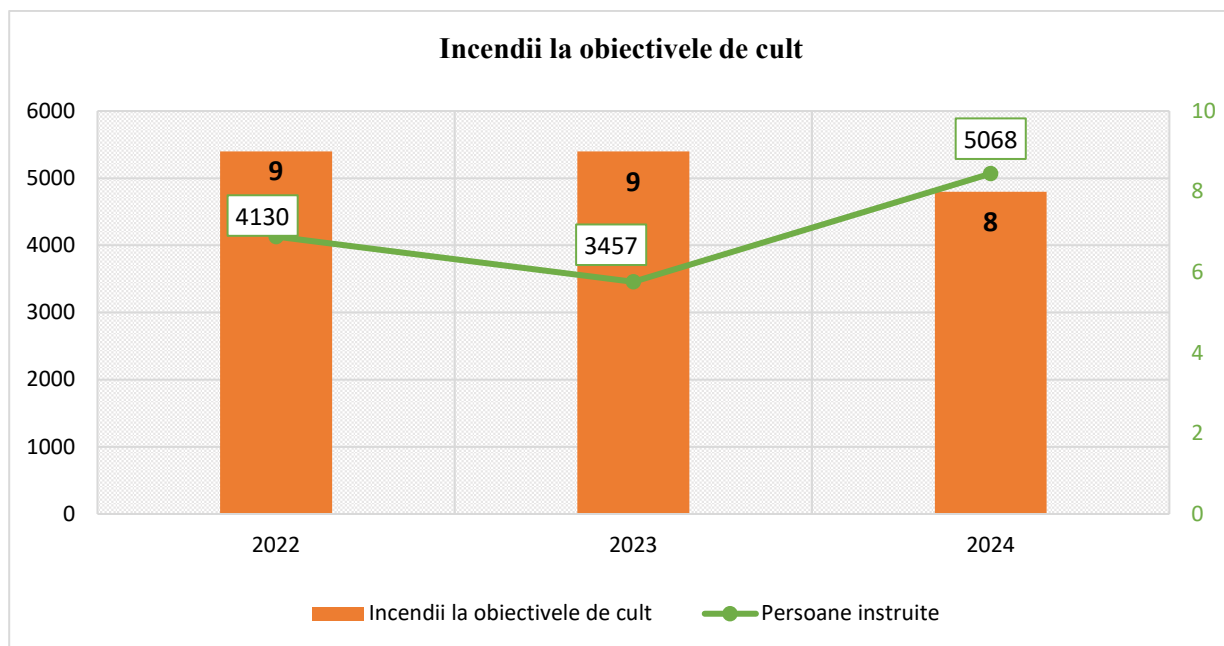

Figura 10. Prevenirea situațiilor de urgență în perioada sărbătorilor de Paști

59.4. activitățile de prevenire în rândurile copiilor sunt esențiale, iar analiza datelor indică că înecul rămâne principala cauză a deceselor în rândurile copiilor, urmată de incidentele legate de incendii. Acest lucru sugerează că, deși instruirea generală a crescut, este nevoie de o focalizare mai mare pe prevenirea riscurilor acvatice (figura 11);

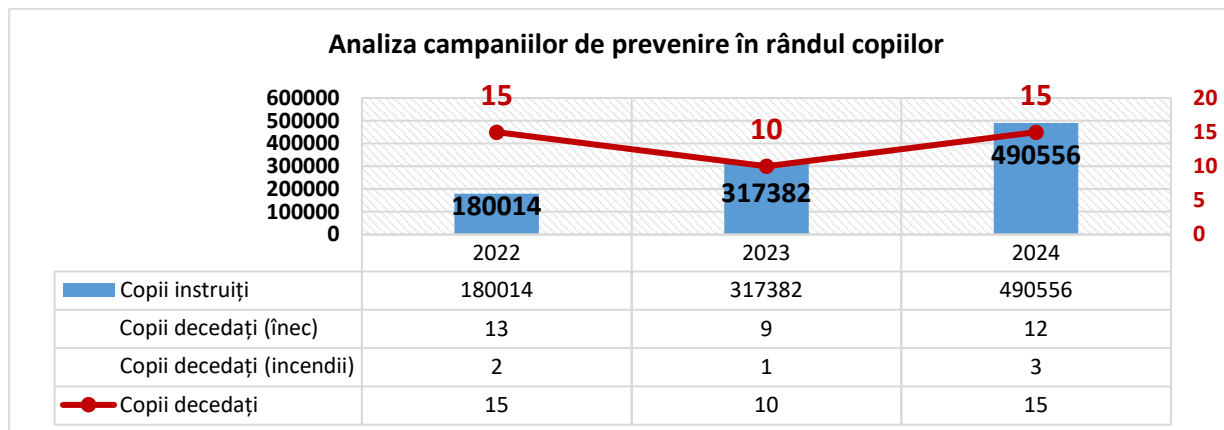

Figura 11. Campanii de prevenire în rândurile copiilor

59.5. o imagine pozitivă asupra eficienței campaniilor de instruire în domeniul protecției civile, axată pe prevenirea accidentelor cauzate de explozii, în perioada 2022-2024 este ilustrată în figura 12. Creșterea constantă a numărului de persoane instruite se datorează extinderii și consolidării acțiunilor de prevenire, iar reducerea deceselor la zero, în anii 2023 și 2024 indică o corelare puternică între educație și prevenirea riscurilor. Menținerea și extinderea acestor programe este esențială pentru a preveni reapariția incidentelor;

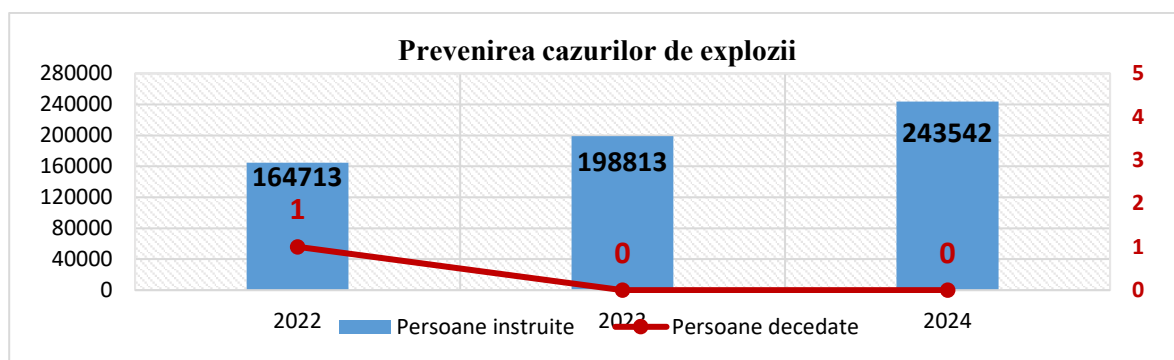

Figura 12. Campania de minimizare a riscurilor de producere a cazurilor de explozii/incendii cauzate de exploatarea buteliilor cu gaz lichefiat și a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale

59.6. activitățile de prevenire a cazurilor de înec oferă o perspectivă îngrijorătoare asupra eficienței instruirii în perioada 2022-2024. Datele prevăd analiza campaniilor „Prevenire a înecurilor în perioada estivală” și „Prevenire a înecurilor în perioada formării și menținerii podurilor de gheață” și stabilesc necesitatea de reorganizare a conceptului de prevenire, prin implicarea unor tactici și metode noi, cum ar fi: instruirea prin simulări practice, utilizarea materialelor vizuale adaptate copiilor și adolescenților (figura 13a, 13b și 13c);

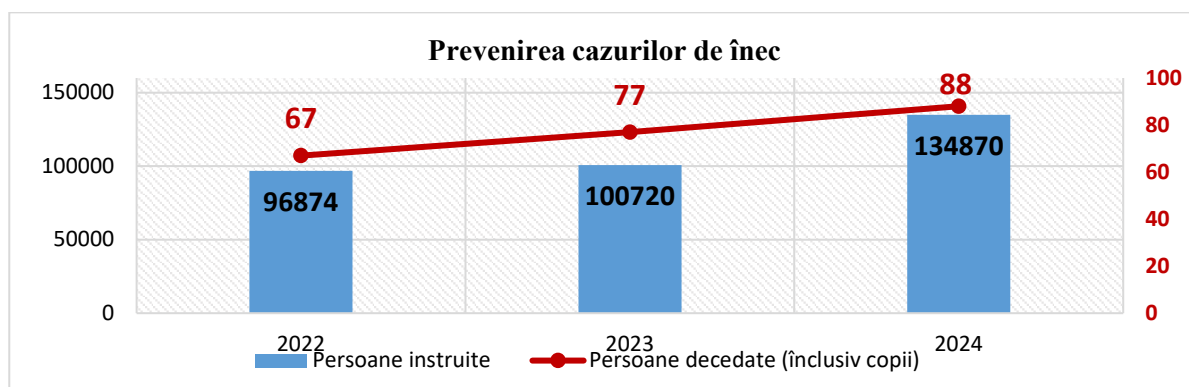

Figura 13a. Activități de prevenire a accidentelor în bazinele de apă (perioada estivală și perioada rece)

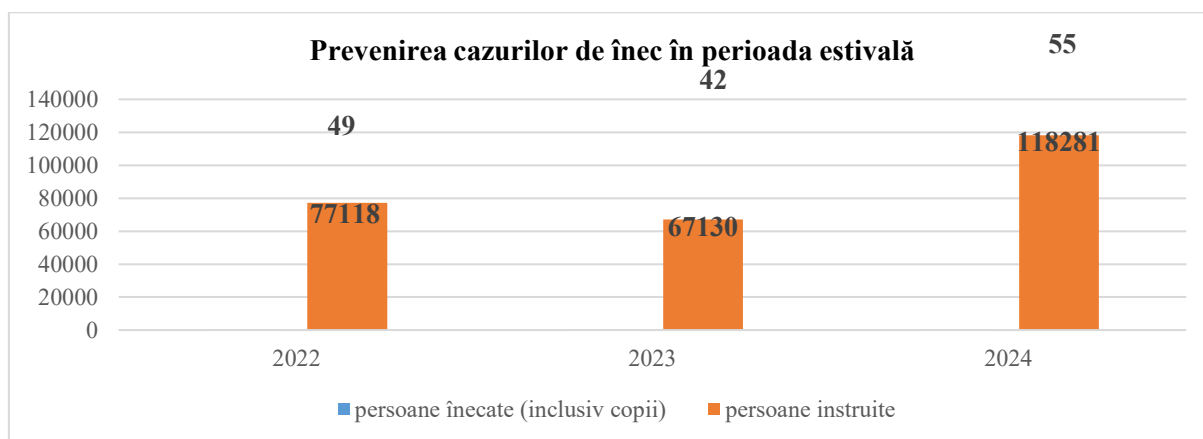

Figura 13b. Activități de prevenire a accidentelor în bazinele de apă (perioada estivală 2022-2024)

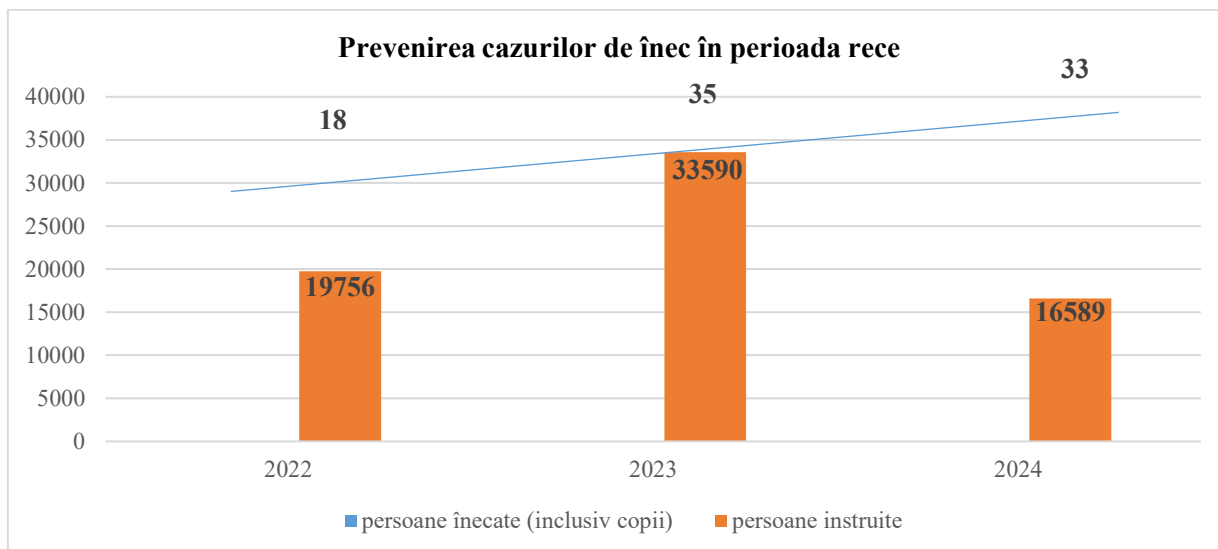

Figura 13c. Activități de prevenire a accidentelor în bazinele de apă (perioada rece 2022-2024)

59.7. evaluarea activităților de prevenire a intoxicațiilor în urma fermentării vinului oferă o perspectivă asupra eficienței campaniilor de instruire în prevenirea accidentelor legate de acumularea gazelor toxice în timpul fermentării vinului, în perioada 2022-2024;

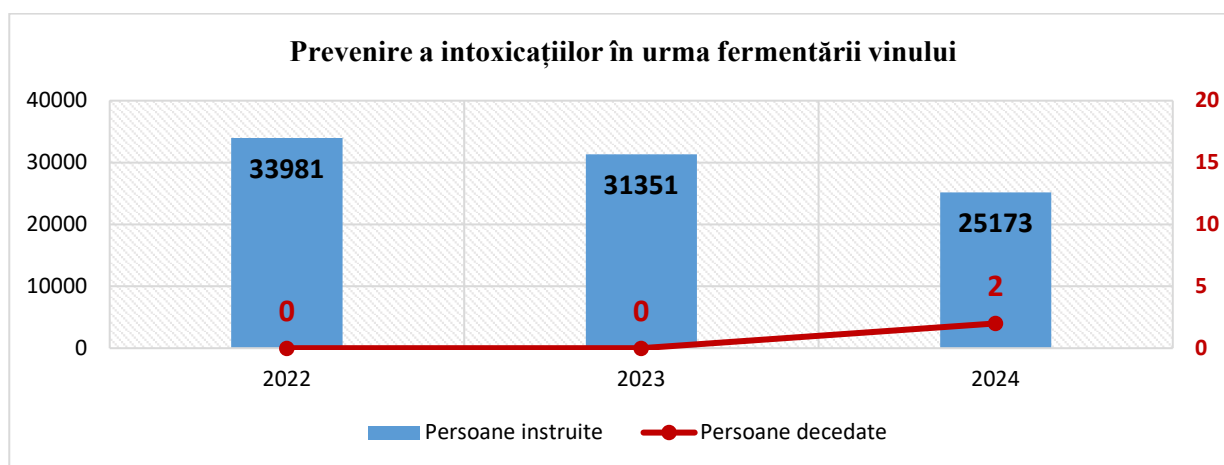

Figura 14. Campania de prevenire a deceselor în urma fermentării vinului

59.8. activitățile de prevenire a arderii vegetației uscate și prevenire a exploziilor în urma exploatării buteliilor de gaz sunt exemple clare de succes care au generat o scădere consistentă a intervențiilor sau chiar au eliminat complet a decesele, ca urmare a creșterii semnificative a instruirii populației. Incendiile la obiectivele de cult au rămas la un nivel scăzut și stabil, iar intensificarea instruirii în anul 2024 a dus la o ușoară reducere a incidentelor;

59.9. activitățile de informare destinate copiilor indică o tendință pozitivă, dar lentă: nivelul de instruire a crescut, iar numărul deceselor a înregistrat o scădere moderată între anii 2022-2023 și, ulterior, o creștere între anii 2023-2024, cu revenire la situația din anul 2022. Totuși, un domeniu critic cu eficiență scăzută

rămâne prevenirea înecurilor. Acest lucru sugerează că metodele actuale de instruire nu sunt eficiente sau nu ajung la publicul vulnerabil. Tot aici se stabilește că intoxicațiile din fermentarea vinului sau manifestat din nou în anul 2024, după doi ani fără incidente, în contextul unei scăderi a instruirii, ceea ce denotă faptul aplicarea măsurii de „a nu a face nimic” în domeniul prevenirii duce la reapariția impactului negativ;

59.10. stațiile de salvare amplasate strategic în zonele frecventate de către cetățeni (plaje, lacuri, râuri) permit intervenții rapide în caz de pericol, crescând semnificativ șansele de supraviețuire, și au un rol important în prevenirea cazurilor de înec. Pe teritoriul Republicii Moldova, sunt 19 stații de salvare pe apă care aparțin autorităților publice locale și care funcționează în scopul reducerii riscului la înec, iar intensificarea activităților de instruire și de pregătire a angajaților acestor stații poate avea un impact pozitiv asupra reducerii cazurilor de înec și poate fi considerată drept o măsură complementară campaniilor de prevenire.

60. Măsurile structurale de prevenire sunt acțiuni fizice, tehnice și ingineresti menite să reducă riscul de producere a dezastrelor, să limiteze impactul acestora asupra vieții, a bunurilor și a mediului. În contextul protecției civile, ele completează măsurile educaționale și organizatorice. Măsurile nestructurale aparțin instituțiilor deținătoare de risc și nu pot fi implementate de către IGSU.

61. Republica Moldova nu dispune de un sistem coerent și eficient de prevenire a dezastrelor. Măsurile implementate de către IGSU demonstrează că educația și instruirea populației reduc riscul și pierderile, însă lipsa unei culturi naționale de prevenire și insuficiența resurselor financiare limitează impactul acestora. Managementul riscurilor trebuie consolidat printr-o abordare normativă clară: definirea instituțiilor-lider și a responsabilităților, introducerea mecanismelor de finanțare la nivel național și local și integrarea măsurilor preventive în politicile de dezvoltare.

62. Analiza rezultatelor activităților de pregătire arată o corelare inversă între nivelul de instruire și numărul victimelor, ceea ce confirmă eficiența educației preventive. Exemplele din statele UE arată că resursele investite în prevenire sunt de zeci de ori mai mici decât costurile de recuperare. Experiența anilor 2022-2024 demonstrează că, în domeniile în care instruirea populației a fost consolidată (de exemplu, exploatarea buteliilor de gaz, prevenirea incendiilor), numărul victimelor a scăzut până la eliminarea deceselor, în timp ce în domeniile în care instruirea a stagnat, numărul victimelor a rămas ridicat sau chiar a crescut.

63. În cazul în care, nu vor fi adoptate politici integrate și finanțări stabile pentru prevenire și pregătire, Republica Moldova va continua să înregistreze pierderi de vieți omenești și pagube materiale majore. Comunitățile vor rămâne vulnerabile, iar presiunea asupra fondului de intervenție al Guvernului va crește. În lipsa unei norme generale de management al riscurilor și a unei implicări multisectoriale,

nivelul de reziliență națională va rămâne scăzut, iar decalajul față de standardele UE în domeniul reducerii riscurilor de dezastre se va accentua.

64. Voluntariatul slab dezvoltat în domeniul dezastrelor

Voluntariatul în Republica Moldova, deși recunoscut la nivel internațional ca un pilon esențial al rezilienței comunitare, rămâne marginal și insuficient dezvoltat la nivel sistemic. În lipsa unui cadru normativ clar și a unei politici naționale dedicate, voluntariatul nu este integrat în arhitectura instituțională a protecției civile, iar implicarea cetățenilor în prevenirea și gestionarea dezastrelor se realizează preponderent prin inițiative punctuale, cu impact limitat și nesustenabil. Printre cauzele principale se numără nivelul redus de conștientizare și popularizare a importanței activităților de voluntariat, implicarea scăzută a organizațiilor societății civile, reticența și lipsa de cooperare a unor autorități publice locale, lipsa infrastructurii și a resurselor umane dedicate, absența unui mecanism funcțional de recrutare, de formare și coordonare a voluntarilor și, nu în ultimul rând, lipsa unor facilități, beneficii și înlesniri care să motiveze implicarea. Pe lângă aceste deficiențe structurale, voluntariatul a fost marginalizat și prin lipsa unui cadru normativ clar care să reglementeze implicarea voluntarilor în activitățile de protecție civilă și apărare împotriva incendiilor.

65. În scopul dezvoltării acestui domeniu la nivel național, în perioada anilor 2010-2012 au fost desfășurate un șir de măsuri și analize menite să identifice soluții optime de consolidare și să îmbunătățească nivelul de răspuns la dezastre, în deosebi în localitățile îndepărtate față de unitățile de salvatori și pompieri. Drept urmare, în anul 2013, prin Hotărârea Guvernului nr. 202/2013 cu privire la aprobarea Programului de consolidare a serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale pentru perioada 2013-2020 care a fost inițiat procesul de creare a posturilor teritoriale de salvatori și pompieri pe teritoriul țării.

66. De la lansarea Programului menționat la pct. 65 au fost create și demarate 82 de posturi teritoriale de salvatori și pompieri, dintre care 59 de posturi cu salarizare și doar 23 de posturi pe bază de voluntariat, asigurând răspunsul în situații de urgență în circa 300 de localități din țară. Primul post de pompieri voluntari a fost deschis la sfârșitul anului 2015 în satul Terebna, raionul Edineț.

67. În anul 2022, din numărul total de 10 048 de misiuni de serviciu ale echipelor de salvatori, la 2 384 de misiuni au participat posturile teritoriale de salvatori și pompieri (figura 15).

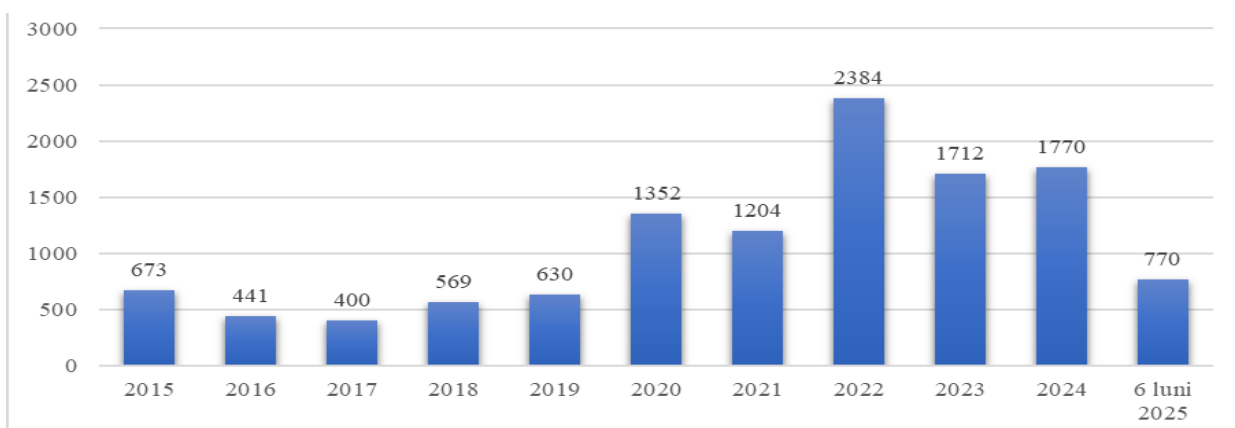

Figura nr. 15. Numărul de intervenții desfășurate de către posturile de salvatori și pompieri voluntari (salarizați și nesalarizați)

68. Posturile de pompieri și salvatori voluntari nesalarizați au contribuit la 620 de intervenții, reducând semnificativ timpul de răspuns și asigurând prima intervenție până la sosirea echipelor profesionale (figura 16).

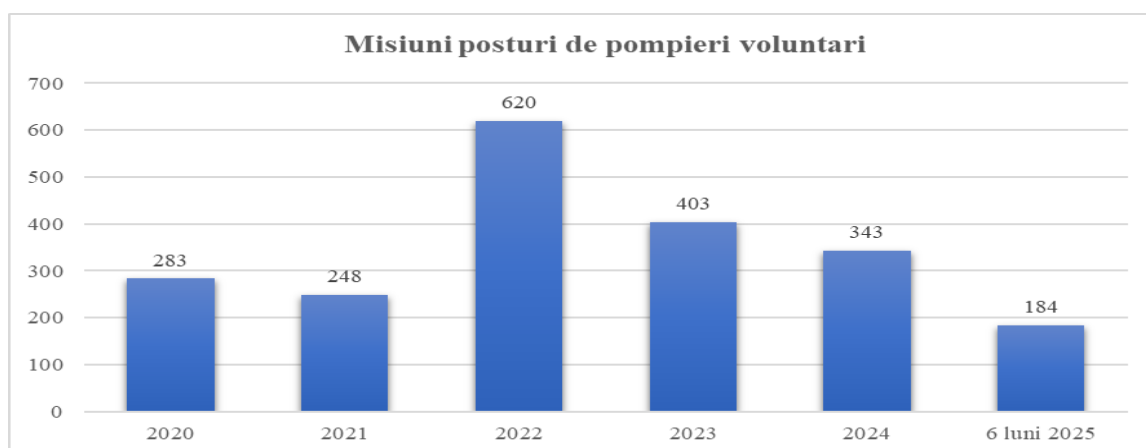

Figura nr. 16. Numărul de intervenții desfășurate de către posturile de salvatori și pompieri voluntari nesalarizați

69. În prezent, cele 20 de posturi de pompieri și salvatori voluntari includ peste 350 de persoane implicate activ în gestionarea situațiilor de urgență la nivel comunitar.

70. Conform prevederilor Legii nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, ale Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, crearea și gestionarea posturilor teritoriale de pompieri și salvatori se organizează la decizia autorității deliberative și reprezentative ale autorităților administrației publice locale, în conlucrare și cu sprijinul IGSU.

71. Pe parcursul perioadei de implementare a Programului au avut loc mai multe inițiative și au fost desfășurate proiecte de promovare a voluntariatului în

situații de urgență și excepționale, unul dintre acestea fiind Proiectul „Promovarea măsurilor de reducere a riscurilor climatice și de dezastre în sectoarele apei și protecției civile pentru sporirea rezilienței localităților rurale”, proiect susținut de Agenția pentru Dezvoltare din Austria (ADA) și implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Republica Moldova, în parteneriat cu IGSU și Agenția „Apele Moldovei”. În urma implementării Proiectului, în patru localități rurale au fost construite posturile de pompieri și salvatori voluntari și demarată activitatea acestora.

72. Un alt proiect important pentru consolidarea și implementarea voluntariatului în domeniul situațiilor de urgență este Proiectul-pilot „Consolidarea sistemului de protecție civilă în Republica Moldova”, desfășurat în perioada 2022-2024, în cooperare cu Reprezentanța Fundației „Fundacja Solidarności Międzynarodowej” în Republica Moldova (în continuare – *Solidarity Fund PL în Moldova*) – organizație cu sediul în Polonia, dedicată sprijinirii dezvoltării democratice și consolidării societății civile în Europa de Est și alte regiuni.

73. În acest sens, a fost semnat Acordul de colaborare dintre IGSU și Solidarity Fund PL în Moldova, axat pe evaluarea cadrului de reglementare și a experienței actuale de funcționare a posturilor teritoriale de pompieri și salvatori, inclusiv a capacității tehnico-materiale și umane, în vederea livrării soluțiilor și testării acestora cu scopul de a proiecta standarde de urmat. Tot în cadrul Proiectului nominalizat a fost construit un post teritorial de pompieri și salvatori voluntari în satul Zubrești, raionul Strășeni, precum și au fost instruiți 250 de voluntari activi.

74. În prezent, se află în desfășurare Proiectul „EU4 Moldova Reziliență – stat sigur, comunități reziliente”, coordonat, de asemenea, de către Solidarity Fund PL în Moldova, unde una dintre componentele acestuia este construirea și dotarea unităților noi de salvatori și pompieri voluntari, precum și reparația unităților vechi. Termenul pentru implementarea acestei componente este trimestrul IV, iar până atunci urmează să fie construite și date în exploatare 10 posturi noi de pompieri și salvatori voluntari. Tot aici urmează să fie acordat suport financiar pentru reparația a 10 posturi de pompieri și salvatori voluntari existente și active, dar fără condiții normale de lucru.

75. Cu toate acestea, numărul posturilor și al personalului voluntar rămâne semnificativ inferior față de alte state europene. Este de menționat problematica cu care se confruntă posturile de pompieri și salvatori teritoriale care activează pe bază de salariați civili, unde organizarea și menținerea activă este mult mai dificilă comparativ cu posturile voluntare, și anume insuficiența surselor financiare necesare pentru remunerarea personalului, dar și pentru întreținerea sediilor, a tehnicii etc. Prin urmare, problema lipsei financiare duce în tot mai multe cazuri la sistarea activității acestor posturi.

76. În consecință, din cele 60 posturi teritoriale de pompieri și salvatori cu salariați civili, 15 posturi au fost nevoite să-și sisteze activitatea pe o perioadă nedeterminată, precum cea din satul Borceac, raionul Cahul, satul Bulboaca, raionul Anenii Noi, satul Ciuciuleni, raionul Hâncești, satul Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni, satul Djoltai din UTA Găgăuzia, satul Ghetlova, raionul Orhei, satele Cuizăuca și Ignăței, raionul Rezina, satul Căinari Vechi, raionul Soroca, satul Taraclia, raionul Căușeni, satul Drășănești, raionul Sîngerei, satul Mihăileni, raionul Râșcani și satul Tocuz, raionul Căușeni.

77. Pe lângă aspectul financiar, dezvoltarea cu pași lenți a voluntariatului în domeniul dezastrelor la nivel național este cauzat de următoarele circumstanțe:

77.1. nivelul redus de conștientizare, informare și popularizare a activităților de voluntariat;

77.2. implicarea insuficientă a sectorului asociativ;

77.3. reticența și lipsa de cooperare din partea autorităților administrației publice locale;

77.4. insuficiența resurselor umane și a infrastructurii corespunzătoare;

77.5. lipsa unui mecanism de recrutare, de formare și de coordonare a voluntarilor;

77.6. lipsa facilităților, a înlesnirilor și a beneficiilor pentru voluntari.

78. În concluzie, menționăm că voluntariatul în dezastre nu este dezvoltat ca parte integrantă a sistemului național de protecție civilă. Deși există inițiative punctuale, acestea nu au fost susținute de o viziune strategică și un cadru normativ consolidat. În lipsa stimulentei, a programelor de formare și a implicării active a autorităților locale, voluntariatul nu poate să asigure un suport consistent în prevenire și răspuns. Această lacună duce la menținerea vulnerabilităților comunităților, în special a celor rurale.

79. În acest sens, este necesară elaborarea cadrului normativ privind dezvoltarea voluntariatului în domeniul protecției civile, inclusiv al apărării împotriva incendiilor, care va prevedea modalitatea de antrenare a voluntarilor în procesul de prevenire și lichidare a consecințelor dezastrelor.

80. Experiențele anterioare arată că, în cazul în care există investiții în dezvoltarea posturilor voluntare, acestea au un impact pozitiv semnificativ, reducând timpul de răspuns și numărul victimelor. Exemple precum posturile create cu suportul PNUD și al Solidarity Fund PL confirmă faptul că implicarea voluntarilor, dacă este bine coordonată și sprijinită financiar, are rezultate măsurabile. Totodată, experiența statelor europene demonstrează că voluntariatul este o resursă-cheie în consolidarea rezilienței comunitare, iar investițiile în acest domeniu reduc considerabil presiunea asupra serviciilor profesionale.

81. Dacă voluntariatul va continua să se dezvolte lent și fragmentar, atât numărul posturilor voluntare de salvatori și pompieri, cât și al voluntarilor va rămâne

scăzut, iar impactul acestora marginal. Comunitățile vor depinde în continuare aproape exclusiv de unitățile profesionale de intervenție, cu timpi mari de răspuns, în special în localitățile îndepărtate. Situația actuală poate genera o vulnerabilitate sporită la dezastre, pierderi de vieți omenești și pagube materiale, menținând decalajul față de practicile europene. În lipsa unui cadru normativ clar și a unui mecanism de stimulare, voluntariatul în domeniul dezastrelor va rămâne o resursă insuficient valorificată.

82. Infrastructura insuficient dezvoltată pentru pregătirea și formarea angajaților IGSU

Infrastructura de pregătire și formare a angajaților IGSU este insuficient dezvoltată și nu răspunde pe deplin necesităților operaționale și standardelor moderne de instruire. Deși în perioada anilor 2020-2023 au fost implementate mai multe proiecte europene care au contribuit la modernizarea parțială a Centrului Republican de Instruire al IGSU, lipsa poligoanelor de instruire, a simulatoarelor, dotările logistice și condițiile de cazare limitează calitatea pregătirii profesionale continue a salvatorilor și pompierilor.

83. Această situație este determinată de:

- 83.1. caracterul punctual și fragmentat al investițiilor realizate până în prezent;
- 83.2. lipsa unei viziuni integrate și pe termen lung pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale dedicate dezastrelor;
- 83.3. insuficiența resurselor financiare interne pentru dotarea completă cu echipamente specializate, autospeciale și simulatoare;
- 83.4. absența unor mecanisme durabile de întreținere și modernizare a infrastructurii existente.

84. Consecința directă o constituie nivelul incomplet de pregătire a angajaților IGSU, ceea ce afectează capacitatea operațională a instituției. În lipsa unor poligoane moderne și a unor mijloace de instruire digitală avansată, pregătirea rămâne preponderent teoretică și parțial practică, ceea ce limitează timpii de reacție, reduce eficiența intervențiilor și menține Republica Moldova sub standardele europene în domeniul protecției civile. Această insuficiență de infrastructură perpetuează vulnerabilitatea populației și sporește riscurile asociate dezastrelor.

85. Consolidarea infrastructurii de pregătire reprezintă o prioritate strategică pentru IGSU, deoarece calitatea instruirii determină capacitatea de intervenție și, implicit, nivelul de siguranță al populației. Deși proiectele europene implementate între anii 2020-2023 *Increasing the Protection of the Population in Emergency Situations Caused by Natural Disasters (IPPEA)*, programele de reacție rapidă, precum și inițiativele de dezvoltare a infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor (TIC) au adus o dinamică pozitivă, impactul lor rămâne parțial, iar lipsurile majore de infrastructură demonstrează că Republica Moldova are nevoie de o viziune integrată pe termen lung în domeniul pregătirii personalului.

86. Experiența proiectelor finanțate de către Uniunea Europeană arată că investițiile în infrastructura educațională și dotarea logistică sporesc semnificativ calitatea instruirii. Crearea modulelor moderne pentru decidenți, acordarea primului ajutor și instruirea bazată pe TIC a demonstrat eficiență și a crescut nivelul de pregătire al participanților.

87. Dacă infrastructura de pregătire nu va fi dezvoltată prin investiții suplimentare și prin integrarea unei platforme digitale de instruire continuă, nivelul de pregătire al angajaților IGSU va rămâne insuficient. Capacitatea operațională va fi afectată, iar timpii de reacție și eficiența intervențiilor în situații excepționale vor continua să fie limitate.

88. Lipsa unui sistem național de avertizare publică eficient în situații de criză și dezastre.

În prezent, capacitatea de pregătire a autorităților publice de toate nivelurile este diminuată din lipsa unui sistem național de avertizare publică care să asigure informarea și modul corect de acțiune a populației amenințate de pericolul sau de producerea dezastrelor. Serviciile de specialitate sunt limitate în capacitățile lor de a informa și de a avertiza populația cu privire la riscurile și efectele care pot surveni ca urmare a declanșării acestora.

89. Această deficiență este determinată de:

89.1. absența unui cadru normativ și instituțional consolidat pentru avertizarea populației;

89.2. lipsa investițiilor durabile în infrastructuri digitale și în tehnologii moderne de comunicare;

89.3. abordări reactive, fără integrarea sistemelor europene și a tehnologiilor emergente (*Cell Broadcast*, aplicații mobile, *IoT (Internet of Things* – concept care descrie rețeaua de dispozitive fizice și alte obiecte încorporate cu senzori, software și tehnologie de conectare, permițându-le să colecteze și să schimbe date), inteligența artificială).

90. În contextul actual al multiplelor provocări globale și regionale, implementarea unui sistem modern de avertizare publică reprezintă o prioritate strategică pentru Republica Moldova, iar odată cu creșterea semnificativă a utilizării tehnologiilor mobile, autoritățile din întreaga lume recunosc potențialul acestora în gestionarea dezastrelor. În Republica Moldova, rata ridicată de penetrare a telefoanelor mobile și a internetului mobil oferă oportunități semnificative pentru dezvoltarea unui sistem modern de avertizare publică bazat pe comunicațiile mobile.

91. Necesitatea unui astfel de sistem este amplificată de creșterea frecvenței și a intensității fenomenelor meteorologice extreme, consecință directă a schimbărilor climatice, precum și de riscurile tehnogene tot mai pregnante în era digitală.

92. Conform Raportului Peer Review pentru Republica Moldova, elaborat de Direcția Generală pentru Protecție Civilă Europeană și Operațiuni de Ajutor Umanitar a Comisiei Europene în 2023, se subliniază necesitatea implementării unui sistem național de avertizare publică capabil să difuzeze mesaje de avertizare în timp real și cu maximă eficiență.

93. Totodată, statutul de țară candidată la aderarea la UE obligă Republica Moldova de a se alinia la standardele europene în domeniul siguranței publice, inclusiv la prevederile Directivei (UE) 2018/1972 privind Codul European al Comunicațiilor Electronice, transpusă parțial prin Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025. Această Directivă impune țărilor membre implementarea unor sisteme eficiente de avertizare a populației prin intermediul rețelelor de telecomunicații mobile.

94. Un sistem de avertizare publică modern va permite autorităților să transmită mesaje de avertizare rapide și precise către populația aflată în zone de risc, contribuind semnificativ la reducerea impactului situațiilor de urgență asupra vieții și bunurilor cetățenilor.

95. Experiența pozitivă a sistemelor similare de avertizare implementate în țările membre UE demonstrează eficacitatea și beneficiile unui astfel de sistem modern de avertizare.

96. Arhitectura modulară și scalabilă a sistemului, aliniată la standardele europene, creează premise solide pentru integrarea viitoarelor tehnologii emergente precum inteligența artificială și IoT, asigurând, totodată, interoperabilitatea cu sisteme similare din țările din regiune.

97. Totodată, perspectiva interconectării viitorului Sistem de avertizare publică „MD-ALERT” cu sistemele de avertizare timpurie din gestiunea autorităților care monitorizează sursele de risc va transforma avertizarea publică dintr-un proces reactiv în unul proactiv și inteligent, cu impact direct asupra siguranței populației prin reducerea timpului dintre detectarea pericolului și informarea populației, optimizarea resurselor, creșterea acurateții mesajelor, precum și minimizarea erorilor umane.

98. Astfel, implementarea sistemului de avertizare publică urmărește o serie de obiective strategice esențiale pentru protejarea vieților omenești, reducerea pagubelor materiale și creșterea rezilienței naționale în fața dezastrelor. În același timp, ar demonstra, inclusiv, angajamentul Republicii Moldova în domeniul siguranței publice și pregătirea sa pentru a răspunde provocărilor secolului XXI în domeniul protecției civile.

99. Ministerul Afacerilor Interne, prin implementarea prezentului Program, își propune crearea unui sistem de avertizare publică modern și fiabil, care să asigure

un grad înalt de siguranță și performanță, și care să tindă spre o rată de acoperire de 80 % a populației, utilizând în acesta toate mediile și tehnologiile disponibile (rețele de comunicații mobile, radiodifuziune și TV, sirene electronice etc.).

100. În acest sens, pe parcursul anului 2024, ISGU, în cadrul proiectului „MD-ALERT-STUDY”, finanțat de UE, a elaborat Studiul de fezabilitate și documentația conexă pentru implementarea în Republica Moldova a Sistemului de avertizare publică „MD-ALERT”, un sistem conform standardelor UE, similar celor implementate în țările membre UE. Astfel, datorită proiectului „MD-ALERT-STUDY”, pentru prima dată, Republica Moldova dispune de un studiu de fezabilitate cuprinzător, care definește o cale realistă și aplicabilă pentru instituirea unui sistem național de avertizare publică. Totodată, acest proiect acoperă un gol instituțional major, oferind autorităților instrumentele și înțelegerea necesară pentru a avansa către implementare. În prezent dispunem de un studiu de fezabilitate validat, o estimare de costuri, un cadru tehnic și operațional definit și o foaie de parcurs clară pentru implementare.

101. Soluția optimă identificată pentru Sistemul de avertizare publică „MD-ALERT” se bazează pe o platformă integrată, care permite diseminarea mesajelor de avertizare simultan prin mai multe canale (*Cell Broadcast*, aplicație mobilă de avertizare, sirene electronice/digitale, TV și radiodifuziune). Această platformă este una modulară și scalabilă, fapt care va permite adăugarea treptată a canalelor de avertizare, începând cu unul sau două canale de bază, care vor fi complementate ulterior cu altele, în funcție de sursele financiare disponibile în acest scop, asigurând, astfel, o acoperire și o incluziune maximă a teritoriului și a populației țării.

102. Crearea Sistemului de avertizare publică „MD-ALERT” este planificată pentru perioada anilor 2026-2027 și se va efectua prin intermediul Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței Republicii Moldova, care se realizează în baza Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, adoptat prin Legea nr. 67/2025).

103. Este necesar de menționat că suma alocată/disponibilă pentru această etapă (5 mil. de dolari SUA) va permite implementarea sistemului cu funcționalul și canalele de avertizare de bază (*Cell Broadcast* și aplicația mobilă de avertizare).

**Accesul la Sistemul de avertizare publică „MD-ALERT”
și satisfacția utilizatorilor (indicatori din Proiectul de susținere a
managementului riscurilor de dezastre și rezilienței Republicii Moldova)**

Indicatorii intermediari	Unitatea de măsură	Valoarea de referință (septembrie 2024)	Ținta (până în septembrie 2029)
Ponderea beneficiarilor care utilizează noul sistem de avertizare publică pe telefon mobil (multihazard) și raportează satisfacție	Procent (%)	0	80
Numărul de femei care au acces și utilizează noul sistem de avertizare publică	Număr	0	750 000

104. Totodată, implementarea acestui sistem trebuie să fie însoțită de elaborarea și aprobarea unui cadru normativ cuprinzător, care să definească explicit rolurile și responsabilitățile tuturor entităților implicate, stabilind fundamentul pentru dezvoltarea procedurilor standard de operare și a ghidurilor privind gestionarea și transmiterea avertizărilor.

105. Astfel, lipsa unui sistem național de avertizare publică eficient expune în mod direct populația Republicii Moldova la riscuri majore în cazul producerii dezastrelor, limitând capacitatea autorităților de a asigura un răspuns rapid, coordonat și bine informat. În contextul creșterii frecvenței fenomenelor extreme, al exigențelor europene și al angajamentelor asumate ca țară candidat pentru aderarea la UE, implementarea Sistemului de avertizare publică „MD-ALERT” devine o necesitate strategică.

106. Experiența pozitivă a statelor europene demonstrează că investițiile în avertizarea publică salvează vieți și reduc pierderile materiale. În plus, evoluția tehnologiilor mobile și gradul ridicat de utilizare a acestora în Republica Moldova reprezintă o oportunitate unică pentru integrarea unor soluții eficiente și accesibile populației.

107. Dacă Sistemul de avertizare publică „MD-ALERT” nu va fi implementat în perioada planificată 2026-2027, Republica Moldova va rămâne dependentă de mijloacele tradiționale și ineficiente de avertizare, ceea ce va continua să expună populația la riscuri mari și la pierderi semnificative. În lipsa unei platforme integrate și a interoperabilității cu sistemele europene, decalajul față de standardele UE va persista, iar încrederea cetățenilor în instituțiile responsabile de protecția civilă va fi afectată. În schimb, aplicarea planului existent, sprijinit de finanțarea internațională și de alinierea la Directiva (UE) 2018/172 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (reformare), va permite atingerea unui grad de acoperire de 80% a populației și va transforma avertizarea publică dintr-un proces reactiv în unul proactiv și inteligent, reducând impactul dezastrelor asupra comunităților.

108. Degradarea continuă a parcului de autospeciale al IGSU din cauza finanțării insuficiente și a lipsei unei strategii coerente de modernizare

Parcul de autospeciale al IGSU se află într-o stare avansată de degradare, ceea ce compromise în mod direct capacitatea instituției de a răspunde prompt și eficient la dezastre. În prezent, mai puțin de 10% dintre autospecialele de bază se încadrează în termenele de exploatare stabilite prin actele normative, iar durata medie de utilizare depășește cu mult limitele admise, ajungând la aproximativ 30-40 de ani. Durata medie de utilizare a autospecialelor de bază ale IGSU constituie în prezent 29,7 ani (figura 17).

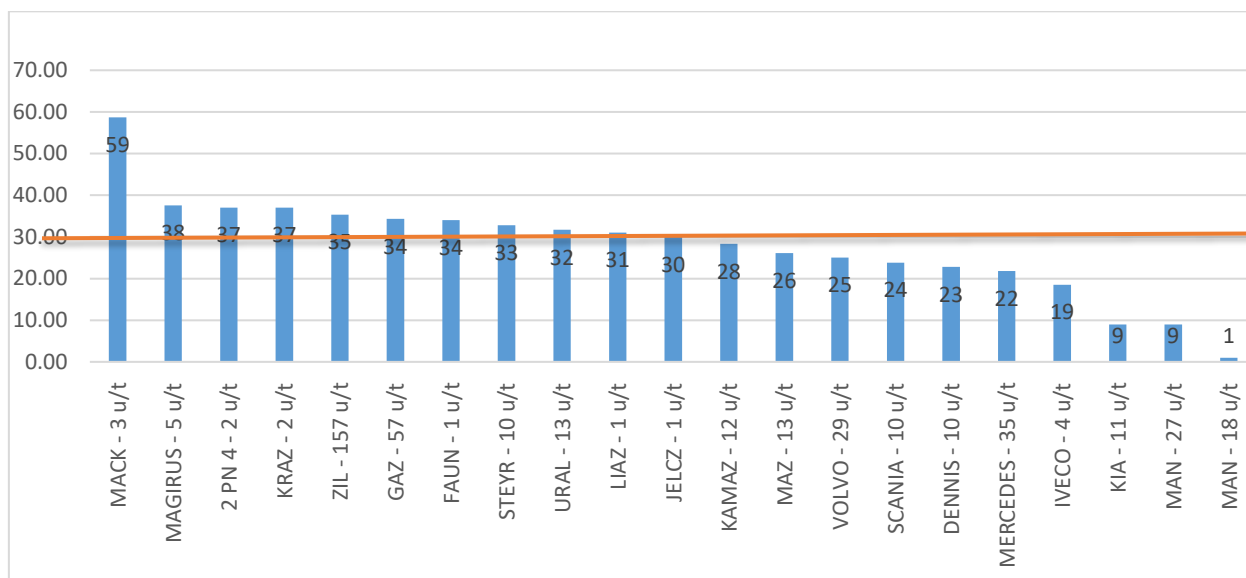

Figura 17. Disponibilul de autospeciale de intervenție al IGSU

109. Această situație este determinată de:

109.1. finanțarea insuficientă și lipsa unei strategii naționale coerente de modernizare și de înnoire a parcului de autospeciale;

109.2. dependența de donații externe și de proiecte punctuale, care au generat o flotă eterogenă, cu dotări neuniforme și incompatibile;

109.3. absența unei planificări pe termen lung pentru standardizarea echipamentelor și alocarea constantă a resurselor bugetare;

109.4. infrastructura rutieră deficitară și amplasarea neuniformă a unităților de salvatori și pompieri, care agravează timpii de răspuns.

110. Autospecialele de intervenție din dotarea IGSU constituie în proporție de 43% tehnică moștenită din fosta Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste, 36 % provin din donații oferite de către asociațiile de pompieri voluntari de peste hotare, 7 % – din proiecte, 7% – din subdiviziunile MAI, 7% – din bugetul de stat (2006-2025). Din numărul total de autospeciale, doar 14 % sunt cu termen de exploatare valabil (figura 18).

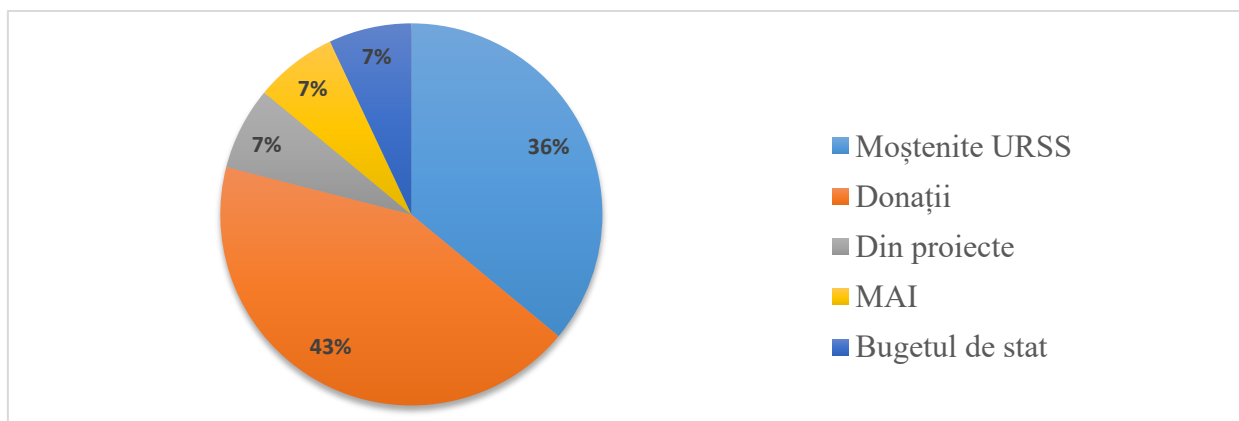

Figura 18. Originea autospecialelor din dotarea IGSU

111. În parcul auto al IGSU se înregistrează 672 de unități tehnice și doar 258 de unități reprezintă autospeciale de bază destinate exclusiv intervențiilor la dezastre, dintre care mai puțin de 10 % corespund termenelor de exploatare, conform Hotărârii Guvernului nr. 941/2020 cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe.

112. Cu toate că numărul unităților de transport din gestiunea IGSU pare a fi unul substanțial, această impresie este redusă de minimum doi factori: vârsta autospecialelor și gradul de dotare. Astfel, în conformitate cu normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2020 cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe, durata de funcționare utilă a unei autospeciale este de 5-8 ani.

113. În anul 2023 au fost înregistrate 458 de cazuri de scoatere din servanțul de luptă a tehnicii din dotare, dintre care 267 de cazuri – din cauza defecțiunilor produse pe parcursul serviciului, 57 de cazuri – pentru efectuarea lucrărilor de reparație planificate, 42 de cazuri – din cauza defecțiunilor produse în timpul acțiunilor de intervenție și 60 de cazuri – din motivul defecțiunilor produse în timpul deplasării spre/de la intervenție.

114. În anul 2024 au fost înregistrate 484 de cazuri de scoatere din servanțul de luptă a tehnicii din dotare, dintre care 316 cazuri – din cauza defecțiunilor produse, iar 79 de cazuri – pentru deservirea unităților tehnice. Defecțiunile produse au avut loc: pe parcursul serviciului – 222 de cazuri, din motivul defecțiunilor produse în timpul deplasării spre/de la intervenții – 66 de cazuri și în timpul intervențiilor – 28 de cazuri.

115. Luând în considerare aceste date, se constată că aproximativ 30% din totalul defecțiunilor înregistrate la autospecialele de intervenție ale IGSU survin în timpul deplasării către sau de la locul misiunii, precum și pe parcursul desfășurării intervențiilor operative, ceea ce generează riscuri semnificative privind eficiența și siguranța intervențiilor. Astfel de defecțiuni pot duce la întârzieri critice în acordarea ajutorului, pot compromite integritatea echipajelor implicate și pot afecta capacitatea de reacție, punând în pericol vieți omenești și agravând pagubele materiale.

116. Acest aspect este influențat de vârsta medie a acestora, care, pe măsură ce aceasta înaintază în timp.

117. Datele statistice privind cazurile de defectare a tehnicii din dotare pe parcursul anilor 2020- 2024 sunt prezentate în figura 19.

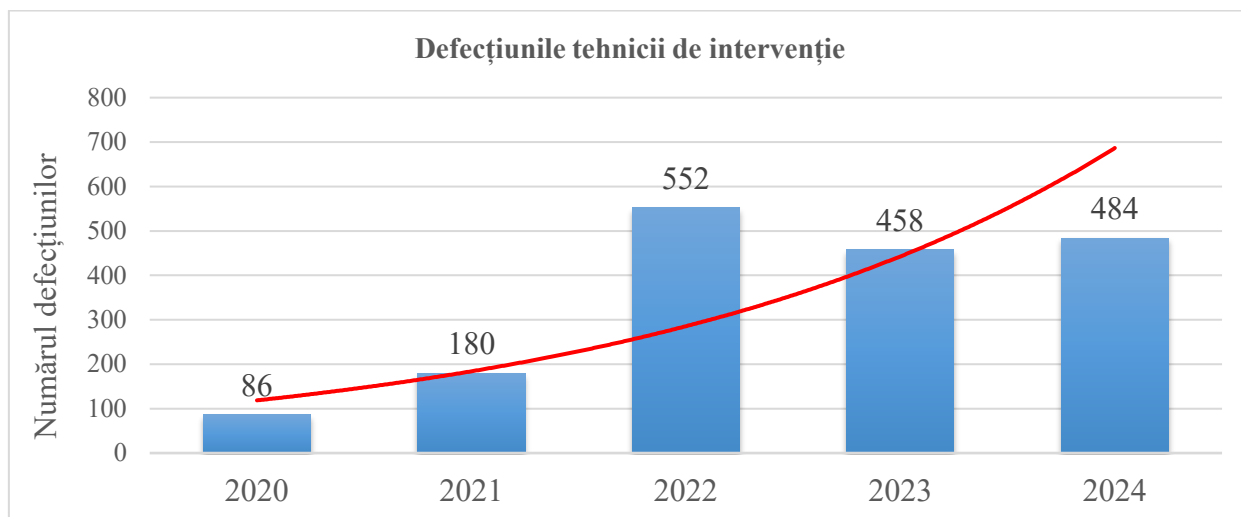
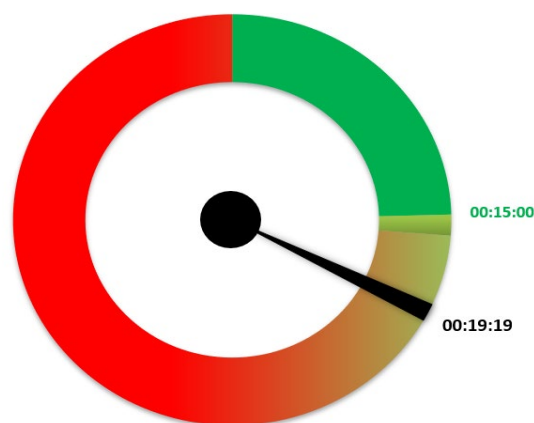

Figura 19. Defecțiunile tehnicii de intervenție

118. De asemenea, dat fiind faptul că donațiile provin din diverse surse, autospecialele sunt de modele diferite, având dotări, conexiuni și racorduri neuniforme și incompatibile. Acest fapt cauzează impedimente în desfășurarea intervențiilor generate de neconformitățile echipamentelor și accesoriilor, mai ales în cazul intervențiilor de complexitate mare, când intervin câteva subdiviziuni simultan.

119. Degradarea continuă a tehnicii de intervenție generează un risc major pentru siguranța echipajelor și a populației. Defecțiunile frecvente în timpul misiunilor sau a deplasărilor cresc semnificativ timpul de răspuns, care în anul 2024 a atins o medie de peste 19 minute, depășind standardele europene și obiectivul național de 15 minute. Acest decalaj reduce eficiența intervențiilor, crește numărul victimelor și al pagubelor materiale, precum și menține Republica Moldova mult sub standardele europene de reziliență și protecție civilă.

120. În figura 20 este reprezentat graficul care atestă o creștere a timpului de răspuns de la 18:30 minute în anul 2019 la 19:19 minute în anul 2024, cauzele principale fiind majorarea ratei defecțiunilor tehnicii de intervenție cu 350%, din

care o pondere de 50% îi aparține tehnicii de producție sovietică, amplasarea neuniformă a unităților/posturilor de salvatori și pompieri pe teritoriul țării și starea infrastructurii rutiere, în special în localitățile rurale.

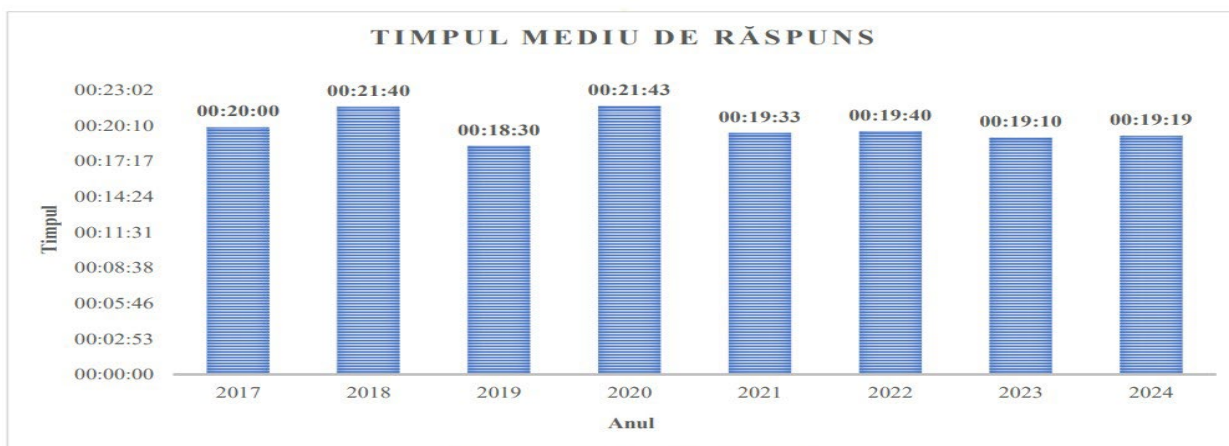

Figura 20. Timpul mediu de răspuns al subdiviziunilor IGSU

121. În ceea ce privește localitățile urbane, în special municipiul Chișinău, factorii ce cresc timpul de răspuns al echipelor de intervenție sunt:

121.1. parcare neregulamentară a automobilelor în curțile blocurilor și pe partea carosabilă;

121.2. accesul limitat al autospecialelor de intervenție în curțile blocurilor din cauza căilor de acces înguste și a construcțiilor amplasate haotic;

121.3. imposibilitatea extinderii atât a elevatorului cu braț cotit, cât și a autoscărilor mecanice.

122. În localitățile rurale, timpul de răspuns este influențat de următorii factori:

122.1. distanța și calitatea drumurilor regionale și locale sau. în unele situații, lipsa acestora (infrastructura);

122.2. lipsa indicatorilor cu denumirea străzilor și a numerelor în sectorul locativ;

122.3. defecțiunile tehnicii de intervenție în timpul deplasărilor.

123. Un aspect important în dezvoltarea capacităților de intervenție a fost proiectul „Îmbunătățirea echipamentelor de prevenire a incendiilor”, în baza Acordului de grant, în valoare de 15 milioane de euro, semnat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei la data de 26 noiembrie 2021, prin care IGSU a fost dotat cu 10 autoscări și 9 autospeciale de intervenție la incendii și descarcerare. De asemenea, efectivul subdiviziunilor în care au fost repartizate a fost instruit privind utilizarea acestora. Totuși, dotările menționate nu acoperă necesitățile privind tehnica de intervenție necesară conform normelor de dotare.

124. Prioritizarea măsurilor privind consolidarea bazei tehnico-materiale trebuie să devină un obiectiv important în efortul de dezvoltare a capacității de

intervenție a IGSU. În caz contrar, implicările de natură juridică și instituțională, menite să îmbunătățească calitatea serviciilor acordate, devin ineficiente, iar IGSU nu-și poate îndeplini misiunea de bază – răspunsul prompt și eficient la apelurile de urgență ale cetățenilor, fapt ce va genera o creștere exponențială a numărului de victime și pagube materiale.

125. Analiza detaliată a stării actuale a parcului de autospeciale al IGSU evidențiază o problemă sistemică profundă, generată de subfinanțare, de vechimea excesivă a tehnicii și de diversitatea neuniformă a echipamentelor, aspecte care afectează în mod direct eficiența, siguranța și promptitudinea intervențiilor.

126. Capacitatea de intervenție a IGSU este compromisă de lipsa echipamentelor moderne și funcționale. În pofida unor proiecte punctuale, cum este grantul de 15 milioane de euro oferit de Guvernul Japoniei în anul 2021 pentru dotarea cu 19 autospeciale moderne (autoscări și autospeciale de intervenție), necesarul rămâne critic și neacoperit. Fără o strategie națională de reînnoire sistematică a parcului de autospeciale și fără investiții constante, IGSU nu își poate îndeplini misiunea de bază de a răspunde prompt și eficient solicitărilor de urgență.

127. Experiențele recente arată că proiectele externe pot aduce îmbunătățiri semnificative, însă acestea sunt insuficiente și fragmentate. Este evident că doar o finanțare națională predictibilă, asigurată de standardizare și uniformizare a echipamentelor, poate garanta o bază tehnico-materială adecvată pentru IGSU.

128. Dacă nu se vor întreprinde măsuri de modernizare, degradarea continuă a parcului auto va duce la creșterea timpului de răspuns, la reducerea siguranței echipajelor, la creșterea numărului de victime și la amplificarea pagubelor materiale în urma dezastrelor. Lipsa unei strategii de uniformizare va perpetua problemele de incompatibilitate între echipamente, iar presiunea pe resursele logistice și umane va continua să se intensifice. În acest scenariu, Republica Moldova va rămâne mult sub standardele europene de intervenție și reziliență, cu consecințe majore asupra securității naționale și a încrederii cetățenilor în capacitatea statului de a-i proteja.

129. Amplasarea neuniformă și insuficientă a unităților de salvatori și pompieri duce la timpi de răspuns peste standardele acceptate, ceea ce reduce eficiența intervențiilor și sporește vulnerabilitatea populației

Amplasarea actuală a unităților de salvatori și pompieri este neuniformă și insuficientă, ceea ce determină timpul de răspuns care depășește standardele internaționale și reduce eficiența intervențiilor. Această situație sporește vulnerabilitatea populației, în special în zonele rurale, unde distanțele mari și lipsa resurselor locale de autoapărare generează riscuri majore pentru vieți omenești și bunuri materiale.

130. Actuala dispunere teritorială a unităților de intervenție este fundamentată pe logica administrativ-teritorială tradițională, nu pe analize integrate de risc și

accesibilitate. Astfel, în fiecare raion sau sector (pentru municipiul Chișinău) funcționează o subdiviziune de bază, dar această organizare nu reflectă realitățile privind densitatea populației, distribuția geografică a riscurilor și infrastructura rutieră.

131. În plus, constrângerile bugetare cronice direcționează aproape 80% din resursele alocate spre cheltuieli de personal, în detrimentul investițiilor în dezvoltarea infrastructurii, dotarea tehnică și extinderea rețelei teritoriale. Programul de consolidare a serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 202/2013, care prevedea constituirea a 114 posturi teritoriale de salvatori și pompieri până în 2020, a fost implementat doar parțial. În lipsa unei politici succesoare și a finanțării necesare, în anul 2024 au fost funcționale doar 70 de posturi teritoriale și 21 de posturi de voluntari, ceea ce relevă o acoperire națională insuficientă.

132. Această situație determină timpul de răspuns mult peste standardele internaționale. În zonele urbane, distanța medie de intervenție este de 3-10 km, dar în mediul rural aceasta poate depăși 40 km, așa cum este în cazul Direcției regionale situații excepționale Căușeni. Astfel, pentru localitățile aflate la peste 20 km de o unitate operațională, timpul de reacție ajunge frecvent la 30 de minute – dublu față de nivelul optim recunoscut în UE (8-15 minute). Întârzierea intervenției duce pierderi de vieți omenești, la extinderea pagubelor materiale și vulnerabilizarea sporită a comunităților rurale, unde resursele de autoapărare sunt limitate. În plus, dependența de partenerii externi pentru construirea sau modernizarea remizelor a dus la o dezvoltare fragmentată, lipsită de coerență strategică.

133. Rețeaua actuală de unități de intervenție nu răspunde exigențelor unui sistem modern al protecției civile. În absența unei planificări bazate pe densitatea populației, riscurile identificate și accesibilitatea teritorială, dispunerea existentă rămâne inefficientă și dezechilibrată. Lipsa unui cadru de finanțare adecvat, împreună cu implementarea incompletă a programelor anterioare, accentuează vulnerabilitatea comunităților rurale și reduce nivelul general de reziliență.

134. Dacă situația actuală persistă, timpul de răspuns va continua să depășească limitele acceptabile, iar populația din zonele rurale va rămâne expusă riscurilor majore, cu pierderi umane și materiale în creștere, iar presiunea asupra subunităților de intervenție existente va crește. Aceasta va compromite obiectivele naționale de securitate civilă și va afecta imaginea și încrederea în capacitatea statului de a asigura protecția cetățenilor.

135. Capacitatea limitată de intervenție a statului cu bunuri materiale pentru protecția populației și a teritoriului în caz de dezastre

În scopul asigurării intervenției operative a statului pentru protecția populației și a teritoriului, al asigurării funcționării stabile a economiei naționale și a apărării țării în caz de dezastre, de apariție a unor fenomene sociale sau economice, al

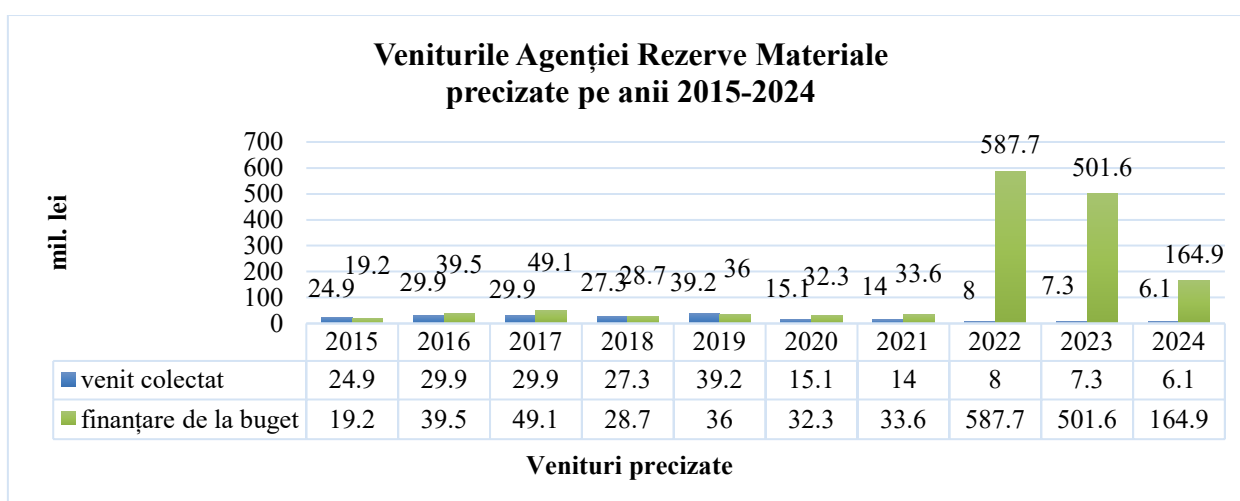
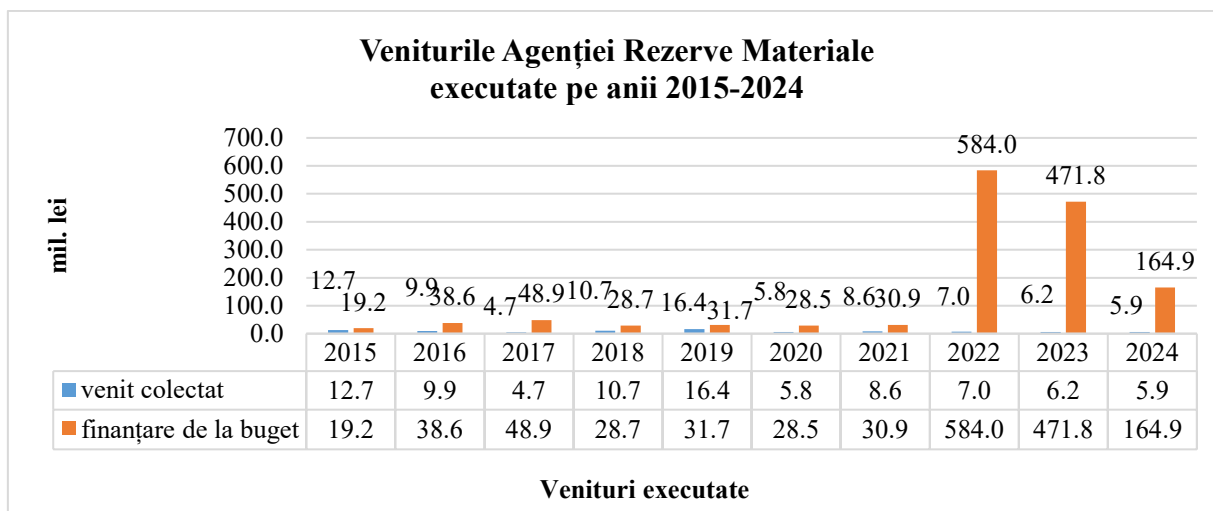
atentatelor teroriste, în scopul acordării ajutorului umanitar și al contribuției la stabilitate în sectoarele economiei naționale în cazul apariției unor disfuncționalități, sunt create rezervele de stat și de mobilizare.

136. În conformitate cu Legea nr. 104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare, rezervele de stat sunt un fond special de bunuri materiale, preponderent cu destinație civilă, creat la depozitele ARM și ale agenților economici în scopul asigurării necesităților de mobilizare pe timp de asediu și de război, al intervenirii operative a statului pentru protecția populației și a teritoriului, pentru asigurarea funcționării stabile a economiei naționale și apărării țării la dezastre, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, atentatelor teroriste, precum și în scopul acordării ajutorului umanitar și al contribuției la stabilitate în sectoarele economiei naționale în cazul apariției unor disfuncționalități. Rezervele de mobilizare sunt stocuri de bunuri materiale cu destinație specială, create în scopul organizării apărării țării, doar la depozitele ARM și ale instituțiilor publice cu atribuții în domeniul pregătirii de mobilizare și al mobilizării țării. Rolul principal în acest domeniu îi revine ARM.

137. Eficiența intervenției statului pentru protecția populației și a teritoriului în cazul situațiilor de urgență sau a celor excepționale, realizată prin eliberarea unor bunuri din rezervele de stat și de mobilizare, este periclitată de nivelul de completare cu anumite bunuri necesare pentru lichidarea consecințelor dezastrelor, precum și de prezența unor bunuri moral învechite. Totodată, se atestă necesitatea continuă a îmbunătățirii condițiilor de păstrare, a extinderii spectrului de bunuri pentru a fi păstrate în spațiile de depozitare ale autorității responsabile.

138. În acest sens, ar fi necesară continuarea completării rezervelor de stat și de mobilizare, demarată începând cu anul 2022, cu anumite bunuri destinate pentru lichidarea consecințelor dezastrelor, precum și pentru sporirea eficienței infrastructurii de păstrare a autorității responsabile.

139. Este de menționat că, până în anul 2022, completarea stocurilor rezervelor cu bunuri materiale a fost destul de deficitară, finanțarea fiind efectuată în mare parte din mijloacele financiare alocate din bugetul de stat ca urmare a eliberării bunurilor în vederea înlăturării consecințelor calamităților naturale, în limitele mijloacelor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală.

**Figura 21. Veniturile ARM precizate
și executate pe anii 2015-2024**

140. Creșterea graduală a nivelului de completare a stocurilor din rezervele de stat și de mobilizare, împreună cu modernizarea depozitelor ARM, reprezintă un demers esențial pentru a consolida reziliența și securitatea națională.

141. Rezervele de bunuri materiale ajustate la cerințele actuale permit un răspuns rapid și coordonat la dezastre. Dacă statul dispune deja de alimente, medicamente, combustibili, echipamente de protecție și materiale critice, timpul dintre apariția crizei și intervenția efectivă se reduce de la zile sau săptămâni la ore. Aceasta salvează vieți, protejează infrastructura esențială și limitează costurile sociale.

142. Completarea treptată a stocurilor diminuează dependența de importuri într-un context geopolitic imprevizibil. Evenimentele recente au demonstrat că piața globală poate fi afectată de sancțiuni, interdicții de export sau blocaje portuare peste noapte. Un nivel optim de bunuri în rezerve garantează continuitatea producției

industriale și a serviciilor publice chiar și atunci când lanțurile externe de aprovizionare se întrerup.

143. Modernizarea infrastructurii de depozitare este la fel de importantă ca și volumul stocurilor. Depozitele bine echipate, cu condiții de temperatură controlată, umiditate și securitate, reduc pierderile cauzate de degradare sau de furt și permit o distribuție rapidă către zonele afectate. Digitalizarea gestiunii – inventariere în timp real și trasabilitate completă – asigură rotația corectă a stocurilor și respectarea standardelor sanitare, de mediu și de securitate.

144. Din perspectivă financiară, investiția în rezerve și infrastructură este mai puțin costisitoare decât reacțiile ad-hoc la criză. Achizițiile planificate în tranșe, pe baza unei strategii multianuale, se pot negocia la prețuri avantajoase, evitând supracosturile „la urgență”. În plus, statul poate interveni pe piață, eliberând cantități limitate din stocuri pentru a tempera creșterile bruște de preț la alimente, combustibili ori materiale critice, protejând astfel atât consumatorii, cât și bugetul public.

145. Împrospătarea periodică a rezervelor și adaptarea la noi riscuri – de la securitate cibernetică la schimbări climatice – sunt condiții pentru a rămâne în conformitate cu necesitățile statului.

146. O infrastructură solidă de rezerve transmite populației și partenerilor externi mesajul că statul este pregătit să gestioneze crizele. Această încredere publică reduce comportamentele speculative, stabilizează piețele interne și întărește credibilitatea instituțiilor.

147. Creșterea graduală a stocurilor din rezervele de stat și de mobilizare și dezvoltarea infrastructurii ARM constituie o investiție strategică în securitatea națională, stabilitatea economică și protecția cetățenilor. Costurile inițiale se amortizează prin evitarea cheltuielilor mult mai mari pe care le-ar genera lipsa de pregătire în fața unei crize majore.

148. Având în vedere funcțiile de bază ale ARM de a crea, a acumula, a completa, a păstra și a elibera bunurile materiale din rezervele de stat și de mobilizare, se constată că ARM are o capacitate limitată de depozitare a acestor bunuri în spațiile proprii. În acest sens, unul dintre obiectivele strategice care se propune a fi atins prin implementarea prezentului Program este dezvoltarea infrastructurii ARM, care ar permite realizarea misiunii acesteia, precum și creșterea graduală a nivelului de completare a stocurilor din rezervele de stat și de mobilizare.

149. Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD) nefuncțional

În pofida investițiilor europene și a celor naționale substanțiale, precum și a instruirii personalului, Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (Jn

continuare – *SMURD*) nu funcționează conform scopului pentru care a fost creat. Lipsa integrării acestuia în sistemul național de asistență medicală de urgență face ca acest mecanism strategic să rămână, în mare parte, nefuncțional.

150. Problema are la bază deficiențe juridice și instituționale. Deși în anul 2014 au fost semnate acorduri și protocoale de cooperare între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României, respectiv între Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Sănătății, cadrul normativ național nu a fost ajustat corespunzător. Legea nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății stabilește responsabilitatea pentru sistemul de urgență exclusiv în sarcina Ministerului Sănătății, fără a prevedea un serviciu mixt cu atribuții partajate.

151. În plus, după lansarea Serviciului Național Unic pentru Apeluri de Urgență 112, colaborarea dintre echipajele SMURD și cele ale Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP) a fost sistată, ceea ce a accentuat izolarea funcțională a SMURD. În lipsa unui mecanism juridic clar, serviciul este perceput eronat ca aparținând exclusiv IGSU, iar echipajele SMURD nu participă în mod real la intervențiile medicale prespitalicești.

152. Această disfuncționalitate are consecințe multiple:

152.1. pentru populație – timpul de răspuns la urgențe rămâne ridicat;

152.2. pentru personal – paramedicii instruiți își pierd competențele și deprinderile, iar autospecialele și echipamentele riscă să degradeze prin stagnare;

152.3. pentru stat – imaginea Republicii Moldova în fața partenerilor europeni și internaționali este afectată, în condițiile în care investițiile în proiectele SMURD 1 și SMURD 2 (în valoare totală de peste 5 milioane de euro) sunt subutilizate;

152.4. pentru cooperarea internațională – sustenabilitatea proiectelor transfrontaliere este pusă în pericol, ceea ce poate compromite angajamentele asumate față de România, față de Uniunea Europeană și față de alți donatori.

153. Datele statistice confirmă amploarea situației, numărul intervențiilor SMURD a scăzut de la 5 503 intervenții în 2016 la doar 13 intervenții în 2024 – o reducere de peste 99%, care reflectă stagnarea aproape totală a funcționalității acestuia.

154. Situația actuală a SMURD împiedică utilizarea unui mecanism vital pentru siguranța populației, iar în lipsa unei intervenții coordonate și a modificării cadrului normativ, serviciul riscă să devină irelevant, în pofida resurselor investite și a rezultatelor obținute în faza inițială.

155. Este necesară adoptarea urgentă a unui concept național clar pentru SMURD, prin care acesta să fie recunoscut ca serviciu public integrat, cu atribuții partajate între Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Sănătății. Această reformă trebuie să includă revizuirea legislației din domeniu, în special a Legii ocrotirii

sănătății nr. 411/1995, și aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 994/2014 cu privire la aprobarea Planului de implementare a Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind ajutorul reciproc pentru intervențiile transfrontaliere în caz de urgențe medicale, pentru a crea un cadru juridic și operațional unitar.

156. Integrarea SMURD ca serviciu mixt și funcțional ar putea transforma această capacitate într-un pilon esențial al sistemului național de urgență, capabil să reducă timpul de reacție, să salveze vieți și să consolideze reziliența națională în fața situațiilor critice.

157. Capacități de expertizare subdezvoltate

Republica Moldova se confruntă cu lipsa unui sistem național dezvoltat și acreditat de expertizare a materialelor și a produselor de construcție din punctul de vedere al securității la incendiu. Laboratorul experimental antiincendiar din cadrul IGSU reprezintă singura structură de profil, care funcționează cu dotări insuficiente, fără acreditare conform standardelor europene și fără resurse necesare pentru a răspunde cerințelor moderne ale sectorului construcțiilor.

158. Principalele cauze care determină această situație sunt lipsa unui sistem național acreditat de testare și clasificare a materialelor de construcție conform standardelor europene, dotarea insuficientă și depășită tehnologic a unicului laborator experimental antiincendiar existent, lipsa resurselor financiare și umane pentru instruirea și acreditarea specialiștilor. La fel, absența unui cadru normativ modernizat care să recunoască și să valorifice rezultatele expertizei la nivel european și judiciar, precum și implementarea incompletă a măsurilor de integritate și digitalizare afectează credibilitatea și trasabilitatea activităților de expertizare.

159. Odată cu modernizarea proceselor tehnologice în construcții, a survenit tendința utilizării unei game variate de materiale și produse noi de construcție cu caracteristici tehnice incendiare diferite.

160. Conceptul european privind reacția la foc este mult mai vast decât abordarea națională a problematicii caracterizată prin combustibilitate, aducând o serie de elemente noi, cum ar fi fluxul de căldură degajat, emisia de fum și gaze fierbinți (s1, s2 sau s3), formarea picăturilor în timpul arderii sau elemente cu privire la propagarea flăcărilor (d1, d2 sau d3), asigurându-se astfel o caracterizare mult mai exactă a contribuției unui produs pentru construcții la inițierea și dezvoltarea unui incendiu.

161. Clasele bazate pe performanță de reacție la foc a produselor se stabilesc drept clase pentru cerința esențială „Securitatea la incendiu”, prin intermediul lor fiind exprimate nivelurile la care se pot situa cerințele de performanță pentru produsele încorporate în construcții din punctul de vedere al securității la incendiu a construcțiilor.

162. Sistemul de clase de reacție la foc este stabilit în Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului. Clasele de reacție la foc sunt reglementate de Decizia nr. 00/147/CEE din 8 februarie 2000 referitoare la clasificarea performanțelor de reacție la foc a produselor pentru construcții.

163. În prezent, în Republica Moldova nu există instituții/laboratoare acreditate în domeniul stabilirii criteriilor de siguranță la foc a materialelor și a produselor pentru construcții conform standardelor europene.

164. Ținând cont de prevederile pct. 34 din Hotărârea Guvernului nr. 743/2024 cu privire la asigurarea calității în construcții, este necesar de pregătit specialiștii atestați în construcții pe domeniul „34.6. măsuri de asigurare a securității contra incendiilor” și de dotat Laboratorul experimental antiincendiar cu echipamentul și utilajul necesar încercărilor pentru asigurarea Cerinței nr. 2 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.

165. Având în vedere că Laboratorul experimental antiincendiar al Direcției generale prevenție a IGSU reprezintă unicul laborator de profil în Republica Moldova, sunt necesare organizarea și desfășurarea instruirilor calificate a angajaților Laboratorului menționat mai sus, în vederea creșterii și a îmbunătățirii capacităților de cunoaștere a metodelor de stabilire a criteriilor de siguranță la foc a materialelor și produselor de construcții, cu ulterioara atestare și acreditare a acestora (5 angajați), dotarea cu echipamente/mijloace performante și spații pentru asigurarea desfășurării încercărilor, în condiții ambientale prevăzute de standardele în domeniu, asigurând astfel precizia necesară, succesivitatea, integritatea încercărilor și a măsurărilor efectuate în conformitate cu standardul SM SR EN ISO/CEI 17025:2006.

166. Laboratorul experimental antiincendiar (cu statut de secție) din cadrul Direcției generale prevenție a IGSU își desfășoară activitatea de cercetare a cazurilor de incendiu pe întreg teritoriul Republicii Moldova, în temeiul art. 23¹ lit. g) din Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, al art. 11 pct. 14 din Hotărârea Guvernului nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea IGSU și al pct. 27-51 din Regulamentul privind organizarea și realizarea acțiunilor de prevenire, aprobat prin Ordinul IGSU nr. 98/2021. Sarcina de bază în procesul cercetării cazurilor de incendiu este determinarea focarului/focarelor, stabilirea cauzei precum și a încălcărilor reglementărilor de apărare împotriva incendiului care au dus la izbucnirea și dezvoltarea incendiului.

167. În conformitate cu prevederile art. 358 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, încălcările stabilite constituie contravenții, iar conform prevederilor art. 296 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002,

constituie infracțiuni. Prevederile menționate prezumă participarea angajaților IGSU în comun cu organele de drept la acțiunile de cercetare a incendiului în vederea stabilirii adevărului.

168. Este de menționat faptul că incendiile cercetate de către angajații laboratorului experimental antiincendiar sunt acele care s-au produs și s-au dezvoltat în circumstanțe obscure, pentru elucidarea cărora este necesară efectuarea unor acțiuni operative și tehnice care necesită utilizarea și aplicarea unor procedee și mijloace speciale, în scopul identificării, examinării și aprecierii amprentei incendiului, a urmelor și altor mijloace materiale de probă.

169. În acest context, doar cu ajutorul echipamentelor și a mijloacelor speciale certificate se pot înainta concluzii veridice și argumentate care pot servi drept probă juridică în instanțele de judecată, precum și în identificarea persoanelor care au legătură cauzală cu producerea incendiului.

170. În așa mod, în conformitate cu prevederile art. 65 din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, se propune elaborarea programelor de pregătire și acreditare a experților în domeniul protecției civile, cu dotarea necesară Laboratorului experimental antiincendiar.

171. Pentru dezvoltarea Laboratorului experimental antiincendiar, este esențială stabilirea unor măsuri anticorupție strategice, precum adoptarea unui cod de etică, mecanisme de sesizare anonime, reguli clare privind conflictele de interese și digitalizarea proceselor pentru trasabilitate. Acestea reduc vulnerabilitățile și cresc încrederea publică în instituții.

172. În acest context, modernizarea continuă a sectorului construcțiilor și diversificarea materialelor utilizate impun actualizarea și consolidarea sistemului național de evaluare a securității la incendiu.

173. Laboratorul experimental antiincendiar al IGSU, fiind singura entitate specializată în acest domeniu, necesită investiții urgente în echipamente moderne, spații conforme și formarea profesională a personalului, pentru a-și putea asuma rolul de structură tehnico-științifică acreditată. În paralel, este necesară elaborarea unui cadru normativ care să permită recunoașterea activității acestuia în contextul cerințelor europene și al sistemului judiciar.

174. De asemenea, pentru îmbunătățirea activității de cercetare a incendiilor și pentru garantarea validității probelor în instanță, este imperativă dotarea Laboratorului experimental antiincendiar cu echipamente certificate, alături de acreditarea angajaților ca experți în domeniu. Asigurarea integrității instituționale și a încrederii publice trebuie sprijinită prin aplicarea unor măsuri anticorupție clare și prin digitalizarea proceselor. Astfel, se va crea un sistem modern, credibil și eficient

de evaluare și de cercetare în domeniul securității la incendiu, în conformitate cu standardele europene și cu nevoile reale de siguranță ale societății.

175. Resurse umane insuficiente

Resursele umane ale IGSU sunt insuficiente și distribuite neuniform, ceea ce limitează capacitatea instituției de a răspunde eficient la numărul tot mai mare și mai complex de misiuni.

176. Organizarea și dotarea subdiviziunilor IGSU este reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 908/2014 privind reglementarea organizării forțelor și mijloacelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. În ultimele decenii, deși tipologia și numărul misiunilor au crescut substanțial (de la 4 tipuri la peste 40 de tipuri), numărul efectivului a fost redus treptat, de la 3 121 de unități în anul 1997 la doar 2 467 unități – în prezent. Deficitul de personal a fost agravat de moratoriul guvernamental privind încadrarea funcțiilor vacante din sectorul bugetar, în vigoare timp de cinci ani. În lipsa altor soluții, unele subdiviziuni funcționează cu personal detașat.

177. În pofida acestui context, s-a constatat o tendință pozitivă de reducere a numărului funcțiilor vacante – de la 265,5 în anul 2019 la 183,5 în 2024 (7,44% din total). Totuși, incompletul se menține la cote îngrijorătoare: 12,9% din posturile de ofițeri și 4,7% din cele de subofițeri rămân neocupate. În paralel, s-au înregistrat progrese în domeniul pregătirii profesionale. Numai în anul 2024, circa 822 de angajați au fost instruiți în cadrul a 98 de cursuri, confirmând o dinamică ascendentă a instruirii.

178. Analiza comparativă a modului de organizare scoate în evidență faptul că volumul de muncă raportat la numărul populației care îi revine unui salvator și pompier din Republica Moldova este cel mai mare din regiune (figura 22).

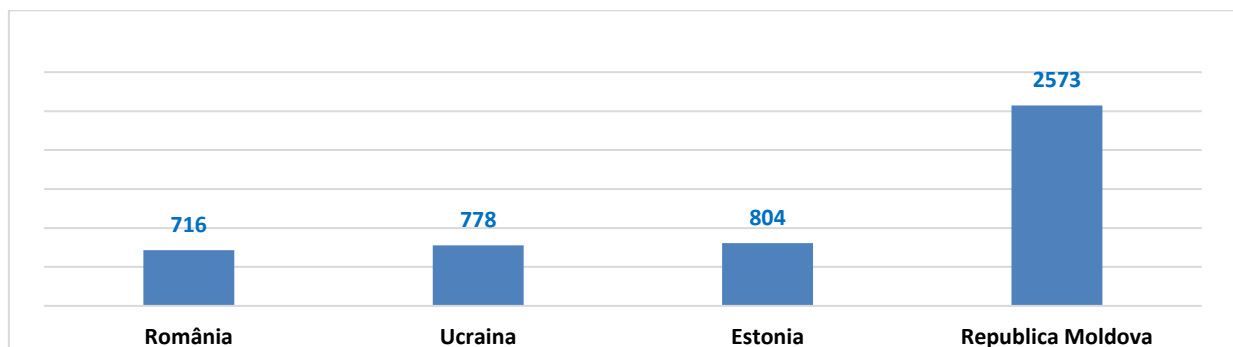

Figura 22. Numărul de cetățeni care îi revin unui salvator și pompier

179. Ținând cont de stabilirea moratoriului temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar, aprobat prin hotărâre a Guvernului pe o perioadă de 5 ani consecutiv, cu posibilitate de angajare sunt 2 280 de unități de personal,

număr în creștere comparativ cu anii precedenți datorită scoaterii de sub moratoriu a 40 de unități de personal, care, către sfârșitul anului 2024, au fost completate.

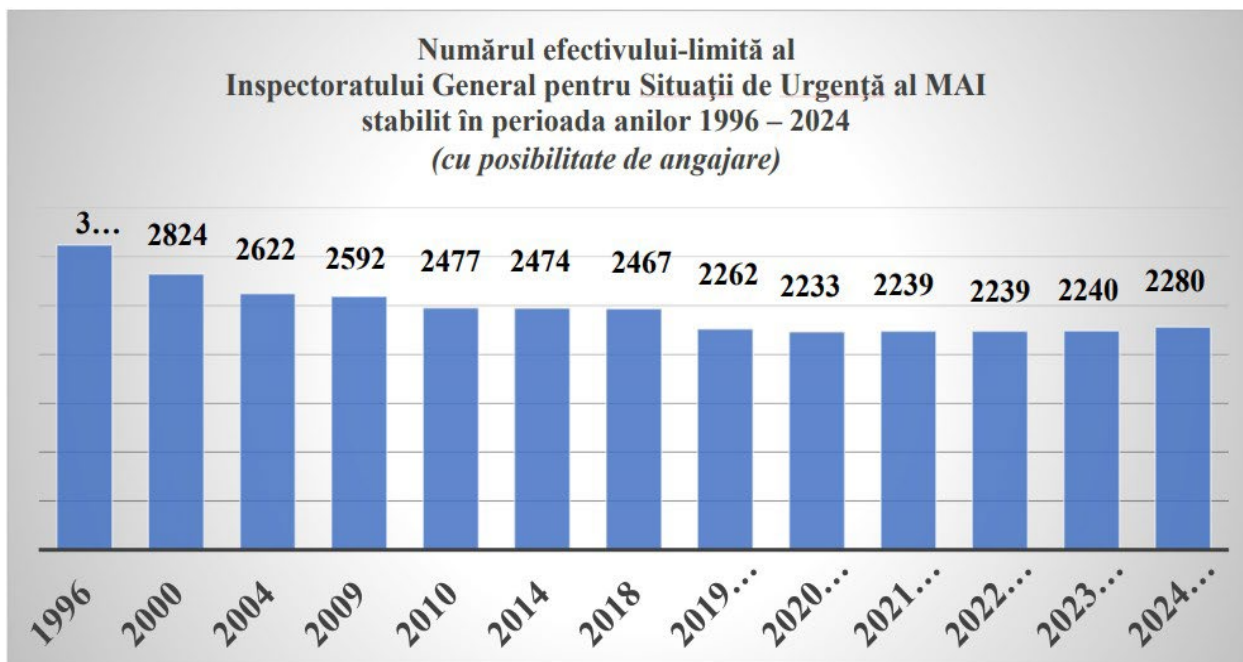

Figura 23. Numărul efectivului-limită al IGSU în perioada 1996-2024

180. Deficitul de resurse umane la nivelul IGSU constituie o problemă sistemică ce necesită măsuri strategice de consolidare a efectivelor și de modernizare a formării profesionale. Integrarea platformelor digitale pentru instruire continuă și actualizarea rapidă a conținuturilor de formare reprezintă soluții necesare pentru uniformizarea nivelului de pregătire și pentru creșterea rezilienței instituționale. Totodată, ridicarea moratorului și stabilirea unor mecanisme durabile de completare a funcțiilor vacante sunt imperative pentru asigurarea capacității de reacție promptă și eficiență a IGSU.

181. Cadru normativ perimat, neadaptat necesităților, provocărilor și oportunităților actuale

Cadrul normativ care reglementează domeniul protecției civile, inclusiv al apărării împotriva incendiilor este perimat și neadaptat necesităților, provocărilor și oportunităților actuale, afectând eficiența sistemului național de prevenire și gestionare a dezastrelor.

182. Adoptată în anul 1994, legislația reflectă o realitate istorică, tehnologică și instituțională depășită, nefiind în măsură să răspundă deplin cerințelor actuale.

183. Cu toate că pe parcurs au fost operate modificări în funcție de necesități și au fost realizate intervenții la nivel de cadru normativ aferent altor domenii de specialitate, caracterul vădit neactual al legislației care reglementează domeniul protecției civile și al apărării împotriva incendiilor nu permite corelarea adecvată între prevederile existente și provocările noi.

184. În normele actuale ale legislației nu este reflectată natura multidimensională și interconectată a riscurilor moderne, cum ar fi schimbările climatice și efectele lor, infecția cu coronavirusul de tip nou (SARS-CoV-2), acțiunile militare la hotarele de Est a Republicii Moldova etc.

185. Această disfuncție normativă devine și mai vizibilă dacă ne referim la obiectivul general de integrare europeană și la participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al UE, ce impune adoptarea practicii comunitare privind identificarea și evaluarea integrată a riscurilor, elaborarea planurilor de intervenție pe scenarii multiple și a procedurilor comune de intervenție.

186. Revizuirea integrală a legislației de bază va introduce principii moderne de management integrat al riscurilor, va distribui clar responsabilitățile între autorități și va integra răspunsul adaptat la noile realități climatice și tehnologice. În paralel, elaborarea unei metodologii naționale de evaluare a riscurilor va oferi un instrument unitar de identificare, de cuantificare și prioritizare a pericolelor, asigurând repartizarea resurselor pe criterii obiective și adoptarea timpurie a măsurilor de reducere a vulnerabilităților.

187. Compatibilitatea cu acquis-ul comunitar se va realiza prin preluarea metodologiilor europene de analiză și raportare, prin includerea unei structuri de coordonare unice la nivel guvernamental și prin instituirea unor mecanisme financiare dedicate pregătirii pentru situații de criză generate de dezastre.

188. Republica Moldova a semnat Acordul de aderare la Mecanismul de Protecție Civilă al UE la 29 septembrie 2023, iar prevederile acestuia se aplică provizoriu de la 1 ianuarie 2024. Din acest moment, țara are statut de „stat participant” și poate lua parte la misiunile comune, precum și poate solicita/răspunde la asistență prin mecanism.

189. În acest sens, este necesară aprobarea cadrului normativ național privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al UE care va permite desfășurarea acestui proces fără blocaje juridice sau financiare, precum și revizuirea și actualizarea în ansamblu a actelor normative și armonizarea lor la acquis-ul comunitar, într-o manieră coerentă și progresivă.

190. La fel, este necesară redimensionarea capacităților IGSU și ale ARM prin asigurarea cu resurse umane, financiare și materiale, care să susțină acest efort și să permită o implementare perseverentă și de succes a prevederilor prezentului Program și ale Planului de acțiuni privind implementarea acestuia.

191. În acest sens, eficiența sistemului național de prevenire și gestionare a dezastrelor este profund afectată de caracterul depășit al cadrului normativ actual, care nu mai corespunde realităților operaționale, tehnologice și de securitate

contemporane. În contextul integrării Republicii Moldova în Mecanismul de Protecție Civilă al UE, devine imperativă revizuirea și actualizarea integrală a legislației în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, în vederea alinierii la standardele și practicile europene.

192. Această reformă legislativă trebuie să introducă principii moderne de management integrat al riscurilor, să clarifice responsabilitățile instituționale, să instituie mecanisme eficiente de coordonare și finanțare, precum și să integreze o metodologie unitară de evaluare a riscurilor. Doar printr-un cadru normativ coerent și adaptat la provocările actuale, Republica Moldova va putea asigura participarea activă și eficientă în mecanismele europene de protecție civilă și va consolida capacitatea națională de răspuns în fața situațiilor de criză.

193. Dacă legislația de bază din domeniul protecției civile și al apărării împotriva incendiilor nu va fi revizuită și aliniată cu acquis-ul UE, Republica Moldova va rămâne ancorată într-un cadru normativ depășit, care nu reflectă realitățile și riscurile actuale.

194. În lipsa intervenției:

194.1. sistemul național de protecție civilă va continua să funcționeze cu instrumente juridice învechite, incapabile să răspundă provocărilor generate de schimbările climatice, de pandemii sau de riscuri tehnologice complexe;

194.2. participarea la Mecanismul de Protecție Civilă al UE va fi limitată de blocaje juridice și instituționale, ceea ce va reduce capacitatea de accesare a asistenței internaționale și de integrare în misiunile comune;

194.3. gestionarea dezastrelor se va baza pe proceduri fragmentare și reactive, fără o metodologie națională unitară de evaluare și prioritzare a riscurilor;

194.4. resursele bugetare vor fi utilizate inefficient;

194.5. încrederea populației în instituțiile responsabile de protecția civilă va scădea, iar imaginea Republicii Moldova, ca partener de încredere în spațiul european, va fi afectată.

Capitolul III **OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE**

195. Obiectivele generale din prezentul Program rezultă din SDDAI 2022- 2030 și contribuie la punerea în aplicare a Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, prin intermediul căreia statele-membre ale Organizației Națiunilor Unite și-au asumat mobilizarea tuturor eforturilor pentru eliminarea formelor de sărăcie, combaterea inegalităților, abordarea problemelor schimbărilor climatice și asigurarea respectării principiului de bază „că nimeni nu este lăsat în urmă”. Astfel, acestea vor asigura implementarea următoarelor Obiective de Dezvoltare Durabilă (în continuare – *ODD*) ale Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030.

196. ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.

197. Ținta națională 1.5 – până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații.

198. Indicatori relevanți:

198.1. indicatorul 1.5.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.a/13.1.1.a);

198.2. indicatorul 1.5.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.b/13.1.1.b);

198.3. indicatorul 1.5.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.c/13.1.1.c);

198.4. indicatorul 1.5.2. Valoarea pierderilor economice directe în urma situațiilor excepționale, raportate la PIB.

199. ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.

200. Ținta națională 11.5 – până în 2030, reducerea pierderilor economice directe cauzate de situații excepționale.

201. Indicatori relevanți:

201.1. indicatorul 11.5.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.a/13.1.1.a);

201.2. indicatorul 11.5.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.b/13.1.1.b);

201.3. indicatorul 11.5.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.c/13.1.1.c);

201.4. indicatorul 11.5.2. Pierderile economice directe la infrastructura critică în urma situațiilor excepționale, raportate la PIB;

201.5. indicatorul 11.5.3.b. Numărul de întreruperi ale serviciilor de bază în urma situațiilor excepționale.

202. ODD 13: Întreprinderea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

203. Ținta națională 13.1 – până în anul 2030, asigurarea rezilienței climatice prin reducerea cu 50 de procente a riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în 6 sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport.

204. Indicatori relevanți:

204.1. indicatorul 13.1.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.a/11.5.1.a);

204.2. indicatorul 13.1.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.b/11.5.1.b);

204.3. indicatorul 13.1.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.c/11.5.1.c).

205. Totodată, prezentul Program este conceput astfel încât obiectivele acestuia sunt aliniate la principalul obiectiv al Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene, și anume de a îmbunătăți eficiența sistemelor de prevenire, de pregătire și de răspuns la orice fel de dezastre naturale sau provocate de om.

206. Prezentul Program va realiza următoarele obiective generale:

207. Obiectivul general 1. Măsurile eficientizate de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale (Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13), este conform Obiectivului general 15 din SDDAI 2022-2030.

208. Obiectivul general al prezentului Program urmărește reducerea expunerii și vulnerabilității populației, precum și infrastructurii la riscurile de producere a dezastrelor prin consolidarea măsurilor de prevenire. Pentru atingerea acestui deziderat, prezentul Programul se axează pe trei direcții complementare de acțiune. Prima direcție vizează consolidarea mecanismului național de informare și avertizare preventivă prin desfășurarea unor campanii publice, instruirii și utilizarea tehnologiilor moderne, inclusiv a unui sistem național de avertizare publică. A doua direcție se concentrează pe dezvoltarea și promovarea voluntariatului, prin crearea unui cadru normativ adecvat și formarea voluntarilor pregătiți să acționeze eficient în sprijinul comunităților. Cea de-a treia direcție urmărește profesionalizarea și dotarea structurilor de expertiză tehnică ale IGSU, prin instruirea și atestarea experților, modernizarea Laboratorului experimental antiincendiar și elaborarea procedurilor standardizate pentru prevenirea riscurilor. Aceste obiective specifice luate împreună vor contribui la creșterea rezilienței comunităților, la reducerea pierderilor umane și materiale, la diminuarea presiunii asupra bugetului de stat și la alinierea Republicii Moldova la standardele europene în domeniul protecției civile.

Tabelul 2

Indicatorii de impact

Indicatori de impact	Valoarea de referință, 2025	Valoarea de referință intermediară, 2027	Ținta care urmează a fi atinsă în 2030
Gradul de conștientizare a populației privind pericolele situațiilor excepționale, în creștere cu 3 p.p.	67%	68,2%	70%
Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori	4,54 (media anilor 2020-2024)	4,49 (media anilor 2025-2027)	4,4 (media anilor 2025-2030)

209. În vederea realizării acestui obiectiv general, prezentul Program stabilește trei obiective specifice, care vor contribui la implementarea cu succes a activităților planificate în domeniul de referință.

210. Obiectivul specific 1.1. *Instituirea unui mecanism național de informare preventivă privind riscurile de dezastre, care să asigure acoperirea a cel puțin 80% din populație, până în anul 2030*

Obiectivul urmărește consolidarea mecanismului național de informare preventivă privind riscurile de dezastre prin campanii publice de sensibilizare, instruire practice și prin utilizarea instrumentelor digitale moderne. Desfășurarea unor campanii anuale de comunicare, a exercițiilor semestriale de simulare, implicarea modulelor mobile de instruire vor contribui la creșterea gradului de pregătire a populației și la reducerea vulnerabilităților la dezastre. Astfel, se creează premise pentru formarea unei culturi a siguranței la nivel comunitar, în conformitate cu standardele și bunele practici europene.

211. Obiectivul specific 1.2. *Creșterea cu cel puțin 50% a capacităților voluntariatului în domeniul prevenirii dezastrelor, până în anul 2030*

Voluntariatul în domeniul prevenirii dezastrelor reprezintă o resursă esențială pentru consolidarea rezilienței comunităților și pentru sprijinirea autorităților în prevenirea și gestionarea situațiilor de risc. În prezent, lipsa unui cadru normativ clar limitează atât recrutarea și instruirea voluntarilor, cât și integrarea lor în structurile de protecție civilă.

212. Prezentul Program urmărește elaborarea și adoptarea unui cadru juridic modern, care să reglementeze statutul, drepturile și responsabilitățile voluntarilor, precum și mecanismele de cooperare cu autoritățile publice. În paralel, se vor organiza programe de instruire și formare continuă, menite să asigure pregătirea practică și teoretică a voluntarilor pentru intervenții eficiente în caz de urgențe.

213. Obiectivul specific 1.3. *Modernizarea și profesionalizarea procesului de expertiză în prevenirea dezastrelor, garantând, până în anul 2030, evaluarea tehnică corectă și furnizarea de probe juridice validate în proporție de 100%*

Expertiza tehnică este esențială pentru prevenirea dezastrelor și alinierea la standardele europene. În prezent, capacitățile sunt limitate de lipsa acreditării și de dotarea insuficientă a Laboratorului experimental antiincendiar. Prin modernizarea acestuia și instruirea specialiștilor, IGSU va putea furniza evaluări corecte și probe juridice validate, contribuind direct la creșterea siguranței publice și la aplicarea riguroasă a normelor de securitate.

214. Obiectivul general 2. Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale (Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13) este conform Obiectivului general 16 din SDDAI 2022-2030.

Realizarea obiectivului menționat va permite orientarea investițiilor statului, precum și a partenerilor de dezvoltare spre edificarea unui sistem de pregătire care să integreze comunitățile, cetățenii și factorii de răspundere de toate nivelurile, în efortul de protejare a vieții, a proprietății și a mediului împotriva incendiilor și a altor dezastre.

216. Crearea unei platforme digitale unificate de formare va oferi IGSU și partenerilor săi un instrument modern, actualizat permanent, prin care personalul va putea accesa rapid conținuturi specializate și va beneficia de pregătire continuă chiar la locul de muncă, fără întreruperea activității operative. În același timp, instruirea online a reprezentanților autorităților publice centrale și locale, a sectorului privat, a organizațiilor neguvernamentale și a voluntarilor va consolida un limbaj comun de intervenție și va impune proceduri standardizate, esențiale pentru coordonarea eficientă a resurselor în teren.

217. Avantajele economice ale creării platformei digitale de instruire la distanță sunt evidente, astfel instruirea la distanță eliminând costurile de deplasare și de cazare asociate cursurilor tradiționale și permițând formarea simultană a unui număr mult mai mare de participanți, inclusiv din zonele rurale. Modulele digitale pot fi ușor adaptate la riscuri noi și pot fi reutilizate, optimizând, astfel, cheltuielile publice pe termen lung. Totodată, prin accesul facil la aceste cursuri, se dezvoltă cultura prevenției, angajații instituțiilor, actorii privați și voluntarii dobândind competențe de autoprotecție și de sprijin comunitar, contribuind la reducerea vulnerabilității colective și la sporirea încrederii populației în capacitatea statului de a gestiona crizele.

218. Nu în ultimul rând, platforma digitală de instruire la distanță va genera date valoroase despre participare și performanță, permițând evaluarea obiectivă a eficienței programelor de formare și ajustarea rapidă a conținuturilor în funcție de necesități. Această abordare bazată pe evidențe va susține procesul decizional strategic și va sprijini toate fazele ciclului de management al riscului – prevenire, pregătire, răspuns și restabilire. În ansamblu, măsurile vor crește nivelul profesional și tehnic al angajaților IGSU, vor consolida parteneriatele în domeniul protecției civile și vor reduce atât timpul de reacție, cât și pierderile umane și materiale în dezastre, oferind Republicii Moldova o bază modernă, flexibilă și sustenabilă pentru a face față provocărilor tot mai complexe ale perioadei 2026-2030.

219. De asemenea, obiectivul general nominalizat va contribui la creșterea gradului de pregătire a populației, a reprezentanților autorităților administrației publice, a sectorului privat, asociativ și voluntar, în vederea gestionării eficiente a dezastrelor, fapt ce va duce la minimizarea efectelor și a pagubelor cauzate de acestea, precum și la consolidarea rezilienței populației și a sectorului public și privat în fața dezastrelor.

Indicatorii de impact

Indicatori de impact	Valoarea de referință, 2025	Valoarea de referință intermediară, 2027	Ținta care urmează a fi atinsă în 2030
Gradul de pregătire a angajaților IGSU și a categoriilor de populație, în creștere cu 4%	36% angajați	37,6%	40% angajați
	76% populație	77,6%	80% populație
Nivelul de completare a rezervelor de stat și de mobilizare asigurat în proporție de 90%	65%	75%	90%

220. În vederea realizării acestui obiectiv general, prezentul Program stabilește trei obiective specifice care vor contribui la implementarea cu succes a activităților planificate în domeniul de referință.

221. Obiectivul specific 2.1. *Până în anul 2030, dezvoltarea și operaționalizarea unui sistem digitalizat de instruire pentru acțiuni în caz de dezastre*

Acest obiectiv urmărește instituirea unui sistem digitalizat de instruire modern, accesibil și eficient în domeniul gestionării dezastrelor, care să asigure pregătirea atât a angajaților IGSU, cât și a altor actori instituționali și a diferitor categorii de populație. Prin operaționalizarea platformei digitale de instruire la distanță, angajații IGSU vor beneficia de programe continue de formare profesională, crescând gradual capacitatea instituțională până la peste 1 000 de persoane instruite până în anul 2030. În paralel, prin instruirea reprezentanților autorităților publice, ai sectorului privat, asociativ și voluntar, se urmărește crearea culturii de pregătire colectivă și a responsabilității comune în domeniul protecției civile. De asemenea, realizarea unui studiu de fezabilitate pentru dezvoltarea poligoanelor și a modulelor practice de instruire va permite integrarea instruirii teoretice cu cea aplicată, consolidând capacitatea de reacție rapidă și eficientă la nivel național.

222. De asemenea, urmărește îmbunătățirea nivelului de pregătire practică a personalului IGSU și a partenerilor instituționali prin integrarea activă în programele de instruire ale UE și prin participarea la exerciții naționale și internaționale. Desfășurarea simulărilor complexe și a aplicațiilor tactice în Republica Moldova va permite testarea capacităților operaționale, crearea unor mecanisme de răspuns coordonat și consolidarea cooperării internaționale. Totodată, pregătirea unei rezerve naționale de experți în domeniul protecției civile va contribui la sporirea resursei umane specializate, capabile să intervină rapid și eficient în caz de dezastre. Implementarea acestui obiectiv va genera o creștere semnificativă a profesionalismului, a interoperabilității și a rezilienței sistemului național de protecție civilă.

223. Obiectivul specific 2.2. *Până în anul 2030, fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populație, autorități publice, sector privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor, prin desfășurarea anuală a cel puțin șapte exerciții în domeniul protecției civile*

Acest obiectiv urmărește consolidarea nivelului de pregătire a principalelor grupuri-țintă pentru a face față dezastrelor. Prin instruirii dedicate, campanii de conștientizare, simulări și parteneriate intersectoriale, prezentul Program va contribui la dezvoltarea competențelor practice și teoretice ale populației, autorităților publice, sectorului privat, organizațiilor asociative și voluntarilor. Implementarea acestor acțiuni va spori nivelul de reziliență comunitară, va reduce vulnerabilitățile și va asigura implicarea mai activă a societății în sprijinirea mecanismelor instituționale de prevenire și intervenție.

224. Obiectivul specific 2.3. *Sporirea la 90% a capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare până în anul 2030*

Acest obiectiv urmărește dezvoltarea capacităților instituționale și logistice ale ARM prin modernizarea infrastructurii de depozitare și completarea treptată a stocurilor de bunuri esențiale. Rezervele de stat și de mobilizare reprezintă un instrument critic pentru protecția populației și a infrastructurii în caz de urgențe majore, dezastre naturale, crize economice etc. Modernizarea depozitelor și adaptarea permanentă a compoziției stocurilor la noile tipuri de riscuri vor permite un răspuns rapid și coordonat al statului.

225. Obiectivul general 3. Capacități de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite (Țintele naționale ODD 1.5; 11.5, 13.1; ODD 1, 11, 13), este conform Obiectivului general 17 din SDDAI 2022-2030.

226. Obiectivul menționat va permite asigurarea unui răspuns prompt la apelurile de urgență ale cetățenilor, precum și dezvoltarea, modernizarea infrastructurii și redimensionarea capacităților IGSU la capitolul intervenție. Implementarea obiectivului sus-numit va determina modernizarea comprehensivă a sistemului național de prevenire și gestionare a dezastrelor pentru anii 2026-2030.

227. Elaborarea conceptului de organizare a intervenției și integrarea permanentă a datelor IGSU în Sistemul informațional integrat al managementului operațional al IGSU vor furniza o arhitectură clară de comandă-control și o bază de date unică, accesibilă în timp real tuturor structurilor implicate. Această viziune unitară va permite dispecerilor să identifice rapid cele mai apropiate resurse, să urmărească evoluția misiunilor și să fundamenteze decizii pe informații exacte și actualizate.

228. Modernizarea substanțială a infrastructurii, de la renovarea sediilor centrale până la reconstrucția ori construirea noilor posturi de salvatori și pompieri, va reduce timpul de reacție, va asigura condiții de lucru adecvate și va consolida reziliența logistică.

229. Dotarea cu autospeciale de intervenție moderne și cu echipamente individuale de protecție reprezintă un salt calitativ în capacitatea de răspuns, sporind atât mobilitatea forțelor, cât și siguranța angajaților în situații cu grad ridicat de risc. În paralel, operaționalizarea modului de pompă de mare capacitate, certificarea echipei căutare-salvare în mediu urban USAR (*Urban Search and Rescue*) și punerea în funcțiune a modului destinat stingerii incendiilor forestiere cu autospeciale vor diversifica portofoliul de capacități specializate, permițând intervenții eficiente într-o gamă largă de scenarii (inundații, prăbușiri structurale sau incendii de vegetație de proporții, inclusiv peste hotarele Republicii Moldova).

230. Dimensiunea medicală este abordată printr-un pachet legislativ și organizațional coerent. Amendarea Legii ocrotirii sănătății, definirea conceptului SMURD ca sistem public integrat în subordinea IGSU și a Ministerului Sănătății, precum și elaborarea procedurii naționale de acreditare în prim ajutor calificat vor crea cadrul juridic pentru un răspuns medical prespitalicesc unitar și performant. Acordurile de parteneriat interinstituțional și programele de formare vor asigura schimbul continuu de bune practici, iar instruirea și atestarea personalului IGSU în acordarea primului ajutor calificat vor garanta că victimele primesc îngrijiri avansate încă din primele minute ale intervenției.

231. Prin aceste măsuri complementare de organizare strategică, infrastructură modernizată, echipamente adecvate, capacități specializate și reformă medico-operativă, Republica Moldova își consolidează semnificativ capacitatea de prevenire, de pregătire și de reacție. Rezultatul se va reflecta în reducerea timpului de răspuns, limitarea pierderilor umane și materiale, creșterea încrederii publice în instituțiile responsabile și alinierea standardelor naționale la cele europene și internaționale în domeniul protecției civile.

Tabelul 4

Indicatorii de impact

Indicatori de impact	Valoarea de referință, 2025	Valoarea de referință intermediară, 2027	Ținta care urmează a fi atinsă în 2030
Timpul mediu de intervenție la apelurile de urgență redus până la 18 min 45 sec	19 min 25 sec (media anilor 2021-2024)	19 min (media anilor 2025-2027)	18 min 45 sec (2030)
Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori	23,84 (media anilor 2020-2024)	21,53 (media anilor 2025-2027)	20 (media anilor 2025-2030)

232. În vederea realizării acestui obiectiv general, prezentul Program stabilește trei obiective specifice care vor contribui la implementarea cu succes a activităților planificate în domeniul de referință.

233. Obiectivul specific 3.1. *Până în anul 2030, IGSU va dezvolta și moderniza capacitățile de intervenție prin operarea unui sistem informațional integrat funcțional și modernizarea infrastructurii operaționale pentru răspuns la dezastre*

Obiectivul menționat urmărește dezvoltarea și modernizarea infrastructurii instituționale a IGSU concomitent cu dotarea subdiviziunilor cu autospeciale și echipamente moderne, necesare pentru intervenții eficiente la dezastre. Prin consolidarea bazei logistice, modernizarea remizelor și achiziția de tehnică performantă se va asigura reducerea timpului de răspuns, creșterea eficienței operaționale și alinierea la standardele europene. Realizarea acestui obiectiv va contribui direct la protejarea vieții cetățenilor și la sporirea rezilienței comunităților în fața riscurilor majore.

234. Obiectivul specific 3.2. *Până în anul 2030, trei module de intervenție operaționalizate de către IGSU, pentru furnizarea asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al UE (EUCPM)*

Acest obiectiv urmărește consolidarea rolului Republicii Moldova ca stat participant activ la Mecanismul de Protecție Civilă al UE. Prin dezvoltarea modulelor naționale de intervenție compatibile cu standardele europene, prin instruirea continuă a personalului și participarea la exerciții comune, țara noastră își va spori capacitatea de a furniza asistență internațională rapidă și eficientă. Realizarea acestui obiectiv va contribui la creșterea credibilității Republicii Moldova în cadrul parteneriatelor europene, la consolidarea cooperării internaționale și la întărirea rezilienței naționale prin schimbul de bune practici și tehnologii moderne de intervenție.

235. Obiectivul specific 3.3. *Capacitățile de intervenție ale personalului paramedical din cadrul IGSU, pentru acordarea primului ajutor calificat îmbunătățite în cel puțin 300 de misiuni până în anul 2030*

Acest obiectiv vizează profesionalizarea și operaționalizarea capacităților paramedicale ale IGSU prin intervenția de modificare a cadrului normativ, instruirea și certificarea personalului, precum și prin desfășurarea efectivă a misiunilor de prim ajutor. Implementarea acestuia va contribui la reducerea timpului de răspuns și la creșterea șanselor de supraviețuire a victimelor în situații critice.

Capitolul IV INDICATORI DE MONITORIZARE

Tabelul 5

Indicatorii de monitorizare pentru obiectivele specifice

Obiectivul specific	Indicatorii de rezultat ai politicii publice	Valoarea de referință în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2027	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030	Furnizorul de date
1	2	3	4	5	6
Obiectivul specific 1.1. <i>Instituirea unui mecanism național de informare preventivă privind riscurile de dezastre, care să asigure acoperirea a cel puțin 80% din populație, până în anul 2030</i>	Rata de funcționalitate a sistemului de avertizare	0	100%	100% (un sistem)	Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Națională pentru Reglementarea în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; Centrul Național de Management al Crizelor
	Număr de module mobile de prevenire și instruire operaționalizate	0	40	40 (module)	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Mediului; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; autoritățile administrației publice locale
Obiectivul specific 1.2. <i>Creșterea cu cel puțin 50% a capacităților voluntariatului în domeniul prevenirii dezastrelor până în anul 2030</i>	Număr de voluntari instruiți	165	225	265	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației și Cercetării; Congresul Autorităților Locale din Moldova

1	2	3	4	5	6
	Număr de activități voluntariat desfășurate	24	48	72	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 1.3. <i>Modernizarea și profesionalizarea procesului de expertiză în prevenirea dezastrilor, garantând, până în anul 2030, evaluarea tehnică corectă și furnizarea de probe juridice validate în proporție de 100%</i>	Număr de angajați ai IGSU atestați în domeniul de expertiză	0	2	4	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică
	Gradul de dotare a laboratoarelor IGSU cu instalații și utilaje pentru activitatea de expertiză	0	40%	100%	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 2.1. <i>Până în anul 2030, dezvoltarea și operaționalizarea unui sistem digitalizat de instruire pentru acțiuni în caz de dezaastre</i>	Număr de angajați ai IGSU instruiți;	822 angajați	936 angajați	1012 angajați	Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de persoane informate privind dezaastrele	2356 de persoane	2411 de persoane	2447 de persoane	Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de exerciții internaționale desfășurate în Republica Moldova	4	5	5	Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de angajați ai IGSU instruiți și atestați ca experți, conform standardelor Mecanismului de Protecție Civilă al UE	0	1	2	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 2.2. <i>Până în anul 2030, fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populație, autorități publice, sector privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrilor,</i>	Număr de aplicații și exerciții desfășurate în domeniul protecției civile	30	51	65	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică; Autoritățile

1	2	3	4	5	6
<i>prin desfășurarea anuală a cel puțin șapte exerciții în domeniul protecției civile</i>					administrației publice locale
	Număr de materiale educative elaborate	0	3	7	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 2.3. <i>Sporirea la 90% a capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare până în anul 2030</i>	Grad de completare a stocurilor din rezervele de stat și de mobilizare	65%	80%	90%	Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de obiecte de infrastructură ale ARM modernizate și renovate	3	6	8	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 3.1. <i>Până în anul 2030, IGSU va dezvolta și moderniza capacitățile de intervenție prin operarea unui sistem informațional integrat funcțional și modernizarea infrastructurii operaționale pentru răspuns la dezaastre</i>	Gradul de implementare a sistemului informațional integrat pentru managementul operațional funcțional	0	60%	100%	Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de sedii ale IGSU asigurate cu condiții corespunzătoare de muncă	26 (renovate și construite)	28	30	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 3.2. <i>Până în anul 2030, trei module de intervenție operaționalizate de IGSU pentru furnizarea asistenței internaționale, în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al UE (EUCPM)</i>	Număr de module operaționalizate pentru acordarea asistenței la nivel internațional	0	1	3	Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de intervenții realizate la nivel internațional cu implicarea modulelor	4	6	9	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6
Obiectivul specific 3.3. <i>Capacitățile de intervenție ale personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor calificat, îmbunătățite în cel puțin 300 de misiuni până în anul 2030</i>	Număr de misiuni atribuite SMURD în acordarea serviciilor de prim ajutor calificat cetățenilor	0	200	300	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de cetățeni care au beneficiat de prim ajutor calificat	10	210	310	Ministerul Afacerilor Interne

Capitolul V IMPACT

Secțiunea 1 Impactul social

236. Prezentul Program vizează îmbunătățirea calității acțiunilor de prevenire, în special în zonele rurale, pentru toate categoriile de populație, inclusiv copiii, persoanele cu necesități speciale, ce va permite creșterea gradului de conștientizare privind riscurile posibile, cunoașterea modului de acțiune și de comportament în caz de manifestare a acestora, fapt care va contribui la creșterea nivelului de securitate a cetățenilor în caz de dezastre.

237. Instruirea populației privind acordarea primului ajutor va permite desfășurarea unor acțiuni preventive de protecție, până la sosirea echipelor specializate de intervenție, reducând efectele incidentelor.

238. Prin aprobarea unui nou mecanism guvernamental și prin operaționalizarea sistemului de avertizare publică, se va institui o arhitectură coerentă de prevenire a dezastrelor. Populația va primi alerte rapide și personalizate, iar autoritățile vor dispune de proceduri standardizate de monitorizare și de reacție, ceea ce va reduce semnificativ pierderile umane și materiale generate de dezastre.

Secțiunea a 2-a Impactul economic și financiar

239. Implementarea prezentului Program va contribui la reducerea eficiență a riscului producerii dezastrelor, la dezvoltarea capacităților naționale în vederea asigurării unor servicii de stat de calitate oferite cetățenilor și a unui nivel mai înalt de securitate în fața riscurilor.

240. Pentru garantarea unui mediu sigur de securitate publică, vor fi create și dezvoltate condiții pentru intervenții rapide și eficiente la apelurile cetățenilor, va fi optimizată organizarea intervențiilor prompte în cele mai îndepărtate locații și va fi pus accentul, în mod deosebit, pe securitatea cetățeanului. De asemenea, vor fi dezvoltate capacitățile naționale pentru intervenții externe, în vederea acordării unui ajutor real în situații de dezastre statelor solicitante.

Secțiunea a 3-a **Impactul administrativ și instituțional**

241. Prezentul Program stabilește obiectivele pe termen mediu, având ca scop dezvoltarea strategică a domeniului protecției civile și apărării împotriva incendiilor, adaptată la provocările și riscurile actuale și la necesitățile reale ale societății, la sporirea rezilienței țării la dezastre, prin consolidarea capacităților de coordonare, conștientizare, informare și aplicare a tehnologiilor inovatoare.

242. Pentru atingerea acestor deziderate, prezentul Program va asigura implementarea următoarelor ODD ale Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030:

242.1. **ODD 1:** Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context (Ținta națională 1.5);

242.2. **ODD 11:** Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile (Ținta națională 11.5);

242.3. **ODD 13:** Întreprinderea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor (Ținta națională 13.1).

243. În plan legislativ, adoptarea actelor normative propuse va consolida cadrul juridic al protecției civile, va elimina lacunele legislative și va alinia integral cadrul național la cel comunitar. Această armonizare va permite o reglementare mai eficientă privind gestionarea dezastrelor, va facilita preluarea bunelor practici europene, va clarifica competențele tuturor actorilor implicați și va crea premisele unei finanțări sustenabile a domeniului.

Secțiunea a 4-a **Impactul în domeniul drepturilor omului și de gen**

244. Alinierea proceselor la cele mai bune practici internaționale în domeniul protecției civile, cu respectarea principiilor drepturilor omului, va reduce riscul prejudicierii vieții sau a sănătății persoanelor.

245. Prezentul Program urmărește îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor pentru a asigura respectarea drepturilor omului. Indicatorul principal al acestui impact este reducerea numărului persoanelor direct afectate de urgențe și dezastre.

Secțiunea a 5-a

Impactul în domeniul securității și rezilienței

246. Revizuirea și elaborarea programelor și a planurilor de prevenire și gestionare a dezastrelor vor asigura o reziliență consolidată a comunităților. În baza metodologiilor elaborate, vor fi fortificate capacitățile autorităților administrației publice centrale și locale privind anticiparea dezastrelor, în baza realizării măsurilor de evaluare, a identificării și inventarierii surselor de risc.

247. Ca urmare a desfășurării campaniilor de informare, a elaborării programelor de educare și de pregătire a populației privind riscurile specifice, modul de comportare și rolul protecției individuale, societatea va fi mai bine informată și mai pregătită în fața provocărilor generate de dezastre. Campaniile anuale de informare vor întări cultura de prevenire la nivel comunitar. Acțiunile de achiziționare a tehnicii pentru asigurarea activităților de informare, includerea tematicilor de autoprotecție în curricula, desfășurarea exercițiilor semestriale de evacuare în instituțiile de învățământ și desfășurarea concursului „Școala securității” vor crește gradul de conștientizare a populației, care va fi mai capabilă să reacționeze corect în caz de urgențe și dezastre, contribuind la scăderea numărului de victime și a prejudiciului material.

248. Datorită înființării noilor posturi de salvatori și pompieri și antrenării voluntarilor în acțiuni de prevenire, comunitățile vor deveni mai protejate în fața riscurilor. Dezvoltarea voluntariatului, inclusiv prin instruirea a cel puțin 100 de voluntari, va extinde capacitatea de reacție în comunități, va diversifica sursele de sprijin logistic și va promova solidaritatea socială în fața riscurilor.

249. Totodată, dezvoltarea SMURD va asigura prestarea unor servicii de calitate, corespunzătoare exigențelor actuale, care vor îmbunătăți semnificativ șansele de supraviețuire a victimelor în primele momente de manifestare a incidentelor și urgențelor.

250. Achiziția echipamentelor de expertiză și formarea specialiștilor vor îmbunătăți calitatea evaluărilor tehnice, permițând identificarea timpurie a vulnerabilităților clădirilor și ale infrastructurii critice. În consecință, vor fi emise măsuri de siguranță mai riguroase, reducând probabilitatea producerii unor accidente majore.

251. Lansarea platformei digitale de instruire de la distanță și actualizarea programelor de instruire vor permite extinderea substanțială a capacităților de formare, iar participarea la cursuri de instruire va consolida interoperabilitatea și alinierea la standardele europene.

Capitolul VI COSTURI

252. Din perspectiva finanțării, prezentul Program urmează să se bazeze pe principiile de sinergie și complementaritate între resursele financiare publice și cele atrase, inclusiv de la partenerii de dezvoltare. O parte din obiectivele și acțiunile propuse pentru realizarea Programului vor fi acoperite din contul mijloacelor prevăzute anual în buget de către autoritățile și instituțiile responsabile de implementare, precum și din sursele de finanțare oferite pe bază de asistență externă.

253. Valoarea estimativă a resurselor financiare necesare pentru implementarea prezentului Program constituie 1 195 408,2 mii de lei, dintre care 493 784,4 mii de lei sunt cheltuieli din bugetul de stat, 546 532,6 mii de lei sunt acoperite din asistență externă, iar 155 091,2 mii de lei constituie costuri neacoperite.

254. În conformitate cu pct. 1 lit. f) din Ordinul ministrului finanțelor nr. 208/2015 privind Clasificația bugetară (anexa nr. 7), resursele financiare necesare pentru implementarea Programului urmează a fi acoperite de următoarele subprograme:

- 254.1. Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor (3702);
- 254.2. Politici și management în domeniul afacerilor interne (3501);
- 254.3. Politici și management al rezervelor materiale ale statului (2701);
- 254.4. Rezerve materiale ale statului (2702);
- 254.5. Servicii de suport în domeniul rezervelor materiale ale statului (2703);
- 254.6. Asigurarea securității tehnice la nivel industrial, prin supravegherea obiectelor și activităților periculoase (5011);
- 254.7. Învățământ liceal (0226);
- 254.8. Politici și management în domeniul ocrotirii sănătății (8001);
- 254.9. Sănătate publică (8004).

Tabelul 6

Finanțarea Programului conform obiectivelor specifice

Obiectiv specific	Codul programului bugetar	Costuri totale (mii lei)	Costuri pe ani				
			2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8
Obiectivul specific 1.1. Instituirea unui mecanism național de informare preventivă privind riscurile de dezastre, care să asigure acoperirea a cel puțin 80% din populație, până în anul 2030	3501 3702 0226	133218,2	73509,6	51908,6	2600,0	2600,0	2600,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		10181,6	2048,0	2133,6	2000,0	2000,0	2000,0
Costuri acoperite din asistența externă		120036,6	70861,6	49175,0			
Costuri neacoperite		3000,0	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0
Obiectivul specific 1.2. Creșterea cu cel puțin 50% a capacităților voluntariatului în domeniul prevenirii dezastrelor până în anul 2030	3501 3702	366,8	126,8	60,0	60,0	60,0	60,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		366,8	126,8	60,0	60,0	60,0	60,0
Costuri acoperite din asistența externă							
Costuri neacoperite							
Obiectivul specific 1.3. Modernizarea și profesionalizarea procesului de expertiză în prevenirea dezastrelor, garantând, până în anul 2030, evaluarea tehnică corectă și furnizarea de probe juridice validate în proporție de 100%	3702	4096,0	72,0	24,0		4000,0	
Costuri acoperite din bugetul de stat		96,0	72,0	24,0			
Costuri acoperite din asistența externă							
Costuri neacoperite		4000,0				4000,0	
Obiectivul specific 2.1. Până în anul 2030, dezvoltarea și operaționalizarea unui sistem digitalizat de instruire pentru acțiuni în caz de dezastre	3702	8156,0	1954,0	967,0	967,0	3334,0	934,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		736,0	134,0	167,0	167,0	134,0	134,0

1	2	3	4	5	6	7	8
Costuri acoperite din asistența externă		7400,0	1800,0	800,0	800,0	3200,0	800,0
Costuri neacoperite		20,0	20,0				
Obiectivul specific 2.2. Până în anul 2030, fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populație, autorități publice, sector privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor, prin desfășurarea anuală a cel puțin șapte exerciții în domeniul protecției civile	3501 3702 5011	4162,8	898,8	816,0	816,0	816,0	816,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		4162,8	898,8	816,0	816,0	816,0	816,0
Costuri acoperite din asistența externă							
Costuri neacoperite							
Obiectivul specific 2.3. Sporirea la 90% a capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare până în anul 2030	2701 2702 2703 8004	424900,0	98900,0	97500,0	94500,0	73000,0	61000,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		412900,0	98900,0	97500,0	94500,0	61000,0	61000,0
Costuri acoperite din asistența externă							
Costuri neacoperite		12000,0				12000,0	
Obiectivul specific 3.1. Până în anul 2030, IGSU va dezvolta și va moderniza capacitățile de intervenție prin operarea unui sistem informațional integrat funcțional și modernizarea infrastructurii operaționale pentru răspuns la dezastre	3702	557622,2	173100,0	166680,6	170441,6	23700,0	23700,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		53135,0	14335,0	9700,0	9700,0	9700,0	9700,0
Costuri acoperite din asistența externă		419016,0	142965,0	136020,0	140031,0		
Costuri neacoperite		85471,2	15800,0	20960,6	20710,6	14000,0	14000,0
Obiectivul specific 3.2. Până în anul 2030, trei module de intervenție operaționalizate de IGSU pentru furnizarea asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al UE (EUCPM)	3501 3702	61789,0	2389,0	22000,0	33000,0	2200,0	2200,0

1	2	3	4	5	6	7	8
Costuri acoperite din bugetul de stat		11189,0	2389,0	2200,0	2200,0	2200,0	2200,0
Costuri acoperite din asistența externă							
Costuri neacoperite		50600,0		19800,0	30800		
Obiectivul specific 3.3. Capacitățile de intervenție ale personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor calificat, îmbunătățite în cel puțin 300 misiuni până în anul 2030	3501 3702 8001	1097,2	216,8	283,6	180	180	236,8
Costuri acoperite din bugetul de stat		1017,2	216,8	283,6	150,0	150,0	216,8
Costuri acoperite din asistența externă		80,0			30,0	30,0	20,0
Costuri neacoperite							
TOTAL costuri	3501 3702 2701 2702 2703 0226 5011 8001 8004	1195408,2	351167,0	340239,8	302564,6	109890,0	91546,8
Costuri acoperite din bugetul de stat		493784,4	119120,4	112884,2	109593,0	76060,0	76126,8
Costuri acoperite din asistența externă		546532,6	215626,6	185995,0	140861,0	3230,0	820,0
Costuri neacoperite		155091,2	16420,0	41360,6	52110,6	30600,0	14600,0

255. Realizarea unor acțiuni ale prezentului Program ar putea genera costuri suplimentare față de cele planificate, care nu pot fi estimate în momentul elaborării Programului și urmează a fi determinate pe parcursul implementării.

256. Adicional, vor fi identificate și surse externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

257. Totodată, o parte dintre activitățile în cadrul prezentului Programului urmează a fi acoperite din surse financiare de asistență externă, care constituie 546 532,6 mii de lei, fiind implementate în cadrul proiectelor de asistență externă:

257.1. Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) în vederea realizării Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 908/2024, Componenta 1: Investiții și consolidare instituțională pentru pregătirea și răspunsul la situații de urgență – 29,0 milioane de dolari SUA:

257.1.1. Subcomponenta 1.1: Sistemul de avertizare publică „MD-ALERT” – 5,0 milioane de dolari SUA, care va finanța instalarea și implementarea unui sistem cu acoperire națională, bazat pe difuzare celulară, care va permite difuzarea imediată a avertismentelor de urgență și dezastre către rezidenți, salvând vieți și reducând considerabil pierderile materiale;

257.1.2. Subcomponenta 1.2: Vehicule de intervenție în caz de urgență – 22,5 milioane de dolari SUA, care va finanța achiziționarea de vehicule de intervenție în caz de urgență (autospeciale pentru intervenții la incendii) și echipamente (containere de căutare și salvare și logistică specifice pericolelor) pentru IGSU;

257.1.3. Subcomponenta 1.3: Pregătirea comunității pentru situații de urgență – 1,5 milioane de dolari SUA, care va finanța achiziția de echipamente de urgență esențiale pentru ofițerii de prevenire ai IGSU la nivel de comunitate locală și îmbunătățirea sistemului de prevenire a dezastrelor (evaluarea și reducerea riscurilor), inclusiv instruire pentru creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la pregătirea pentru dezastre;

257.2. proiecte finanțate în cadrul Programului Interreg România-Republica Moldova 2021-2027 privind dotarea cu autospeciale de intervenție și echipament specializat, precum și desfășurarea instruirilor pentru pompieri voluntari, cetățeni și angajații IGSU în domeniul prevenirii dezastrelor, în sumă totală de 2 704 312,02 euro;

257.3. Proiectul Consolidarea pregătirii Republicii Moldova față de pericolele naturale, șocurile climatice și urgențele sanitare, implementat prin Facilitatea de Finanțare pentru Asistență Tehnică în Prevenirea și Pregătirea pentru Dezastre (*Technical Assistance Financing Facility for Disaster Prevention and Preparedness* – (TAFF)), finanțat de către Comisia Europeană prin Directoratul General pentru Protecție Civilă Europeană și Operațiuni de Ajutor Umanitar (*Directorate-General*

for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations) (DG ECHO), având ca scop întărirea capacităților Republicii Moldova de a preveni, a anticipa și a răspunde eficient la situații de risc precum dezastrelor naturale, schimbările climatice bruște sau situațiile de urgență de natură sanitară – 500,0 mii de euro;

257.4. Programul tehnic-umanitar al Departamentului Apărării al Statelor Unite ale Americii (*United States Department of Defense Humanitarian Assistance Program*), finanțat de către Ambasada Statelor Unite în Republica Moldova, prin cooperare cu Ministerul Afacerilor Interne și IGSU, privind reconstrucția și renovarea posturilor (remizelor), dotarea lor cu echipamente și asigurarea accesului infrastructural.

258. Suplimentar, se indică asupra costurilor neacoperite pentru implementarea prezentului Programului, care constituie 155 091,2 mii de lei și care urmează a fi identificate în cadrul parteneriatelor de asistență externă stabilite de către IGSU.

259. Este de menționat că sunt în proces de negociere alte două proiecte, și anume:

259.1. Proiectul cu Republica Cehă, „Dotarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu un laborator pentru testarea și întreținerea echipamentelor de protecție respiratorie”, cu un buget estimativ de 1000,0 mii de euro.

260. În cazul identificării unor surse suplimentare de finanțare externă, acestea vor fi alocate și utilizate în mod corespunzător pentru susținerea acțiunilor prevăzute în cadrul prezentului Program, cu ajustările necesare în conformitate cu obiectivele și prioritățile stabilite.

Capitolul VII

RISCURI DE IMPLEMENTARE

261. Procesul de evaluare a riscurilor de implementare este realizat în conformitate cu analiza factorilor de implementare, de evaluare și de monitorizare.

Tabelul 7

Riscurile de implementare a Programului

Riscuri anticipate	Nivelul riscului	Măsurile de diminuare
Implicare redusă, coordonare deficitară, atitudine reticentă, tergiversări de procese din partea autorităților responsabile de implementarea prezentului Program	Mediu	- Înaintarea demersurilor către actorii implicați în realizarea acțiunilor din Program; - stabilirea unui dialog constructiv cu instituțiile responsabile, inclusiv între factorii de decizie; - organizarea ședințelor de lucru
Interes și receptivitate scăzută din partea persoanelor din comunități față de obiectivele propuse pentru realizare în prezentul Program	Mediu	- Realizarea activităților de informare, de sensibilizare și de conștientizare a populației și a organelor administrației publice locale

		privind importanța măsurilor ce țin de gestionarea eficientă a dezastrelor
Lipsă de cooperare, rigiditate, reticență, comunicare deficitară cu autoritățile administrației publice centrale în procesul de modificare/elaborare a legislației în domeniul gestionării dezastrelor	Înalt	- Stabilirea unui dialog eficient cu entitățile implicate prin organizarea ședințelor comune, instituirea grupurilor de lucru comune; - formularea demersurilor necesare, inclusiv la nivel ierarhic superior, în vederea deblocării proceselor
Fluctuație ridicată a resurselor umane, competențe deficitare ale angajaților instituțiilor publice, ale autorităților publice locale	Mediu	- Consolidarea politicii de management al resurselor umane/identificarea instrumentelor suplimentare de motivare pentru angajații IGSU; - consolidarea capacităților profesionale prin identificarea oportunităților de instruire internă/externă; - organizarea sesiunilor/atelierelor de lucru cu experți naționali, precum și din exterior
Riscul financiar – neacoperirea financiară a acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea prezentului Program, precum și repartizarea ineficientă a mijloacelor financiare de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare	Înalt	- Estimarea și planificarea corectă a resurselor financiare necesare pentru implementarea Programului de către autoritățile/instituțiile responsabile; - includerea acțiunilor în Cadrul bugetar pe termen mediu; - atragerea asistenței externe din partea partenerilor de dezvoltare
Lipsa consecvenței în implementarea acțiunilor planificate pentru o durată mai mare decât mandatul unei legislaturi sau mandatul unui Guvern	Mediu	- Adoptarea măsurilor necesare pentru asigurarea continuității în realizarea acțiunilor; - argumentarea necesității și a importanței implementării obiectivelor asumate

Capitolul VIII

AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

261. Responsabili de implementarea prezentului Programului sunt Ministerul Afacerilor Interne și alte autorități publice, conform domeniilor de competență:

261.1. Ministerul Sănătății – dezvoltarea capacităților de intervenție a personalului paramedical pentru acordarea primului ajutor în situații care pun în pericol viața și sănătatea oamenilor;

261.2. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică) – aspecte privind supravegherea de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor;

261.3. Ministerul Educației și Cercetării – procesul de instruire în domeniul protecției civile;

261.4. Ministerul Muncii și Protecției Sociale – dezvoltarea cadrului normativ privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor;

261.5. autoritățile administrației publice locale – realizarea sarcinilor în domeniul protecției civile, a acțiunilor de prevenire a dezastrelor etc.

La fiecare acțiune din Planul de acțiuni este indicată autoritatea responsabilă de atingerea indicatorilor asumați în termenul stabilit.

262. De asemenea, la implementarea prezentului Program vor participa următorii actori relevanți din societatea civilă și parteneri de dezvoltare:

262.1. Congresul Autorităților Locale din Moldova;

262.2. Ambasada Statelor Unite ale Americii (domeniul construcției/reconstrucției sediilor remizelor de pompieri);

262.3. Organizația „Solidarity Fund PL în Moldova” (domeniul dezvoltării voluntariatului în caz de dezastre);

262.4. Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (domeniile voluntariatului, prevenției în caz de dezastre);

262.5. Banca Mondială în Moldova;

262.6. Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

263. În procesul de implementare a prezentului Program, autoritățile responsabile vor coopera cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu organizațiile neguvernamentale, precum și cu partenerii de dezvoltare.

Capitolul IX

PROCEDURI DE MONITORIZARE, EVALUARE ȘI RAPORTARE

264. Implementarea prezentului Program se va realiza în două etape, în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea acestuia:

264.1. etapa I – anii 2026-2027;

264.2. etapa a II-a – anii 2028-2030.

265. Procesul de monitorizare și raportare se va realiza pe parcursul perioadei de implementare a prezentului Program de către Ministerul Afacerilor Interne, în vederea stabilirii gradului de realizare a acțiunilor, a gradului de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, a identificării cauzelor nerealizării în termen a acțiunilor planificate și modificărilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare.

266. Astfel, ministerele, în limitele competențelor atribuite, vor asigura realizarea prezentului Program și vor transmite anual, până la data de 10 februarie, Ministerului Afacerilor Interne rapoarte privind acțiunile realizate.

267. Rezultatele implementării vor fi incluse în raportul de progres privind implementarea prezentului Program, care se elaborează anual de către Ministerul Afacerilor Interne, în baza informațiilor prezentate de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare. În cazul acțiunilor cu mai mulți responsabili de implementare, rolul de coordonator/executor primar al implementării îi revine primei autorități/instituții indicate. Executorul primar va generaliza informațiile executorilor secundari și le vor prezenta în termenele stabilite Ministerul Afacerilor

Interne. Rapoartele de progres trebuie să furnizeze, inclusiv, date cantitative cu privire la progresul realizării obiectivelor specifice și indicatorii de rezultat.

Raportul anual de progres privind implementarea prezentului Program va fi prezentat Guvernului până la data de 25 februarie a fiecărui an, prin intermediul sistemului informatic de monitorizare, în conformitate cu dispozițiile pct. 79 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică.

268. Procesul de evaluare a implementării prezentului Program se va desfășura în vederea prezentării unei imagini obiective bazate pe relevanța, efectivitatea, eficiența, durabilitatea și impactul Programului pe termen mediu. Activitățile de evaluare privind implementarea acestuia se vor realiza după cum urmează:

268.1. după prima etapă, se va elabora un raport de evaluare intermediară pentru doi ani;

268.2. după finalizarea perioadei de realizare a prezentului Program, se va elabora un raport de evaluare finală pentru cinci ani.

269. Astfel, Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Cancelariei de Stat raportul de evaluare intermediară (până la data de 15 aprilie 2028) și raportul de evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în conformitate cu cadrul metodologic aprobat de Cancelaria de Stat, respectiv cu Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice, respectând criteriile de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

270. Rapoartele de evaluare vor conține:

270.1. sumarul executiv (descrierea scopului și a obiectivelor prezentului Program, rezultatele obținute în procesul de implementare, concluziile și recomandările principale);

270.2. introducere (descrierea succintă a prezentului Program, a scopului evaluării, a metodelor de evaluare și a constrângerilor în procesul de evaluare);

270.3. constatări (prezentarea detaliată a rezultatelor evaluării în conformitate cu criteriile de relevanță, eficacitate, eficiență, durabilitate și, în cazul evaluării finale, impactul prezentului Program);

270.4. concluzii (descrierea succintă a concluziilor făcute în baza evaluării);

270.5. recomandări (descrierea activităților recomandate pentru îmbunătățirea situației din domeniul sau subdomeniul inclus în prezentul Program și a documentului propriu-zis, în cazul evaluării intermediare).

271. Rapoartele de evaluare internă vor fi elaborate de către unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu suportul autorităților/instituțiilor responsabile de implementarea prezentului Program.

272. Pentru asigurarea unui proces transparent și eficient de monitorizare și evaluare a implementării, se vor aplica următoarele metode și instrumente:

- 272.1. colectarea periodică a datelor intermediare și a datelor statistice relevante privind realizarea activităților, furnizate de către instituțiile responsabile;
- 272.2. sistematizarea și centralizarea datelor colectate;
- 272.3. analiza calitativă și cantitativă a informațiilor;
- 272.4. elaborarea notelor informative în vederea susținerii procesului decizional;
- 272.5. constituirea, după caz, a unor grupuri de lucru tematice pentru examinarea aprofundată a anumitor aspecte.

273. Rapoartele elaborate pe baza acestor metode și instrumente vor fi supuse procesului de consultare și aprobare în condițiile stabilite, iar recomandările și concluziile incluse vor servi drept bază pentru revizuirea intervențiilor planificate.

Până la aprobarea și publicarea rapoartelor de monitorizare și evaluare pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne, acestea vor fi supuse coordonării cu Cancelaria de Stat în conformitate cu prevederile pct. 81 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică.

274. În cazul în care evaluarea intermediară atestă devieri de la activitățile planificate (acțiunile, indicatorii de rezultat și de monitorizare), raportul evaluării intermediare poate constitui temei pentru inițierea procesului de modificare a Planului de acțiuni privind implementarea prezentului Program.

275. Rapoartele de progres și rapoartele de evaluare se publică pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne.

Capitolul X
PLAN DE ACȚIUNI
privind implementarea Programului național de dezvoltare
a protecției civile pentru anii 2026-2030

Nr. crt.	Acțiunile unice identificabile	Indicatorii de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total repartizat pe surse de finanțare (mii lei)			Codul programului/ subprogramului bugetar; Sursa de finanțare externă	Costurile totale divizate pe ani (mii lei)					Termenele de realizare (trimestru/an)	Instituția responsabilă/ coexecutorii
				Bugetul stat	Asistență externă	Costuri neacoperite		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Obiectivul general 1. Măsurile eficientizate de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale (Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13)														
Obiectivul specific 1.1. Instituirea unui mecanism național de informare preventivă privind riscurile de dezastre, care să asigure acoperirea a cel puțin 80% din populație, până în anul 2030														
1.	1.1.1. Elaborarea Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului național de avertizare publică „MD-ALERT”	Hotărâre a Guvernului aprobată	66,8	66,8			35.01 37.02		66,8				Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne (Direcția politici în domeniul situațiilor de urgență, excepționale și conexe; IGSU)
2.	1.1.2. Crearea Sistemului național de avertizare publică „MD-ALERT”	Sistem de avertizare publică funcțional	97350,0		97350,0		37.02 Acord de împrumut nr. 9720-MD între RM și BIRD semnat la 7 februarie 2025	48175,0	49175,0				Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
3.	1.1.3. Creșterea gradului de înțelegere și conștientizare a riscurilor în domeniul dezastrelor de către populație	Cel puțin 8 activități de prevenire, conform riscului sezonier, desfășurate cu informarea a cel puțin 100 000 de persoane și activități desfășurate în cel	10000,0	10000,0			37.02	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Coexecutori: Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Mediului

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		puțin 500 de localități anual												Parteneri: autoritățile administrației publice locale
4.	1.1.4. Crearea și operaționalizarea modulelor regionale mobile de prevenire pentru pregătirea comunității în situații de urgență	Achiziționarea a cel puțin 40 de unități de tehnică pentru desfășurarea activităților de prevenire	22686,6		22686,6		37.02 Acord de împrumut nr. 9720-MD între Republica Moldova și BIRD, semnat la 7 februarie 2025	22686,6					Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
5.	1.1.5. Organizarea și desfășurarea instruirii cu copiilor/elevilor în instituțiile de învățământ privind comportamentul adecvat în caz de risc și declanșare a dezastrelor	Completarea de curriculum de instruire cu tematici privind comportamentul în caz de pericol sau declanșare a dezastrelor	66,8	66,8			02.26		66,8				Trimestrul IV, 2027	Ministerul Educației și Cercetării Coexecutori: Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		Cel puțin 2 exerciții de evacuare în instituțiile de învățământ desfășurate anual (conform Hotărârii Guvernului nr. 847/2022 pentru aprobarea Regulilor generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova)	0,0										Semestrial	Ministerul Educației și Cercetării Coexecutori: Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		Desfășurarea anuală a concursului „Școala securității”, cu participarea a cel puțin 15 unități administrative de	3000,0			3000,0	02.26	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Coexecutori: Ministerul Educației și Cercetării

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		nivelul al doilea și de nivel special												Parteneri: autoritățile administrației publice locale
6.	1.1.6. Dezvoltarea capacităților de accesibilitate a informațiilor pentru categoriile de populație cu necesități speciale	Încheierea unui acord de colaborare între IGSU, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Asociația Surzilor din Republica Moldova, privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor	24,0	24,0			37.02	24,0					Trimestrul IV 2026	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Coexecutori: Ministerul Muncii și Protecției Sociale Parteneri: Asociația Surzilor din Republica Moldova
		Elaborarea procedurii standard de solicitare și activare a serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor în context de urgență	24,0	24,0			37.02	24,0						Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
Obiectivul specific 1.2. Creșterea cu cel puțin 50% a capacităților voluntariatului în domeniul prevenirii dezastrelor până în anul 2030														

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7.	1.2.1. Adoptarea proiectului de lege a voluntariatului în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor	Lege adoptată	66,8	66,8			35.01 37.02	66,8					Trimestrul I, 2027	Ministerul Afacerilor Interne (Direcția politici în domeniul situațiilor de urgență, excepționale și conexe, IGSU) Coexecutori: Ministerul Educației și Cercetării Parteneri: Congresul Autorităților Locale din Moldova
8.	1.2.2. Instruirea voluntarilor pentru acțiuni de prevenire și intervenție în caz de pericol sau declanșare a dezastrelor	100 de voluntari instruiți și implicați	300,0	300,0			37.02	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
Obiectivul specific 1.3. Modernizarea și profesionalizarea procesului de expertiză în prevenirea dezastrelor, garantând, până în anul 2030, evaluarea tehnică corectă și furnizarea de probe juridice validate în proporție de 100%														
9.	1.3.1. Dotarea laboratoarelor IGSU cu instalații, utilaj și echipamente	Echipamente, instalații și utilaje pentru activitatea de expertiză procurate (un set)	4000,0			4000,0	37.02				4000,0		Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
10.	1.3.2. Instruirea angajaților Laboratorului experimental antiincendiar în domeniul cercetării cauzelor producerii incendiilor precum și în	Personal profesionist instruit (4 persoane atestate în domeniul de expertiză)	48,0	48,0			37.02	24,0	24,0				Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	domeniul stabilirii indicilor tehnici ai materialelor și elementelor de construcție													
11.	1.3.3. Elaborarea procedurilor operaționale privind avizarea documentației de urbanism și a avizului consultativ în domeniul construcțiilor	4 proceduri standard de operare elaborate și aprobate	24,0	24,0			37.02	24,0					Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		Regulament privind activitatea în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, elaborat și aprobat prin ordin al IGSU	24,0	24,0			37.02	24,0					Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

Obiectivul general 2. Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale

(Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13)

Obiectivul specific 2.1. Până în anul 2030, dezvoltarea și operaționalizarea unui sistem digitalizat de instruire pentru acțiuni în caz de dezastre

12.	2.1.1. Crearea, dezvoltarea și gestionarea sistemului de formare și instruire pentru acțiuni în caz de dezastre pe platforma digitală de instruire la distanță	Regulament aprobat, platformă digitală de instruire la distanță operaționalizată	100,0	80,0			37.02	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
						20,0		20,0						
13.	2.1.2. Organizarea și desfășurarea procesului de formare continuă la locul de muncă pentru angajații IGSU pe platforma digitală	Creșterea graduală a capacităților de instruire a angajaților IGSU cu câte 38 de persoane anual, cu atingerea în anul 2030 a	80,0	80,0			37.02	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	de instruire la distanță	capacităților pentru 1012 persoane												
14.	2.1.3. Organizarea și desfășurarea procesului de instruire/pregătire pe platformă digitală de instruire la distanță pentru reprezentanții autorităților publice centrale, ai autorităților publice locale, ai sectorului privat, asociativ și voluntar	Creșterea graduală a capacităților de instruire a categoriilor de populație cu câte 20 de persoane anual, cu atingerea în anul 2030 a capacităților pentru 2447 de persoane	160,0	160,0			37.02	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
15.	2.1.4. Actualizarea programelor de instruire și a curriculei în contextul digitalizării procesului de instruire	5 programe de instruire actualizate	66,0	66,0			37.02		33,0	33,0			Trimestrul IV, 2028	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
16.	2.1.5. Instruirea populației pentru acordarea primului ajutor	Cel puțin 200 de persoane instruite anual pentru acordarea primului ajutor	250,00	250,0			37.02	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
17.	2.1.6. Organizarea instruirilor anuale privind prevenirea corupției și promovarea integrității pentru angajații IGSU și ARM	Cel puțin o ședință de instruire în organul central și în fiecare subdiviziune teritorială desfășurată anual	100,0	100,0			37.02	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU, ARM, Serviciul Protecție Internă și Anticorupție)
18.	2.1.7. Participarea angajaților IGSU în cadrul Programului de	Participarea la cel puțin 2 cursuri, anual	1000,0		1000,0		CN-Apell (organizație internațională)	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	instruire al Mecanismului de Protecție Civilă al UE	Participarea la cel puțin un exercițiu, anual	3000,0		3000,0		CN-Apell (Organizație internațională)	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
19.	2.1.8. Desfășurarea exercițiilor internaționale în Republica Moldova	Cel puțin un exercițiu desfășurat; Cel puțin 300 de participanți la exercițiu	1000,0		1000,0		CN-Apell (Organizație internațională)	1000,0					Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Coexecutori: Ministerul Afacerilor Externe
20.	2.1.9. Crearea rezervei naționale de experți în protecție civilă	Cel puțin 2 angajați pregătiți	2400,0		2400,0		Comisia Europeană (DG ECHO)				2400,0		Trimestrul IV, 2029	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
Obiectivul specific 2.2. Până în anul 2030, fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populație, autorități publice, sector privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor, prin desfășurarea anuală a cel puțin șapte exerciții în domeniul protecției civile														
21.	2.2.1. Adoptarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor și a Legii nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă	Lege adoptată de Parlament	117,2	117,2			35.01 37.02	117,2					Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne (Direcția politici în domeniul situațiilor de urgență, excepționale și conexe; IGSU) Coexecutori: Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică
22.	2.2.2. Acordarea ajutorului în pregătirea și aplicațiilor la protecția civilă, desfășurate în cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea și de nivel special	Cel puțin 7 aplicații și exerciții cu antrenarea autorităților administrației publice locale, autorităților administrației publice centrale, a sectorului privat și asociativ desfășurate	3000,0	3000,0			37.02	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Parteneri: autoritățile administrației publice locale

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
23.	2.2.3. Desfășurarea controalelor stării protecției civile	Cel puțin 2 controale anuale desfășurate în cadrul autorităților administrației publice centrale, 2 instituții de învățământ superior și în 7 unitățile administrativ teritoriale de nivel II și nivel special (inclusiv autorităților administrației publice locale, din cadrul acestora)	965,6	965,6			50.11	165,6	200,0	200,0	200,0	200,0	Anual	Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică Co executori: Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Situații de Urgență)
24.	2.2.4. Elaborarea materialului ilustrativ-educativ (video) pentru populație, pentru autoritățile administrației publice, sectorul privat, asociativ și voluntar, în calitate de metode de instruire alternative privind modul de acțiune în caz de dezastre	Cel puțin 7 materiale ilustrativ-educativ elaborate	80,0	80,0			37.02	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
Obiectivul specific 2.3. Sporirea la 90% a capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare până în anul 2030														
25.	2.3.1. Creșterea graduală a nivelului de completare a stocurilor din rezervele de stat și de mobilizare	Completarea cu cel puțin 3 p.p., anual, a stocurilor din rezervele de stat și de mobilizare	404500,0	404500,0			27.02	95500,0	95500,0	93500,0	60000,0	60000,0	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (ARM) Coexecutori: Ministerul Sănătății

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
26.	2.3.2. Dezvoltarea infrastructurii depozitelor ARM	5 obiecte de infrastructură renovate și modernizate	8400,0	8400,0			27.01 27.03	3400,0	2000,0	1000,0	1000,0	1000,0	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (ARM)
27.	2.3.3. Renovarea și modernizarea obiectelor de infrastructură pentru protecția civilă	Renovarea refugiului protecție civilă din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică	12000,0			12000,0	80.04				12000,0		Trimestrul IV, 2029	Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Ministerul Sănătății Coexecutor: Ministerul Finanțelor
Obiectivul general 3. Capacitățile de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite (Țintele naționale ODD 1.5; 11.5, 13.1; ODD 1, 11, 13)														
Obiectivul specific 3.1. Până în anul 2030, IGSU va dezvolta și moderniza capacitățile de intervenție prin operarea unui sistem informațional integrat funcțional și modernizarea infrastructurii operaționale pentru răspuns la dezastre														
28.	3.1.1. Crearea bazei de date a IGSU în contextul implementării sistemului informațional integrat pentru managementul operațional	Bază de date creată pentru funcționarea sistemului informațional integrat	500,0	500,0			37.02	500,0					Trimestrul IV 2026	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
29.	3.1.2. Renovarea structurilor/ sediilor IGSU	2 sedii renovate și asigurate cu condiții corespunzătoare de muncă	13956,2	4135,0		9821,2	37.02	4135,0		4910,6	4910,6		Trimestrul IV, 2028	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
30.	3.1.3. Reconstruirea și/sau construirea sediilor de salvatori și pompieri	2 sedii de salvatori și pompieri construite/reconstruite	41650,0		36000,0	5650,0	Programul Departamentului apărării al SUA 37.02	9000,0 1800,0	18000,0 2050,0	9000,0 1800,0			Trimestrul IV, 2029	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
31.	3.1.4. Procurarea autospecialelor de intervenție	39 de autospeciale de bază procurate	383016,0		383016,0		37.02 Acord de împrumut nr.9720-MD între Republica Moldova și	133965,0	118020,0	131031,0			Trimestrul IV, 2029	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
							BIRD, semnat la 7 februarie 2025							
32.	3.1.5. Procurarea echipamentelor de protecție	Echipamente de protecție procurate (15% din efectiv dotat anual)	48500,0	48500,0			37.02	9700,0	9700,0	9700,0	9700,0	9700,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		Echipament special de intervenție în mediu nefavorabil pentru respirație procurat	70000,0			70000,0	37.02	14000,0	14000,0	14000,0	14000,0	14000,0	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
Obiectivul specific 3.2. Până în anul 2030, 3 module de intervenție operaționalizate de IGSU, pentru furnizarea asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al UE (EUCPM)														
33.	3.2.1. Adoptarea proiectului de lege privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al UE	Lege adoptată	189,0	189,0			35.01 37.02	189,0					Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne (Direcția politici în domeniul situațiilor de urgență, excepționale și conexe; IGSU) Coexecutori: Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Finanțelor
34.	3.2.2. Operaționalizarea modului de pompare de mare capacitate, HCP (<i>High Capacity Pumping</i>)	Un modul de pompare de mare capacitate operaționalizat până în anul 2030	19800,0			19800,0	37.02		19800,0				Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
35.	3.2.3. Operaționalizarea modului USAR (<i>Urban Search and Rescue</i>) dotat și certificat până în anul 2030	Un modul USAR (<i>Urban Search and Rescue</i>) dotat și certificat până în anul 2030	11000,0	11000,0			37.02	2200,0	2200,0	2200,0	2200,0	2200,0	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
36.	3.2.4. Operaționalizarea modului GFFV (<i>Ground Forest Fire</i>)	Un modul de stingere a incendiilor forestiere la sol cu ajutorul	30800,0			30800,0	37.02			30800,0			Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	<i>Fighting Using Vehicles)</i>	vehiculelor operaționalizat până în anul 2030												
Obiectivul specific 3.3. Capacitățile de intervenție ale personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor calificat, îmbunătățite în cel puțin 300 misiuni până în anul 2030														
37.	3.3.1 Amendarea cadrului legal național care reglementează politica în domeniul ocrotirii sănătății – Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995	Lege adoptată	66,8	66,8			80.01	66,8					Trimestrul IV, 2026	Ministerul Sănătății (instituțiile de profil din subordine) Coexecutori: Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
38.	3.3.2. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență	Hotărâre a Guvernului aprobată	66,8	66,8			35.01					66,8	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (Direcția politici în domeniul situațiilor de urgență, excepționale și conexe; IGSU) Coexecutori: Ministerul Finanțelor
39.	3.3.3. Elaborarea conceptului de organizare și funcționare a Serviciului mobil de urgență, reanimare și descarcerare (SMURD) ca sistem de intervenție public integrat în cadrul IGSU și al instituțiilor de profil ale Ministerului Sănătății	Hotărâre a Guvernului aprobată	66,8	66,8			37.02		66,8				Trimestrul III, 2027	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Coexecutori: Ministerul Sănătății (instituțiile de profil din subordine)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
40.	3.3.4. Elaborarea procedurii privind acreditarea și autorizarea activității de formare în prim ajutor calificat	Hotărâre a Guvernului aprobată	66,8	66,8			37.02		66,8				Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Coexecutori: Ministerul Sănătății (instituțiile de profil din subordine)
41.	3.3.5. Instruirea și atestarea angajaților IGSU cu competențe în domeniul acordării primului ajutor calificat	Cel puțin 20 de angajați IGSU instruiți și atestați anual cu competențe în acordarea primului ajutor calificat	250,0	250,0			37.02	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	Anual	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Coexecutori: Ministerul Sănătății (instituțiile de profil din subordine)
42.	3.3.6. Asigurarea asistenței pentru acordarea primului ajutor calificat la incidente și urgențe	300 de misiuni realizate la intervențiile de lungă durată, de salvare/ descarcerare și de suport pentru asigurarea evenimentelor	500,0	500,0			37.02	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
43.	3.3.7. Organizarea instruirilor tematice comune IGSU și Agenția Națională pentru Sănătate Publică pentru dezvoltarea capacităților naționale de răspuns în caz urgențe și dezastre	25 de angajați instruiți	80,0		80,0		Organizația Mondială a Sănătății/bugetele instituțiilor			30,0	30,0	20,0	Trimestrul IV, 2030	Agenția Națională pentru Sănătate Publică; IGSU
TOTAL			1 195 408,2	493 784,4	546 532,6	155 091,2								

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat de către un grup de lucru constituit, conform Ordinului ministrului afacerilor interne nr.228/2025 „Cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a procesului de elaborare a documentelor de politici publice”.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
1. Programul național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030. (în continuare - Programul) este un document de politici publice, pe termen mediu, precum și de viziune strategică, asumat de către Ministerul Afacerilor Interne și care indică direcția de dezvoltare a țării în domeniul gestionării crizelor generate de dezastre. Problemele și riscurile domeniului situațiilor de urgență și excepționale, au fost abordate pentru prima dată în Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2022, în contextul implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (în continuare - SDDAI 2022-2030), pentru primul ciclu de planificare, anii 2022-2025. În context, Programul inițiat reprezintă etapa a doua de planificare pentru perioada 2026-2030, în vederea asigurării continuității implementării SDDAI 2022-2030, precum și elaborat în baza conceptului axat pe exemplul Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene, care este format din trei componente principale - prevenire, pregătire și răspuns la dezastre.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Siguranța cetățenilor și securitatea publică reprezintă piloni fundamentali ai unei societăți stabile și dezvoltate. În contextul actual, provocările cauzate de schimbările climatice, creșterea frecvenței și intensității dezastrelor naturale, precum și evoluția riscurilor tehnogene și biologic-sociale, impun consolidarea sistemului de protecție civilă. În Republica Moldova, deși sunt depuse eforturi pentru a asigura intervenții eficiente și reducerea impactului acestor evenimente nedorite, există numeroase dificultăți ce limitează capacitatea autorităților de a răspunde în mod prompt și eficace la dezastre. În continuare, vor fi analizate principalele probleme ale sistemului de prevenție, intervenție și management al riscurilor, evidențiind lacunele și aspectele care necesită urgent îmbunătățiri, pentru a proteja mai bine viața, bunurile materiale și mediul înconjurător. 1. Numărul situațiilor excepționale, pagubelor și victimelor în urma acestora, indică un sistem de prevenție și intervenție insuficient dezvoltat Potrivit datelor statistice, pe teritoriul Republicii Moldova se produc anual, în medie, circa 300 situații excepționale iar pentru asigurarea unui management eficient, este necesară implicarea multi-sectorială a autorităților administrației publice, sectorului privat și asociativ. Eforturile depuse pentru consolidarea și modernizarea acestui segment nu sunt suficiente pentru a face față schimbărilor climatice, care anual majorează numărul și efectele situațiilor excepționale de amploare cu caracter natural, precum și celor cu caracter tehnogen sau biologic-social. În anii 2010 - 2024, în Republica Moldova au fost înregistrate 1329 de situații excepționale cu caracter natural, care au dus la decesul a 5 persoane și la rănirea altor 3 persoane. Paguba materială provocată de aceste evenimente se cifrează la 23.214.985.200 lei. Conform datelor statistice pentru perioada anilor 2010-2024, se constată majorarea pagubei materiale în urma situații excepționale, în special urmare a incendiilor.

În perioada 2010-2024, în Republica Moldova s-au înregistrat peste 26,5 mii incendii în rezultatul cărora au decedat 1760 persoane, inclusiv 52 copii, pagube materiale au fost estimate la peste 1,17 miliarde lei.

2. Capacitățile autorităților administrației publice locale de gestionare a riscurilor

Autoritățile administrației publice locale întâmpină dificultăți în gestionarea riscurilor asociate situațiilor de urgență și excepționale ca urmare a unor limitări ce vizează atât capacitatea financiară, cât și cea instituțională și operațională.

În perioada 2020–2024, autoritățile administrației publice locale au transmis peste 414 de solicitări oficiale către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în vederea obținerii de sprijin financiar și material pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale și a altor situații excepționale (175 în 2020, 73 în 2021, 22 în 2022 și 144 în perioada anilor 2023 - 2024).

Astfel, lipsa de investiții atât la nivel național, cât și la nivel local destinate prevenirii și diminuării impactului calamităților naturale, precum și a unei abordări multidimensionale în dezvoltarea rezilienței comunităților poate provoca în continuare victime umane, pagube materiale majore ce va împovăra bugetul de stat și va epuiza fondurile de intervenție.

3. Măsurile de prevenție și informare sunt insuficiente sau neadaptate

Eficiența activităților de prevenire a dezastrelor în Republica Moldova continuă să fie afectată de lipsa unor mecanisme și capacități sistemice bine dezvoltate bazate pe măsuri de prevenire și pe activități de conștientizare a populației efectuate doar de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (în continuare IGSU).

Numărul mare de situații de urgență și excepționale, precum și numărul victimelor rezultate din acestea, înregistrate anual pe teritoriul țării, raportate la numărul descendent al populației, indică asupra randamentului scăzut a activităților efectuate de către IGSU.

În acest sens, este necesară dezvoltarea unei culturi de prevenire a dezastrelor a procesului de informare asupra riscurilor existente și de educare a populației cu privire la măsurile practice pe care le poate desfășura pentru reducerea vulnerabilității în fața acestora.

4. Voluntariatul în caz de dezastre subdezvoltat

În Republica Moldova, voluntariatul în caz de dezastre rămâne slab dezvoltat, fiind aproape inexistent la nivel sistemic.

În scopul dezvoltării acestui domeniu la nivel național, în anul 2013 a fost aprobat Programul de consolidare a serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale pentru perioada 2013–2020, prin Hotărârea Guvernului nr. 202/2013, care a inițiat procesul de creare a posturilor teritoriale de salvatori și pompieri pe teritoriul țării.

De la lansarea Programului, au fost create și demarată activitatea la 82 de posturi teritoriale de salvatori și pompieri, dintre care 59 cu salarizare și doar 23 pe bază de voluntariat, asigurând răspunsul în situații de urgență în circa 300 localități din țară.

În anul 2022, din numărul total de 10.048 de misiuni de serviciu ale echipelor de salvatori, la 2.384 au participat posturile teritoriale de salvatori și pompieri.

În prezent, cele 20 de posturi de voluntari includ peste 350 de persoane implicate activ în gestionarea situațiilor de urgență la nivel comunitar.

Este de menționat problematica cu care se confruntă posturile teritoriale care activează pe bază de salariați civili, unde organizarea și menținerea activă este mult mai dificilă comparativ cu posturile voluntare, și anume insuficiența surselor financiare necesare la remunerarea personalului, dar și întreținerea sediilor, tehnicii, etc. Prin urmare, problema lipsei financiare duce în tot mai multe cazuri la sistarea activității acestor posturi.

În consecință, din cele 60 posturi teritoriale cu salariați civili, 15 au fost nevoite să-și sisteze activitatea pe o perioadă nedeterminată.

5. Pregătirea și formarea necorespunzătoare pentru acțiuni în caz de dezastre

Infrastructura de pregătire și formare a personalului constituie baza pregătirii angajaților IGSU pentru desfășurarea misiunilor de intervenție.

În perioada anilor 2020-2023, infrastructura Centrului Republican de Instruire (în continuare CRI) al IGSU a fost dezvoltată în urma implementării a trei proiecte, finanțate de către UE - prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate (ENI).

Ca rezultat al acestor inițiative, au fost reconstruite două sedii ale CRI și create trei module moderne de instruire.

Aceste investiții reprezintă un pas important în modernizarea procesului de formare, reflectând o dinamică pozitivă în dezvoltarea capacităților instituționale ale IGSU.

Totuși, în pofida acestor realizări, persistă provocări majore: lipsa unor poligoane/ module de instruire de specialitate, condiții decente de cazare, dotarea insuficientă cu mijloace de asigurare a procesului de instruire (autospeciale de diferite tipuri, echipamente, accesorii, utilaje și mijloace speciale, etc.), precum și cu încăperi și spații special amenajate pentru simularea diferitor urgențe (poligoane, bazine de apă, machete de clădiri la scara 1:1, diverse simulatoare digitale etc.) reduc capacitatea de instruire și implicit afectează capacitatea de răspuns a IGSU.

În acest sens, se urmărește dezvoltarea capacităților de instruire și asigurare a acestui proces, inclusiv prin utilizarea platformelor digitale dedicate instruirii la distanță.

6 Lipsa unui sistem de avertizare publică

În prezent, capacitatea de pregătire a autorităților publice de toate nivelurile este diminuată din cauza lipsei unui sistem național de avertizare publică, care să asigure informarea și modul corect de acțiune a populației amenințate de pericolul sau producerea dezastrelor.

În contextul actual, implementarea unui sistem modern de avertizare publică reprezintă o prioritate strategică pentru Republica Moldova.

Necesitatea unui astfel de sistem este amplificată de creșterea frecvenței și intensității fenomenelor meteorologice extreme, consecință directă a schimbărilor climatice, precum și de riscurile tehnogene tot mai frecvente.

7. Dotarea tehnico-materială a IGSU

Autospecialele de intervenție din dotarea IGSU constituie în proporție de 43 %, tehnică moștenită din fosta URSS, 36 % provin din donații oferite de către asociațiile de pompieri voluntari de peste hotare, 7 % din proiecte, 7% din subdiviziunile MAI, 7% din bugetul de stat (2006-2025), din numărul total de autospeciale, doar 14 % sunt cu termen de exploatare valabil.

Datele prezentate relevă faptul că doar o proporție mică a autospecialelor (sub 10%) corespund standardelor de exploatare, în timp ce durata medie de utilizare a tehnicii depășește cu mult limitele normative, atingând praguri critice de 30–40 de ani.

Frecvența în creștere a defecțiunilor tehnice, în special în timpul misiunilor de intervenție, reprezintă un factor de risc major pentru securitatea echipajelor și a cetățenilor, contribuind la prelungirea inacceptabilă a timpului de răspuns, care în anul 2024 a atins o medie de peste 19 minute, depășind cu mult standardele europene și obiectivul național de 15 minute.

Deși, inițiative precum proiectul de grant cu Guvernul Japoniei au adus îmbunătățiri punctuale, acestea nu sunt suficiente pentru a acoperi deficitul critic de tehnică operațională modernă. În lipsa unei strategii coerente de modernizare și uniformizare a parcului auto, bazată pe investiții susținute din bugetul de stat și surse externe, misiunea IGSU de a asigura intervenții prompte și eficiente riscă să devină irealizabilă.

Prin urmare, prioritizarea consolidării bazei tehnico-materiale trebuie să devină un obiectiv național, întrucât fără echipamente funcționale și adaptate cerințelor actuale, nici-un efort legislativ, instituțional sau operațional nu va putea garanta protecția reală a vieții, bunurilor și mediului în caz de urgență. Fără o intervenție promptă în această direcție, riscurile operaționale, numărul victimelor și pagubele materiale vor continua să crească, afectând securitatea și încrederea populației.

8. Densitatea insuficientă a subdiviziunilor de intervenție și deficitul de voluntari afectează timpul de răspuns

Un factor determinant care influențează în mod direct eficiența și operativitatea intervențiilor în situații de urgență este amplasarea geografică neuniformă și, pe alocuri,

deficitară a unităților de salvatori și pompieri din cadrul IGSU. Organizarea actuală a subunităților de intervenție urmează, în mare parte, principiul administrativ-teritorial tradițional, conform căruia se asigură prezența a câte o subdiviziune de pompieri și salvatori în fiecare unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea și nivel special.

În prezent, raza medie de intervenție este de 3-10 km în localitățile urbane, iar în zonele rurale, cea mai mare distanță calculată pentru intervenție este stabilită pentru Unitatea salvatori și pompieri a Direcției regionale situații excepționale Căușeni, care din locul de dislocare până în cea mai îndepărtată localitate din zona de intervenție are de parcurs 40 km.

Respectiv, chiar și cu cea mai performantă tehnică de intervenție timpul de reacție va fi semnificativ. Această distribuție determină un timp mediu de răspuns de până la 30 minute pentru localitățile situate la peste 20 km de unitățile de intervenție, depășind semnificativ standardele internaționale și europene (8–15 minute), considerate optime pentru salvarea de vieți și limitarea pagubelor materiale.

În acest context, este imperativă continuarea și extinderea acțiunilor orientate spre creșterea capacității de intervenție și reducerea timpului de reacție în toate regiunile țării. Aceste acțiuni trebuie să vizeze consolidarea rețelei teritoriale a unităților de intervenție, dezvoltarea infrastructurii logistice și operarea unei optimizări funcționale a dispunerii acestora în raport cu nivelul de risc, densitatea populației, frecvența situațiilor de urgență și capacitatea reală de acces în teritoriu.

9. Intervenția statului pentru protecția populației și teritoriului în cazul situațiilor de urgență sau excepționale se realizează, inclusiv, prin eliberarea unor bunuri din rezervele de stat și de mobilizare.

Eficiența intervenției statului pentru protecția populației și teritoriului în cazul situațiilor de urgență sau excepționale realizată prin eliberarea unor bunuri din rezervele de stat și de mobilizare este periclitată de nivelul de completare cu anumite bunuri necesare lichidării consecințelor situațiilor de urgență sau excepționale, precum și de prezența unor bunuri moral și fizic învechite. Totodată, se atestă necesitatea continuă a îmbunătățirii condițiilor de păstrare, extinderii spectrului de bunuri pentru a fi păstrate în spațiile de depozitare ale autorității responsabile.

Completarea treptată a stocurilor diminuează dependența de importuri într-un context geopolitic imprevizibil. Evenimentele recente au demonstrat că piața globală poate fi afectată de sancțiuni, interdicții de export sau blocaje. Un nivel optim de bunuri în rezerve garantează continuitatea producției industriale și a serviciilor publice chiar și atunci când lanțurile externe de aprovizionare se întrerup.

Modernizarea infrastructurii de depozitare este la fel de importantă ca volumul stocurilor. Depozite bine echipate, cu condiții controlate de temperatură, umiditate și securitate, reduc pierderile cauzate de degradare sau furt și permit o distribuție rapidă către zonele afectate. Digitalizarea gestiunii – inventariere în timp real și trasabilitate completă – asigură rotația corectă a stocurilor și respectarea standardelor sanitare, de mediu și de securitate.

10. Serviciul mobil de urgență, reanimare și descarcerare (în continuare SMURD)

Serviciul mobil de urgență, reanimare și descarcerare din cadrul IGSU, în pofida unui cadru de cooperare stabilit, nu este implicat în intervențiile la etapa prespitalicească în comun cu echipajele de intervenție de urgență ale Ministerului Sănătății.

Mecanismul de conlucrare nu funcționează din cauza unei probleme ce ține de abordarea și perceperea rolului SMURD în veriga „acordarea primului ajutor medical calificat la apelurile de urgență ale cetățenilor”.

Spectrul intervențiilor la care poate fi solicitat SMURD este foarte variat și include toate urgențele ce pun viața uneia sau a mai multor persoane în pericol imediat.

În pofida investițiilor majore ale Uniunii Europene și ale Guvernului Republicii Moldova pentru implementarea proiectului, parcul de ambulanțe SMURD staționează, iar personalul de medici și paramedici, nefiind solicitat, își pierde din calificările necesare.

În aceste condiții, este esențială intervenția coordonată pentru eficientizarea situației, inclusiv ajustarea cadrului legal și aplicarea prevederilor existente, pentru asigurarea funcționării depline, integrate și durabile a SMURD.

11. Capacități de expertizare subdezvoltate

Modernizarea continuă a sectorului construcțiilor și diversificarea materialelor utilizate impun actualizarea și consolidarea sistemului național de evaluare a securității la incendiu.

Laboratorul experimental anti-incendiar al IGSU, în calitate de singura entitate specializată în acest domeniu, necesită investiții urgente în echipamente moderne, spații conforme și formarea profesională a personalului, pentru a-și putea asuma rolul de structură tehnico-științifică acreditată. În paralel, este necesară elaborarea unui cadru normativ care să permită recunoașterea activității acestuia în contextul cerințelor europene și al sistemului judiciar.

De asemenea, pentru îmbunătățirea activității de cercetare a incendiilor și pentru garantarea validității probelor în instanță, este imperativă dotarea laboratorului cu echipamente certificate, alături de acreditarea angajaților ca experți în protecție civilă.

12. Resursa umană și infrastructura de instruire a personalului de intervenție sunt insuficiente pentru gestionarea situațiilor de urgență

Normele de organizare și dotare a subdiviziunilor IGSU sunt stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 908/2014 privind reglementarea organizării forțelor și mijloacelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

În timp ce numărul, complexitatea și intensitatea misiunilor de intervenție și specifice în cadrul IGSU sunt în creștere continuă (de la 4 până la 40 de tipuri în ultimii 10 ani), deficitul de funcții, de asemenea, atestă cote crescânde.

Pe parcursul anilor structura IGSU a fost optimizată de mai multe ori, efectivul-limită fiind redus considerabil de la 3 121 de unități în anul 1997 la 2 467 de unități de personal în prezent.

Analiza comparativă a modului de organizare scoate în evidență faptul că volumul de muncă raportat la numărul populației care îi revine unui salvator și pompier din Republica Moldova este de 2573 persoane și este cel mai mare din regiune (România 716 cetățeni, Ucraina 778, Estonia 804).

Deficiențe pentru desfășurarea acțiunilor de intervenție se constată și ca urmare a extinderii zonei de intervenție a Direcției regionale căutare salvare nr. 2 (în continuare DRCS nr.2), dislocat în mun. Bălți în cele 27 localități, dintre care 20 fiind din raioanele Sîngerei, Fălești, Drochia și Rîșcani, în cazul deplasării la lichidarea incendiilor de o complexitate mai mare, care în unele cazuri depășesc distanța de 20 km, practic survine riscul dar și necesitatea de a „descoperi” mun. Bălți, condiționând astfel incapacitatea subdiviziunii de a reacționa la eventualele situații de urgență.

Un alt aspect important, este realizarea ciclului de activități privind managementul deșeurilor radioactive, care sunt realizate cu un număr doar de 28 unități al efectivului din cadrul Instituției de Stat cu Destinație Specială „Obiectele Speciale nr. 5101, nr. 5102”, care asigură câteva atribuții din ciclul de gestionare a deșeurilor radioactive, cum ar fi transportarea, condiționarea și păstrarea îndelungată a deșeurilor radioactive.

Totodată, Republica Moldova a ratificat un șir de Convenții și Tratatate internaționale în domeniu, cum ar fi: *Convenția Unită privind managementul în condiții de siguranță a combustibilului uzat și managementul în condiții de siguranță a deșeurilor radioactive; Convenția cu privire la securitatea nucleară; Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare; Convenția privind răspunderea civilă pentru daune nucleare, etc.*, iar alinierea la cerințele convențiilor și tratatelor necesită capacități umane și financiare, care rămân a fi neacoperite până la ziua de astăzi.

Astfel, instituția nu dispune de resurse umane suficiente pentru a implementa atribuții noi, cum ar fi: *dezafectarea obiectelor radiologice; tratarea deșeurilor radioactive; dispunerea*

finală a deșeurilor radioactive; dezvoltarea programelor de cercetare aferente managementului deșeurilor radioactive până la depozitarea definitivă; monitoringul radiologic și metode de reducere a impactului asupra sănătății populației și mediului cauzat de radionuclizii de viață lungă.

În scopul implementării practicilor moderne în domeniu, au fost întreprinse mai multe acțiuni de diversificare a misiunilor de intervenție în caz de pericol sau declanșare a situațiilor de urgență și excepționale, cât și creșterea prezenței fizice în teren a subunităților de intervenție, după cum urmează:

12.1. în baza Acordului-cadru dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Comunităților Europene privind asistența externă, semnat la Bruxelles la 11.05.2006, ratificat prin Legea nr. 426/2006, au fost elaborate Programul Operațional Comun al Uniunii Europene România – Ucraina – Republica Moldova 2007 – 2013 și Programul Operațional Comun al Uniunii Europene România – Republica Moldova 2014 – 2020, iar la 29.05.2012 a fost aprobat spre finanțare proiectul transfrontalier „Îmbunătățirea răspunsului Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), în caz de pregătire și intervenție urgentă prin intermediul unui sistem comun integrat de monitorizare și atenuare a consecințelor dezastrelor în spațiul comun România, Ucraina și Republica Moldova” (SMURD-1).

În cadrul implementării proiectului SMURD-1 au fost acțiuni de creare și operaționalizare a Punctelor de operare SMURD la Bălți, Cahul, Comrat și Chișinău, iar în cadrul proiectului actual SMURD-2, este crearea și operaționalizarea Punctelor de operare SMURD la Cantemir și Ungheni.

12.2. un pas important în creșterea capacității de intervenție și reducerea timpului de reacție la solicitările cetățenilor a fost construirea în anul 2017 a Unității de salvatori și pompieri „Leușeni” din r-nul Hâncești, care deservește 19 localități din vecinătate. Pentru asigurarea activității Unității de salvatori și pompieri „Leușeni” conform normelor stabilite este necesar de a fi create suplimentar unități de personal în cadrul Direcției situații excepționale mun. Hâncești. În prezent, localitățile menționate sunt deservite de Unitatea de pompieri și salvatori Hâncești, raza de intervenție variază de la 35 – 45 km, iar timpul de reacție este de până la 50 min.

12.3. în scopul consolidării încrederii populației între ambele maluri ale Nistrului în cadrul procesului de reglementare a conflictului transnistrean și pentru realizarea cu succes a fortificării capacității de intervenție la stingerea incendiilor, precum și efectuarea lucrărilor de salvare și descarcerare pe teritoriul comunei Varnița, care este amplasată la 26 km de Unitatea de pompieri și salvatori din or. Anenii Noi, și în localitățile din vecinătate, cu sprijinul financiar din cadrul „Programului activităților de reintegrare a țării” a fost construit Postul de salvatori și pompieri „Varnița”.

În acest sens pentru, pentru asigurarea funcționalității acțiunilor întreprinse, eficientizarea capacităților de intervenție, este necesar optimizarea statelor de personal a IGSU.

13. Cadru normativ perimat, neadaptat necesităților, provocărilor și oportunităților actuale

Unul dintre cele mai importante impedimente care afectează eficiența și dezvoltarea sistemului protecției civile este caracterul învechit și neadecvat al cadrului legislativ care reglementează domeniul respectiv, inclusiv cel al apărării împotriva incendiilor.

Adoptată în anul 1994, această legislație reflectă o realitate istorică, tehnologică și instituțională depășită, nefiind în măsură să răspundă deplin cerințelor actuale.

Cu toate că de-a lungul timpului au fost operate modificări în funcție de necesități și au fost realizate intervenții la nivel de cadru normativ aferent altor domenii de specialitate, caracterul vădit depășit al legislației care reglementează domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor nu permite o corelare adecvată între prevederile existente și provocările noi.

Revizuirea integrală a legislației de bază va introduce principii moderne de management integrat al riscurilor, va distribui clar responsabilitățile între autorități și va integra un răspuns adaptat la noile realități climatice și tehnologice.

Republica Moldova a semnat Acordul de aderare la Mecanismul de Protecție Civilă al UE la 29 septembrie 2023, iar prevederile se aplică provizoriu de la 1 ianuarie 2024. Din acest moment, țara are statut de „stat participant” și poate lua parte la misiunile comune și solicita/răspunde la asistență prin mecanism.

În acest sens, este imperios aprobarea cadrului normativ național privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al UE ce va permite desfășurarea acestui proces fără blocaje juridice sau financiare, cât și revizuirea și actualizarea în ansamblu a actelor normative în vigoare și armonizarea lor la acquis-ul comunitar, într-o manieră coerentă și progresivă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Programul național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și în partea de descriptivă cuprinde următoarele capitole:

Introducere

Analiza situației

Obiective generale

Obiective generale și specifice

Impactul

Costuri

Riscuri de implementare

Autorități/Instituții responsabile

Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

Partea operațională conține Planul de acțiuni privind implementarea Programului.

Astfel, în partea descriptivă a Programului, Capitolul I „Introducere”, sunt specificate aspectele generale privind spectrul situațiilor de urgență și excepționale, produse în Republica Moldova.

În acest context, Programul 2026–2030, elaborat de Ministerul Afacerilor Interne, stabilește direcțiile strategice în domeniul gestionării situațiilor de urgență și este parte integrantă a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne 2022–2030. Programul are ca scop alinierea politicilor publice la recomandările UE, consolidarea capacităților autorităților publice și reducerea vulnerabilității populației.

În Capitolul II Analiza situației, se expun detaliat informații privind:

situațiile excepționale înregistrate în Republica Moldova și impactul asupra populației și economiei;

capacitățile autorităților administrației publice locale de gestionare a riscurilor și de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale;

starea voluntariatului în domeniul protecției civile, inclusiv apărării împotriva incendiilor;

procesul de formare a angajaților IGSU pentru acțiuni în situații de urgență și excepționale;

problemele ce rezultă din lipsa unui sistem de avertizare publică;

capacitatea de intervenție a statului cu bunuri materiale pentru protecția populației și a teritoriului în situații de urgență și excepționale;

situația privind subunitățile de intervenție din cadrul IGSU, inclusiv în cadrul SMURD, efectivul existent pentru realizare misiunilor de intervenție, expertizare, dotarea cu tehnică și echipament de intervenție, securizarea energetică, relația cu autoritățile cu care se conlucrează;

situația privind cadrul normativ în vigoare și necesitatea ajustării lui la provocările actuale.

Obiectivele generale ale Programului rezultă din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 și sunt următoarele:

Obiectivul general nr. 1 Măsurile eficiente de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale;

Obiectivul general nr. 2 Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale;

Obiectivul general nr. 3 Capacitățile de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite;

Pentru realizarea acestor obiective generale, Programul își propune 9 obiective specifice, după cum urmează:

Obiectivul specific 1.1. Instituirea unui mecanism național de informare preventivă privind riscurile de dezastre, care să asigure acoperirea a cel puțin 80% din populație, până în 2030;

Obiectivul specific 1.2. Creșterea cu cel puțin 50% a capacităților voluntariatului în domeniul prevenirii dezastrelor până în anul 2030;

Obiectivul specific 1.3. Modernizarea și profesionalizarea procesului de expertiză în prevenirea dezastrelor, garantând, până în 2030, evaluarea tehnică corectă și furnizarea de probe juridice validate în proporție de 100%;

Obiectivul specific 2.1. Până în anul 2030, dezvoltarea și operaționalizarea unui sistem digitalizat de instruire pentru acțiuni în caz de dezastre;

Obiectivul specific 2.2. Până în anul 2030, fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populație, autorități publice, sector privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor, prin desfășurarea anuală a cel puțin 7 exerciții în domeniul protecției civile;

Obiectivul specific 2.3. Sporirea la 90% a capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare până în anul 2030;

Obiectivul specific 3.1. Până în anul 2030, IGSU va dezvolta și moderniza capacitățile de intervenție prin operarea unui sistem informațional integrat funcțional și modernizarea infrastructurii operaționale pentru răspuns la dezastre;

Obiectivul specific 3.2. Până în anul 2030, 3 module de intervenție operaționalizate de IGSU pentru furnizarea asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (EUCPM);

Obiectivul specific 3.3. Capacitățile de intervenție ale personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor calificat, îmbunătățite în cel puțin 300 misiuni până în anul 2030.

De asemenea, Programul conține și informația cu privire la „Indicatorii de rezultat” pentru fiecare Obiectiv specific.

În procesul de elaborare a proiectului documentului de politici publice, se prognozează că implementarea Programului, va avea un impact pozitiv semnificativ în domeniul prevenirii și gestionării dezastrelor exprimat prin:

- dezvoltarea capacităților naționale de intervenție
- reducerea numărului de victime și a pagubelor materiale;
- crearea sistemului de avertizare publică;
- dezvoltarea capacităților naționale de intervenții externe;
- perfecționarea sistemului de instruire a efectivului și pregătire în domeniul protecției civile a categoriilor de populație;
- dezvoltarea voluntariatului și extinderea capacităților de reacție în comunități;
- îmbunătățirea calității evaluărilor tehnice;
- eficientizarea gestionării resurselor din rezervele de stat și de mobilizare.

Costurile pentru implementarea programului au fost estimate la 1 195 408,2 mii lei, dintre care: 493 784,4 mii lei din bugetul de stat și 546 532,6 mii lei asistență externă.

Costurile neacoperite sunt de 155 091,2 mii lei.

Partea descriptivă a Programului conține și o evaluare a riscurilor de implementare a acestuia, totodată, fiind identificate unele măsuri de atenuare a acestor riscuri, în vederea asigurării implementării cu succes a activităților planificate.

Făcând referire la autoritățile responsabile de implementarea Programului, acestea au fost identificate ca fiind următoarele: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică), Ministerul Educației și Cercetării, autoritățile administrației publice locale.

Ultimul Capitol al părții descriptive conține mențiuni referitor la modalitățile de monitorizare, evaluare și raportare a activităților planificate, făcându-se referire la prezentarea rapoartelor de evaluare intermediară de către Ministerul Afacerilor Interne (până la data de 15 aprilie 2029) și evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în adresa Guvernului, în conformitate cu cadrul metodologic aprobat de Cancelaria de Stat.

După cum s-a menționat mai sus, Programul are stabilite 9 obiective specifice, atingerea acestora fiind planificată în partea operațională prin 43 acțiuni distincte, care vor presupune implicarea tuturor actorilor cu competențe în domeniul de referință, menționați la capitolul „Autorități/Instituții responsabile”.

Totodată, Planul de acțiuni pentru implementarea Programului, are stabiliți indicatori de monitorizare, costuri de implementare, termeni de realizare și instituțiile responsabile.

Luând în considerare că, Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.846/2022, elaborat în conformitate cu SDDAI 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022, pentru primul ciclu de planificare a expirat la finele anului 2025, precum și în vederea asigurării continuității pentru ciclul doi de planificare, se propune intrarea în vigoare a hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030, la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu presupune implementarea unor reforme structurale sau instituționale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Valoarea estimativă a resurselor financiare necesare pentru implementarea Programului în perioada anilor 2026-2030 este de 1 195 408,2 mii lei, inclusiv 493 784,4 mii lei din bugetul de stat 546 532,6 mii lei asistență externă, iar suma de 155 091,2 este în prezent neacoperită.

Finanțarea Programului conform obiectivelor specifice, este reflectată în Capitolul VI, Costuri, al Programului.

Realizarea unor acțiuni ale Programului ar putea genera costuri suplimentare față de cele planificate, care nu pot fi estimate în momentul elaborării Programului și urmează a fi determinate pe parcursul implementării.

Adițional, vor fi identificate și surse externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

La fel, activitățile Programului urmează a fi implementate cu suportul:

1) Acordului de împrumut nr. 9720-MD, semnat la 07.02.2025 între Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) în vederea realizării Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței Republicii

Moldova (Legea nr. 67/2025 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței Republicii Moldova), componenta 1: Investiții și consolidare instituțională pentru pregătirea și răspunsul la situații de urgență – 29,0 mln dolari SUA:

a) Subcomponenta 1.1: Sistemul de avertizare publică – 5,0 mln dolari SUA, care va finanța instalarea și implementarea unui sistem cu acoperire națională, bazat pe difuzare celulară, care va permite difuzarea imediată a avertismentelor de urgență și dezastre către rezidenți, salvând vieți și reducând considerabil pierderile materiale;

b) Subcomponenta 1.2: Vehicule de intervenție în caz de urgență – 22,5 mln dolari SUA, care va finanța achiziționarea de vehicule de intervenție în caz de urgență (autospeciale pentru intervenții la incendii) și echipamente (containere de căutare și salvare și logistică specifice pericolelor) pentru IGSU;

c) Subcomponenta 1.3: Pregătirea comunității pentru situații de urgență – 1,5 mln dolari SUA, care va finanța achiziția de echipamente de urgență esențiale pentru ofițerii de prevenire ai IGSU la nivel de comunitate locală și îmbunătățirea sistemului de prevenire a dezastrelor (evaluarea și reducerea riscurilor) - inclusiv instruire pentru creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la pregătirea pentru dezastre.

2) Proiecte finanțate în cadrul Programului Interreg România-Republica Moldova 2021-2027 privind dotarea cu autospeciale de intervenție și echipament specializat, precum și desfășurarea instruirilor a pompierilor voluntari, cetățenilor și a angajaților IGSU în domeniul prevenirii dezastrelor, în sumă totală de **2 704 312,02 Euro**;

3) Proiectul Consolidarea pregătirii Republicii Moldova față de pericolele naturale, șocurile climatice și urgențele sanitare (TAFF), finanțat de către Comisia Europeană prin DG ECHO, având ca scop întărirea capacităților Moldovei de a preveni, anticipa și răspunde eficient la situații de risc precum dezastre naturale, schimbări climatice bruște sau situații de urgență de natură sanitară – **500,0 mii Euro**;

4) Programul tehnic-umanitar al Departamentului Apărării al Statelor Unite ale Americii (US Department of Defense Humanitarian Assistance Program), program finanțat de Ambasada Statelor Unite în Republica Moldova, prin cooperare cu Ministerul Afacerilor Interne și IGSU privind reconstrucția și renovarea posturilor (remizelor), dotarea lor cu echipamente și asigurarea accesului infrastructural.

Suplimentar, se specifică asupra costurilor neacoperite pentru implementarea Programului - **155 091,2 mii lei**, care urmează a fi identificați în cadrul parteneriatelor de asistență externă stabilite de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Realizarea acțiunilor specificate la Obiectivul specific 2.2. *Până în anul 2030, fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populație, autorități publice, sector privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor, prin desfășurarea anuală a cel puțin 7 exerciții în domeniul protecției civile*, vor fi realizate în conformitate cu Regulamentul privind instruirea în domeniul protecției civile aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.282/2005, capitolul IV. Finanțarea procesului de instruire în domeniul protecției civile.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prevederile proiectului nu generează un impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile proiectului nu generează un impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Programul prevede acțiuni pentru prevenirea dezastrelor cât și intervenție în caz de declanșare a lor.

Respectiv, realizarea acțiunilor planificate pot contribui semnificativ la protejarea mediului, prin realizarea oportună și calificată a activităților în faze incipiente de manifestare a dezastrelor, fără a permite dezvoltarea proporțiilor lor.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Implementarea prevederilor va îmbunătăți pregătirea și răspunsul la situații de urgență și dezastre, crescând securitatea și protecția comunității.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul hotărârii Guvernului nu conține norme privind armonizarea cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul nu are drept scop implementarea legislației Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În corespundere cu prevederile art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și în baza art. 9 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Conceptul Programului și anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe portalul consultativ www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, la compartimentul „Transparența /Inițierea elaborării actelor normative” și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-gestionare-a-situatiilor-de-urgenta-si-exceptionale-pentru-anii-2026-2030/14587
La data de 09 iulie 2025, a fost desfășurată ședința de consultări publice. Anunțul privind desfășurarea consultărilor publice a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, la compartimentul „Transparența / Consultări publice / Platforma consultativă permanentă” și poate fi accesat la următorul link: https://mai.gov.md/sites/default/files/transparența/consultari%20publice/Agenda%20consultarilor%20publice.pdf
Proiectul actului normativ supus consultărilor publice, poate fi vizualizat la următorul link: https://mai.gov.md/sites/default/files/transparența/consultari%20publice/Proiect%20program%20prevenirea%20situatiilor%20de%20urgenta%20si%20exceptionale.pdf
Suplimentar, anunțul privind consultările publice a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, la compartimentul media și poate fi vizualizat pe următorul link: https://mai.gov.md/ro/node/9717
O altă ședință, în cadrul căreia a fost prezentat și discutat Programul a fost, Conferința dedicată priorităților strategice ale sistemului afacerilor interne - angajament pentru integrare europeană, desfășurată la 4 septembrie 2025.
Urmare anunțării proiectului în procedură de avizare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional și ale Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul, împreună cu materialele aferente, a fost plasat spre consultări publice pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, la capitolul „Transparența”, directoriul „Consultări publice” și pe portalul consultativ www.particip.gov.md.

Proiectul a fost avizat cu Cancelaria de Stat, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (inclusiv Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică), Ministerul Sănătății, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția Națională pentru Reglementarea în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Centrul Național de Management al Crizelor și Asociația Surzilor din Republica Moldova.

Obiecțiile și propunerile au fost luate în considerare de autor, fiind reflectate în Sinteză.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei juridice din partea Ministerului Justiției, în conformitate cu art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Recomandările conținute în expertiză au fost luate în considerare de autor, fiind reflectate în Sinteză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Actele normative, care urmează a fi elaborate sau modificate urmare a aprobării Programului, sunt expuse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Acțiunile de implementare a prevederilor actului normativ sunt specificate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 și prevăd activități pentru:

- perfecționarea cadrului normativ inclusiv înlăturarea lacunelor legislative și alinierea acestuia la acquis-ul Uniunii Europene;

- eficientizarea măsurilor de prevenire a dezastrelor;

- dezvoltarea capacităților naționale de instruire pentru acțiuni în caz urgențe și dezastre;

- sporirea capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare;

- îmbunătățirea capacităților de intervenție și răspuns în caz urgențe și dezastre, inclusiv peste hotarele Republicii Moldova.

Ministru

Daniella MISAIL-NICHITIN

SINTEZA
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a domeniului protecției civile
pentru anii 2026-2030

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
		Consultări publice (09 iulie 2025)	
Ministerul Educației și Cercetării (ședința consultări publice din 09.07.2025)		Urmare a avizării proiectului Programului MEC va interveni cu propunerea de completare a Indicatorului de monitorizare „Completerea curriculei de instruire cu tematici privind comportamentul în caz de pericol sau declanșare a situațiilor de urgență/excepționale” a Acțiunii 2.2.3 din Planul de acțiuni.	Se acceptă În procesul de avizare, proiectul va fi ajustat conform propunerilor ce se vor înainta
Ministerul Sănătății (ședința consultări publice din 09.07.2025)		La Acțiunea 4.4.4. „Instruirea și atestarea angajaților IGSU cu competențe în domeniul acordării primului ajutor calificat” se propune instruirea angajaților IGSU la centru de instruire din cadrul CNAMUP care dispune de săli, instructori și echipament performant pentru aceasta. În cadrul CNAMUP sunt doar 7 autospeciale cu Echipe de reanimare. Prin urmare, se propunea a prevedea posibilitatea antrenării efectivului IGSU cu tehnică specială de tip C1 pentru asigurarea intervențiilor urgente de reanimare ca suport pentru Echipele de reanimare ale CNAMUP care acordă asistență medicală calificată pacienților aflați în diferite situații critice pe tot teritoriul RM. Ministerul Sănătății se confruntă cu problema transportării pacienților care au suferit diferite traume peste hotarele țării. Se propune, a revizui în comun cu MS posibilitatea acordării suportului acestor persoane la transportarea în siguranță din alte țări în RM și invers.	Se acceptă Partea operațională a Programului național de dezvoltare a domeniului protecției civile pentru anii 2026-2030, la momentul consultărilor publice, conține Obiectivul specific 3.5. Dezvoltarea capacităților de intervenție a personalului paramedical pentru acordarea primului ajutor în situații care pun în pericol viața și sănătatea oamenilor, cu 5 acțiuni, pe domeniul acordării ajutorului calificat (în proiectul definitivat Obiectivul specific 3.3. Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților de intervenție a personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor în situații de urgență care pun în pericol viața și sănătatea oamenilor). În procesul de avizare a proiectului se vor lua în considerare propunerile Ministerului Sănătății

			de a modifica/completa acest obiectiv specific, pentru eficientizarea cooperării în acest domeniu.
Biroul Relații cu Diaspora (ședința consultări publice din 09.07.2025)		Este foarte importantă comunicarea și informarea în afara țării cu persoanele din diasporă despre situațiile de urgență și excepționale care sau declanșat în Republica Moldova. Prin urmare, cum va fi informată diaspora despre aceste evenimente? Poate este necesar de creat o rețea de informare pentru diasporă în scopul implicării acestora în procesul de lichidare a consecințelor SE sau a informării despre rudele care a suferit în urma SE produse pe teritoriul Republicii Moldova.	Se acceptă Informații privind situațiile de urgență și excepționale produse în Republica Moldova, sunt publicate de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) pe site-ul www.dse.md. De asemenea, pe același site sunt și date statistice, privind consecințele situațiilor excepționale (https://www.dse.md/date_statistice). În caz de situații excepționale majore, produse inclusive peste hotare, dar în care au fost afectați cetățenii Republicii Moldova, se organizează conlucrarea cu omologii din statul respectiv, iar pentru informarea cetățenilor se deschide o „linie fierbinte”, unde se poate de concretizat situația și măsurile întreprinse pentru gestionarea ei. La fel, în cadrul IGSU, funcționează în regim permanent Centrul operativ de dispecerat republican (https://www.dse.md/contacte) unde pot fi concretizate aspecte privind situațiile excepționale produse (informațiile disponibile sunt prezentate cu luarea în considerare a cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal).
Asociația Surzilor din Republica Moldova nr./01-07/46 din 9 iulie 2025		Propunem de a include în Program dimensiunea incluziunii și accesibilității informaționale după cum urmează: 1. Asigurarea efectivă a accesibilității mesajelor de alertă și informare obligatorie și în limbajul semnelor prin mijloace vizuale.	Se acceptă Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a domeniului protecției civile pentru anii 2026-2030, a fost completat cu acțiunea <i>1.1.6 Dezvoltarea capacităților de accesibilitate a</i>

		<i>informațiilor privind pericolul de declanșare a situațiilor excepționale și modul de protecție și comportament, pentru categoriile de populație cu necesități speciale, cu indicator de monitorizare Încheierea unui acord de colaborare între IGSU al MAI, MMPS și Asociația Surzilor din Republica Moldova, privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajul semnelor și termen de realizare anul 2026.</i> Suplimentar, Sistemul de avertizare publică MD-ALERT care urmează a fi implementat în Republica Moldova va fi conform standardelor și reglementărilor UE (EU-ALERT, Directiva (UE) 2018/1972, Art.110). Tehnologia de bază a Sistemului va fi Cell-Broadcast. Această tehnologie presupune transmiterea simultană a mesajelor de avertizare pe o rețea mobilă către toate dispozitivele mobile dintr-o anumită zonă geografică, fără a necesita numere de telefon individuale. Mesajul de avertizare recepționat pe telefoanele mobile va fi însoțit de sunet specific și vibrație. Mesajul de avertizare este afișat instant pe ecranul telefonului în cel puțin 2 limbi (română/rusă/engleză). Suplimentar, Sistemul prevede și dezvoltarea unei aplicații specializate care va fi disponibilă pentru instalare gratuită pe telefoanele mobile de tip smartphone (de pe platformele AppStore, PlayMarket). Această aplicație va permite recepționarea mesajelor de avertizare detaliate (inclusiv recomandări mai desfășurate/detaliate (în comparație cu Cell-Broadcast) pentru fiecare
--	--	--

			eveniment) direct pe dispozitivele utilizatorilor, oferind personalizare grafică și audio.
		Evaluarea calității și conformității	
Cancelaria de Stat (nr. 21/1-113-8241 din 31.07.2025)	1.	“...Republica Moldova și-a asumat angajamente clare pentru implementarea Cadrului de la Sendai pentru reducerea riscului de dezastre 2015–2030. Acest cadru vizează diminuarea substanțială a riscurilor de dezastre, indiferent de natura acestora – la scară mică sau mare, frecvente sau rare, bruște sau cu ascensiune lentă – cauzate de pericole naturale sau provocate de om, inclusiv de natură tehnologică, biologică și de mediu. Art. 15 al Cadrului promovează o abordare unitară, integrată și nedivizată a gestionării dezastrelor. Domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență și excepționale este transversal, implicând mai multe domenii de activitate ale Guvernului, dar relativ specific. În consecință, justificarea necesității elaborării unui document de politici publice distinct trebuie să se bazeze pe o analiză temeinică și consultări cu instituțiile relevante, precum Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării. etc. Programul, vizează transversal prevederile Capitolului 22 din Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre ale acestora, care prevede expres „Cooperarea în vederea îmbunătățirii prevenirii dezastrelor climatice și a celor provocate de om, a pregătirii pentru acestea și a reacției față de ele”, precum și prevederile Capitolului 19 din Agenda de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pentru anii 2021-2027, care stabilesc consolidarea cooperării pe domeniile prevenirii, pregătirii și răspunsului la dezastre. În acest sens, prin Hotărârea Guvernului nr. 804/2024, a fost aprobată Strategia națională de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030, care reprezintă cadrul strategic de referință pentru prevenirea și gestionarea eficientă a dezastrelor climatice și situațiilor de urgență. Programul trebuie elaborat în	Nu se acceptă. Consultarea cu Ministerul Mediului privind eficientizarea procesului de planificare a acțiunilor de reducere a riscului producerii situațiilor de urgență și excepționale a fost desfășurată la toate etapele de activitate. Prima ședință interinstituțională a fost desfășurată la 21 februarie 2024 la nivel de Ministru al mediului și Secretar de stat din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în cadrul ședinței au fost puse în discuție activitățile planificate de către MAI prin Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2022 cât și cele planificate de către Ministerul Mediului conform Planului de angajamente asumate în baza Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare, Domeniul de reformă nr. 1: Politici de atenuare și adaptare și gestionarea riscurilor de dezastre. În rezultatul ședinței s-a decis ca Ministerul Afacerilor Interne va continua implementarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2022, cu ajustarea ulterioară în anul 2025, după aprobarea Programului de gestionare a riscurilor de dezastre pentru anii 2025-2030, care se va elabora de Ministerul Mediului. (Procesul verbal se anexează).

	corelare directă cu această strategie, prin integrarea direcțiilor prioritare, obiectivelor generale și indicatorilor relevanți, pentru a asigura coerența și continuitatea politicilor publice. Mai mult, conform art. 1, pct. 2 din Acordul între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene, ratificat prin Legea nr. 345/2023, scopul participării este consolidarea cooperării cu Uniunea Europeană și statele membre pentru îmbunătățirea prevenirii, pregătirii și răspunsului la dezastre. Astfel, politicile naționale trebuie aliniate la standardele europene, iar capacitățile naționale trebuie dezvoltate pentru a crește reziliența și capacitatea de reacție în situații de urgență, atât la nivel național, cât și regional.” În urma Procesului-verbal nr. 8 al ședinței Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile din 20 mai 2024 (se anexează), în cadrul căreia a fost discutat Conceptul Programului pentru reducerea riscurilor de dezastre climatice pentru anii 2026-2030, s-a decis: „Integrarea Programului pentru reducerea riscurilor de dezastre naturale pentru anii 2025-2030 în cadrul Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2022, promovat de Ministerul Afacerilor Interne”. Conform art. 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, <i>la inițierea elaborării unui proiect de act normativ trebuie desemnată o persoană responsabilă sau, după caz, constituit un grup de lucru, asigurându-se suportul tehnic, organizatoric și financiar necesar.</i> Astfel, cooperarea interinstituțională, inclusiv între Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Mediului era esențială încă din etapa de concept a Programului. În concluzie, Cancelaria de Stat sustine consolidarea cadrului strategic privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență și excepționale prin integrarea direcțiilor strategice de	Prin Procesul-verbal nr. 8 al CCDD din 20.05.2024, cu privire la Conceptul Programului pentru reducerea riscurilor dezastrilor, s-a decis „<i>Integrarea Programului pentru reducerea riscurilor de dezastre naturale pentru anii 2025-2030 în cadrul Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2022, promovat de Ministerul Afacerilor Interne</i>”, program, care este în proces de realizarea de către MAI în prezent. La data de 28.05.2024 a fost desfășurată o ședință interinstituțională la nivel de Secretar de stat din cadrul Ministerului Mediului, cu participarea reprezentanților Cancelariei de Stat, Ministerul Mediului, Ministerului Finanțelor, Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Energiei, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, PNUD unde s-a decis: Analiza opțiunii de elaborare a Strategiei privind reducerea riscului de dezastre și elaborarea în termenul stabilit de FMI a documentului de politici în domeniul Reducerii riscurilor dezastrilor. (Procesul verbal se anexează). Ulterior, prin Procesul-verbal nr.10 al ședinței Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile din 11.06.2024, cu referință la Conceptul menționat s-a acceptat „<i>inițierea procedurii de elaborare a Strategiei</i>
--	--	---

		intervenție propuse de Ministerul Mediului în domeniul reducerii riscurilor de dezastre climatice.	<i>în domeniul reducerii riscurilor de dezastre naturale...”, care schimbă modalitatea de abordarea a situației specificată în Procesul-verbal nr. 8 al CCDD din 20.05.2024.</i> În vederea consultării suplimentare cu Ministerul Mediului a situației și acțiunilor comune necesare de întreprins, la data de 28 august 2025 a fost desfășurată o ședință comună de lucru, la care a fost specificat că în vederea implementării Strategiei naționale de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 804/2024 Ministerul Mediului a elaborat proiectul Programului național de reducere a riscurilor de dezastre naturale 2025-2030. Respectiv în cadrul ședinței s-a decis „continuarea elaborării de către Ministerul Afacerilor Interne a proiectului Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030, elaborat în vederea realizării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 și de către Ministerul Mediului a proiectului Programului național de reducere a riscurilor de dezastre naturale pentru anii 2025-2030, elaborat în vederea realizării Strategiei naționale de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.804/2024, cu înaintarea pentru examinare în cadrul Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile, ca proiecte separate.”.
--	--	--	--

		De asemenea, la data de 29.08.2025 a fost desfășurată o ședință comună cu expertul, care a elaborat proiectul Programului național de reducere a riscurilor de dezastre naturale pentru anii 2025-2030 și reprezentării Grupului de lucru din cadrul MAI, care au elaborat proiectul Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030, fiind analizate ambele proiecte, în vederea excluderii aspectelor care se repetă și includerea în unul din proiecte a acțiunilor comune, cu menținerea executorilor, termenului de realizare, etc., stabilit de către autor. În rezultatul ședinței, au fost excluse din ambele proiecte prevederile, care se dublează (în special la capitolul Analiza situației), iar aspectele, care la necesitate ar putea fi integrate într-un singur Program s-a decis a fi propuse pe parcursul avizării (Procesul verbal nr.41/12934 din 28.08.2025, se anexează). În baza celor expuse, se propune menținerea abordării partajate între documentele de politici publice ale Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Mediului, cu: • apartenența fiecărui program la strategia din care derivă; • respectarea mandatului instituțional; • corelarea indicatorilor și acțiunilor comune; • cooperare interinstituțională în implementare, inclusiv pe domeniul riscurilor climatice.
--	--	--

	2.	Raport de evaluare a calității și conformității proiectului Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030 Concluzii și recomandări:	
	2.1.	În scopul asigurării unei exprimări mai clare și unitare, care să reflecte coerent domeniile de intervenție vizate de document, se propune reformularea denumirii Programului în „Programul național de reducere a riscurilor climatice și de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030”. Astfel, includerea explicită a dezastrelor climatice în denumirea Programului, va permite integrarea consecventă a acestora pe întreg parcursul documentului – de la analiza situației, până la obiective, acțiuni și indicatori.	Nu se acceptă. Se încadrează în argumentările expuse la pct. 1.
	2.2.	La capitolul <i>Introducere</i> , sintagma „Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice” se va substitui cu denumirea actualizată a hotărârii și anume „Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică”.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat corespunzător.
	2.3.	Cu referire la <i>Capitolul Analiza Situației</i> , se recomandă revizuirea acestui capitol și sintetizarea informației în vederea menținerii elementelor și aspectelor importante ce sunt considerate esențiale pentru formularea obiectivelor generale/specifice ale proiectului Programului. În forma prezentată, capitolul se limitează la constatări, fără a asigura identificarea problemelor prezente în sistem, fapt ce reprezintă scopul de bază al acestui capitol. De asemenea, în acest capitol, se recomandă asigurarea comparabilității cu alte sisteme spre care tinde Republica Moldova, în special cu cele europene.	Se acceptă. Capitolul II. Analiza situației a fost ajustată, fiind excluse prevederile neesențiale și introduse informații comparative cu referire la situația și modalitatea de abordare a problemelor similare în alte state (România, Italia, Franța)
	2.4.	Se va prezenta legătura Programului cu alte documente de politici publice, aflate în curs de implementare sau în proces de elaborare, dezvoltate de către Ministerul Afacerilor Interne, care abordează probleme conexe.	S-a luat act. Nu au fost identificate alte documente de politici publice conexe elaborate de MAI care să impună includerea unor referințe suplimentare.

	2.5.	Se recomandă definirea problemelor, descrierea și evoluția acestora prin prezentarea de cauze, efecte, constatări, concluzii și lecții învățate din implementarea documentelor de politici publice în vigoare sau anterioare din sector. Opțional, pot fi menționate și descrise tehnicile prin intermediul cărora a fost efectuată analiza situației și identificate problemele.	Se acceptă. Capitolul II Analiza situației a fost ajustat.
	2.6.	În Program se vor descrie detaliat modul în care ar putea evolua problemele (prognoze) <i>în situația în care Guvernul nu va interveni cu politici și măsuri (status-quo).</i>	Se acceptă. Capitolul II Analiza situației a fost ajustat fiind specificate aspectele și situația în cazul când nu se intervine pentru soluționarea problemelor.
	2.7.	În vederea identificării și formulării obiectivelor conform tipului de document de politici publice, se recomandă parcurgerea repetată a pct. 18.3. și 18.4. din Regulament și subcapitolului 5.6 din Ghidul Metodologic.	Se acceptă. A fost revăzut proiectul reieșind din prevederile pct.18.3 din Regulament, cu referință la Obiectivele generale, care au fost preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 modificată recent prin Hotărârea Guvernului nr.531/2025 și subcapitolului 5.6 din Ghidul Metodologic. De asemenea au fost ajustate și obiectivele specifice (reformulate, comasate.)
	2.8.	Se vor reformula obiectivele generale ale Programului astfel, încât acestea să reflecte viziuni strategice clare și să se concentreze pe prioritizarea eforturilor la nivel de impact în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență și excepționale. În forma actuală, obiectivele sunt formulate mai degrabă ca direcții de intervenție sau rezultate operaționale și nu exprimă explicit schimbarea sistemică sau impactul urmărit asupra beneficiarilor țintă. Prin urmare, mai jos sunt prezentate posibile reformulări pentru fiecare obiectiv general existent, precum și o completare cu un obiectiv aferent domeniului reducerii riscurilor de dezastre climatice:	Se acceptă parțial. Obiectivele generale sunt preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022, care a fost modificată recent prin Hotărârea Guvernului nr. 531/2025, după cum urmează: Obiectivul general 1. Măsurile eficiente de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale (Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13), este conform Obiectivului general nr. 15. din SDDAI.

	- <i>Obiectivul general 1</i>: Reducerea expunerii și vulnerabilității populației și infrastructurii la riscurile de situații de urgență și excepționale prin consolidarea măsurilor de prevenire. - <i>Obiectivul general 2</i>: Îmbunătățirea capacității populației și a autorităților publice de a reacționa eficient în situații de urgență, prin dezvoltarea unui sistem durabil de pregătire și educație în domeniul protecției civile. - <i>Obiectivul general 3</i>: Reducerea timpului de reacție și a pierderilor în situații de urgență, prin consolidarea capacităților operaționale de intervenție ale instituțiilor responsabile. - <i>Obiectivul general 4</i>: Consolidarea mecanismului național de prevenire și gestionare a riscurilor de dezastre.	Obiectivul general 2. Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale (Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13), este conform Obiectivului general nr. 16. din SDDAI. Obiectivul general 3. Capacitățile de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite (Țintele naționale ODD 1.5; 11.5, 13.1; ODD 1, 11, 13), este conform Obiectivului general nr. 17. din SDDAI. Proiectul, pentru fiecare Obiectiv general a fost completat cu Obiective de Dezvoltare Durabilă ale Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, Ținte, Indicatori relevanți.
2.9.	Totodată, în baza obiectivelor generale, se vor formula obiectivele specifice astfel, încât să corespundă principiului SMART (simplu, măsurabil, acceptabil, realizabil, fixat în timp). În contextul dezvoltării sistemului informațional „e-Monitorizare”, menționăm importanța respectării criteriului SMART în formularea obiectivelor specifice. În completare, pentru domeniul reducerii riscurilor de dezastre climatice, propunem includerea următoarelor obiective specifice: • <i>Obiectivul specific 1.2</i>: Creșterea nivelului de înțelegere și conștientizare în rândul populației privind riscurile dezastrelor climatice și a altor situații de urgență și excepționale, prin acțiuni de informare, educație publică și instruire practică. • <i>Obiectivul specific 1.5</i>: Consolidarea capacităților tehnice, operaționale și instituționale pentru prevenirea, reducerea și asigurarea unui răspuns eficient la dezastrele climatice. • <i>Obiectivul specific 2.2</i>: Dezvoltarea, până în 2030, a capacităților de cercetare aplicată privind riscurile climatice, prin	Se acceptă parțial. Obiectivele specifice au fost ajustate, conform recomandărilor primite. Cu referință la completarea pentru domeniul reducerii riscurilor de dezastre climatice, specificăm că în rezultatul ședinței comune cu Ministerul Mediului din 28.08.2025, se propune ca aceste să fie abordate în proiectul Programului elaborat de către Ministerul Mediului. Din analiza comparativă a proiectului Programului elaborat de Ministerul Mediului în cadrul ședinței din 29.08.2025, se constată că Obiectivele specifice propuse (denumirile sunt cu conținut apropiat), deja se conțin în acest proiect (ex: Obiectiv specific 1.2: Creșterea gradului de înțelegere și conștientizare a

		elaborarea scenariilor climatice, desfășurarea simulărilor și a exercițiilor practice de instruire. • <i>Obiectivul specific 2.3:</i> Îmbunătățirea proceselor de gestionare a dezastrelor climatice și a altor situații de urgență și excepționale, prin consolidarea mecanismelor de coordonare și intervenție, până în anul 2030.	riscurilor dezastrelor naturale în rândul populației; Obiectivul specific 4.2: Consolidarea capacităților tehnice, operaționale și instituționale pentru anticiparea, avertizarea și răspunsul eficient la dezastre climatice în sectorul de mediu).
	2.10.	Programul va identifica grupurile vulnerabile și efectele problemelor identificate asupra acestora, va descrie aspectele de inechitate/inegalitate, inclusiv din perspectiva de gen.	Se acceptă. Reieșind din Proiectul PNPGSUE 2026–2030 deja acoperă aceste elemente în mod explicit și coerent în conținutul său actual, atât în capitolul „Analiza situației”, cât și în obiectivele și acțiunile propuse: • copii, • persoane în etate, • persoane cu dizabilități, • grupuri defavorizate, • persoane cu nevoi speciale, • populația din mediul rural, • persoane aflate în sărăcie sau în situații de risc social. În plus, sunt prezentate date statistice dezagregate pe sexe și vârstă, relevante pentru analiza inegalităților și pentru fundamentarea măsurilor de intervenție: • în perioada 2020–2024, victimele incendiilor au fost 71,5% bărbați și 28,5% femei; • 54,8% dintre victime au fost persoane peste 60 de ani; • în aceeași perioadă, 28 de victime au fost copii, iar 52 de copii au decedat în urma incendiilor; • 296 de victime aveau peste 60 de ani și 69 aveau nevoi speciale.

			Textul analizei explică și efectele problemelor identificate asupra acestor grupuri, incluzând: • pierderi de vieți omenești și traumatisme, • vulnerabilitate crescută la incendii, inundații, înec și accidente rutiere, • impact socio-economic disproporționat în comunitățile rurale insuficient acoperite cu servicii de pompieri voluntari, • dificultăți de acces la servicii de urgență și infrastructură critică. Totodată, Programul evidențiază aspecte de inequitate și acces disproporționat la resurse, arătând că lipsa infrastructurii și a personalului calificat la nivel local amplifică riscul pentru categoriile vulnerabile, în special în mediul rural. În conformitate cu ținta 1.5 din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, documentul promovează crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii acestora la evenimente extreme. De asemenea Planul de acțiuni pentru implementarea Programului, a fost completat cu Acțiunea 1.1.6. Dezvoltarea capacităților de accesibilitate a informațiilor pentru categoriile de populație cu necesități speciale, Indicator de monitorizare a căreia este „Încheierea unui acord de colaborare între IGSU al MAI, MMPS și Asociația Surzilor din Republica Moldova, privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajul semnelor,,. În acest sens ne propunem implicarea specialiștilor în limbajul mimico-
--	--	--	--

			gestual/limbajul semnelor în procesul transmiterii mesajelor video privind situațiile excepționale declanșate, consecințele lor, măsurile întreprinse de autorități pentru gestionare, cât și modalitatea de comportament și acțiune a cetățenilor pentru evitare riscurilor.
	2.11.	În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 953/2022, proiectul Programului urmează a fi completat cu informații relevante privind Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) asumate de Republica Moldova la nivel național, cu accent pe aspectele legate de dezastrele climatice. În acest sens, se va face referire la: • ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context. <i>Ținta 1.5.</i> Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații. <i>Indicatori relevanți:</i> <i>1.5.3.1.</i> Cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniat la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030, adoptat și implementat. <i>1.5.3.2.</i> Gradul de implementare a Cadrului strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniat la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030. • ODD 11: Asigurarea dezvoltării orașelor și a așezărilor umane astfel încât acestea să fie incluzive, sigure, reziliente și durabile. <i>Ținta 11.b:</i> Creșterea semnificativă, până în anul 2030, a numărului de orașe și localități care adoptă și aplică politici și planuri integrate ce vizează incluziunea, eficiența utilizării	Se acceptă parțial. Proiectul a fost completat cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, (inclusiv Ținte și Indicatori relevanți), preluate din cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 953/2022, care sunt specificate pentru Ministerul Afacerilor Interne, după cum urmează: - ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context. <i>Ținta 1.5</i> – până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații). <i>Indicatori relevanți:</i> 1.5.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.a/13.1.1.a); 1.5.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.b/13.1.1.b); 1.5.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.c/13.1.1.c); 1.5.2. Valoarea pierderilor economice directe în urma situațiilor excepționale raportate la PIB.

	resurselor, reducerea și adaptarea la schimbările climatice, precum și consolidarea rezilienței la situații excepționale, în conformitate cu Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre (2015–2030). <i>Indicatori relevanți:</i> <i>11.b.1.1:</i> Adoptarea și implementarea unui cadru strategic național pentru reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniat la Cadrul de la Sendai. <i>11.b.1.2:</i> Gradul de implementare a cadrului strategic național menționat anterior. • ODD 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor. <i>Ținta 13.1.</i> Până în anul 2030 asigurarea rezilienței climatice prin reducerea cu 50 procente a riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în 6 sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport. <i>Indicatori relevanți:</i> <i>13.1.2.1.</i> Cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniat la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030, adoptat și implementat (identic cu 1.5.3.1/11.b.1.1). <i>13.1.2.2.</i> Gradul de implementare a Cadrului strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniat la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030.	- ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. <i>Ținta 11.5</i> – până în 2030, reducerea pierderilor economice directe cauzate de situații excepționale. <i>Indicatori relevanți:</i> 11.5.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.a/13.1.1.a); 11.5.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.b/13.1.1.b); 11.5.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.c/13.1.1.c); 11.5.2. Pierderile economice directe la infrastructura critică în urma situațiilor excepționale, raportat la PIB; 11.5.3.b. Numărul de întreruperi ale serviciilor de bază în urma situațiilor excepționale. - ODD nr. 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor. <i>Ținta 13.1</i> – până în anul 2030 asigurarea rezilienței climatice prin reducerea cu 50 procente a riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în 6 sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport).
--	---	---

			<i>Indicatori relevanți:</i> 13.1.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.a/11.5.1.a); 13.1.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.b/11.5.1.b); 13.1.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.c/11.5.1.c).
	2.12.	Capitolul Costuri, Tabelul nr. 3 Finanțarea Programului conform obiectivelor, urmează a fi completat, prin includerea estimărilor financiare pentru întreaga perioadă de implementare a Programului, acoperind toți anii prevăzuți în Program.	Se acceptă. Tabelul nr. 3 din proiect a fost revăzut și completat, conform Tabelului nr.5 din Ghidul cu privire la planificarea strategică.
	2.13.	Structura documentului va fi ajustată în conformitate cu prevederile pct. 18 din Regulament, precum și conform listei de control privind structura Programului, expusă în Ghidul metodologic, inclusiv prin completarea Capitolului „Indicatori de monitorizare” .	Se acceptă Capitol III a fost redenumit în „Obiective generale și Obiective specifice” și completat, de asemenea, a fost completat și Capitolul IV „Indicatori de monitorizare”.
	2.14.	Capitolul <i>Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare</i> , se va completa expres cu frecvența și data prezentării rapoartelor de evaluare intermediară și finală a Programului în adresa Guvernului. De asemenea, se vor menționa metodele și instrumentele care vor fi utilizate pentru colectarea datelor și informațiilor necesare, în baza cărora vor fi întocmite rapoartele, procesul prin care acestea vor fi consultate și aprobate, precum și procedurile de revizuire a intervențiilor planificate conform concluziilor și recomandărilor incluse în rapoarte. Mai mult ca atât, se vor include prevederi privind obligativitatea publicării rapoartelor pe site-ul web oficial al ministerului.	Se acceptă Capitolul IX. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare, a fost completat. Frecvența și data prezentării rapoartelor de evaluare intermediară și finală a Programului a fost indicată în proiectul hotărârii de Guvern, pct. 3., cât și în Capitolul IX al Programului. Prevederi privind obligativitatea publicării rapoartelor pe site-ul web oficial al ministerului au fost menționate la pct. 288 din Program.

	2.15.	Capitolul <i>Autorități și instituții responsabile</i> , se va completa cu informația privind autoritățile/instituțiile cu responsabilități de implementare și descrierea rolului fiecăreia în realizarea Programului (în special a celor prevăzute în planul de acțiuni), fapt ce va contribui și la eficientizarea procesului de raportare și monitorizare.	Se acceptă Capitolul VIII. Autorități și instituții responsabile, a fost completat.
	2.16	Deși în nota de fundamentare a Programului sunt menționate consultările cu părțile interesate, Programul nu oferă o descriere detaliată și clară a procesului de consultare sau a modului în care rezultatele acestora au fost integrate în Program. Documentul urmează a fi completat cu detalii privind mecanismul de consultare publică a documentului, cine sunt părțile interesate și care a fost instrumentul de implicare a acestora la fundamentarea acțiunilor propuse (exemplu: focus-grup, masă rotundă, interviu, sondaj, chestionar, ședința grupului de lucru etc.).	Se acceptă. Proiectul Programului a fost completat cu referințe privind desfășurarea ședinței de consultări publice la data de 9 iulie 2025 și a Conferinței din 4 septembrie 2025. Toate documentele au fost plasate pe pagina MAI, la compartimentul Transparența decizională. De asemenea a fost completată și Sinteza în vederea reflectării propunerilor primite în procesul de consultări publice și gradul de integrare a lor în proiect.
	2.17.	Planul de acțiuni privind implementarea Programului, urmează a fi modificat/ajustat în conformitate cu prevederile pct.19 din Regulament:	Se acceptă parțial. Structura și conținutul actual al Planului de acțiuni al PNPGSUE 2026–2030 respectă cerințele prevăzute la pct. 19 din Regulament, incluzând pentru fiecare acțiune: obiectivul specific aferent, termenul de realizare, instituția responsabilă, indicatorul de monitorizare și costul estimativ. Planul este orientat preponderent pe acțiuni prioritare ce reflectă reforme și măsuri de consolidare a capacităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale, în limitele mandatului instituțional al MAI și IGSU. Planul a fost completat cu descrierea clară a executorilor și coexecutorilor pentru acțiunile

			planificate și ajustat la compartimentul „Costuri”.
2.17.1	Se va asigura că toate acțiunile sunt prioritare și reflectă reformele propuse în sector. Totodată, Planul de acțiuni va conține exclusiv acțiuni care reflectă reformele propuse în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență și excepționale, fiind completat cu acțiuni aferente reducerii riscurilor de dezastre climatice. Vor fi evitate acțiunile recurente sau intermediare, care sunt executate lunar sau anual de către autoritățile publice (<i>de exemplu: acțiunea 3.2.1. Completarea și actualizarea datelor IGSU în sistemul informațional integrat pentru managementul operațional</i>). Totodată, se va asigura sincronizarea acțiunilor din Program cu acțiunile din strategiile sectoriale de cheltuieli.	Se acceptă Planul a fost modificat, fiind excluse acțiuni recurente, iar denumirea unor acțiuni a fost reformulată.	
2.17.2	- Se recomandă revizuirea și reformularea denumirilor acțiunilor, astfel încât să corespundă indicatorilor propuși și să exprime clar obiectivul concret al acțiunii. De exemplu: acțiunea 3.1.5. <i>Participare la procesul de stabilire a competențelor autorităților publice centrale privind gestionarea situațiilor de urgență și excepționale</i> , care are ca indicator „Hotărâre a Guvernului aprobată”, este formulată prea vag și nu reflectă în mod explicit rezultatul așteptat. Este necesar să se specifice exact ce se dorește (de exemplu: „Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind competențele autorităților publice centrale în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale.”).	Se acceptă Planul a fost modificat, fiind excluse acțiuni recurente (inclusiv acțiunea 3.1.5. la care se face referință), iar denumirea unor acțiuni a fost reformulată.	
2.17.3	- Se va sigura estimarea costurilor pentru toate acțiunile care nu au fost costificate cu excluderea indicării valorii „zero” în lipsa unei estimări financiare justificate.	Se acceptă Au fost revăzute costurile și exclusă indicarea valorii „zero”	
2.17.4	- Costurile estimate urmează a fi corelate cu programele/subprogramele bugetare. De asemenea, se vor indica sursele de finanțare.	Se acceptă Costurile au fost corelate cu programele/subprogramele bugetare. Pe parcursul avizării, după caz, aceste aspecte se	

			vor concretiza de către ministerele responsabile și respectiv se va ajusta proiectul.
2.17.5	- Pentru a delimita instituțiile responsabile de implementarea Programului de alți actori-cheie, Planul de acțiuni va fi completat cu o coloană suplimentară: „Co executori”, care va include toate părțile implicate în realizarea obiectivelor Programului, cum ar fi: ANRCTI, DPDSUEC, IGSU etc.).	Se acceptă În vederea optimizării spațiului tabelului, coexecutorii au fost expuși prin bară, cu mențiunea „Coexecutori”	
	- Pentru a asigura claritatea și lizibilitatea documentului, se recomandă înlocuirea abrevierilor utilizate în coloana „Instituție responsabilă” (precum: ANRCTI, DPDSUEC, IGSU) cu denumirile complete ale instituțiilor respective.	Se acceptă Abrevierile au fost înlocuite cu denumirea deplină a instituțiilor	
2.17.6	- Indicatorii de monitorizare vor fi revizuiți și formulați mai concret, astfel încât să fie corelați direct cu acțiunile pe care le urmăresc, iar prin intermediul acestora să poată fi evaluat nivelul de realizare a acțiunilor, rezultatele obținute și respectarea termenelor stabilite. Totodată, indicatorii vor fi exprimați într-o formă cuantificabilă, care să permită aprecierea gradului de realizare a acțiunilor. De exemplu, pentru acțiunea 1.2.3 Instruirea copiilor/elevilor în instituțiile de învățământ privind situațiile de risc (riscurile situațiilor de urgență/exceptionale), indicatorul de monitorizare ar putea fi formulat astfel: „Cel puțin 100 de copii/elevi instruiți”.	Se acceptă Capitolul IV Indicatorii de monitorizare a fost modificat și ajustat	
2.18.	Proiectul documentului de politici publice va fi ajustat la recomandările sus expuse și promovat în conformitate cu prevederile Regulamentului și a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă.	
2.19.	Până la prezentarea proiectului Programului Cancelariei de Stat spre înregistrare și examinare în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor, în conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, se recomandă examinarea și coordonarea acestuia de către Direcția coordonare politici publice și integrare europeană din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.	Se acceptă. Proiectul este coordonat la toate etapele de elaborare cu Direcția coordonare politici publice și integrare europeană din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.	

Cancelaria de Stat (nr.21/1-78-8895 din 20.08.2025)	Cu referire la scrisoarea nr. 41/2953 din 18 august 2025 privind solicitarea de examinare a proiectului Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030 pe platforma Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile (CCDD), comunicăm următoarele. În urma examinării proiectului, se constată că recomandările prezentate de către Cancelaria de Stat în Raportul de evaluare a calității și conformității acestuia (scrisoarea nr. 21/1-113-8241 din 31.07.2025), nu au fost acceptate, argumentele prezentate în tabelul de sinteză nejustificând respingerea obiecțiilor și recomandărilor. Or, abordarea respectivă contravine cadrului normativ aplicabil, în particular nu respectă prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020. În acest context, Cancelaria de Stat reiterează necesitatea conformării la recomandările din Raportul de evaluare. Totodată, se solicită respectarea deciziilor aprobate de Consiliul pentru coordonarea dezvoltării durabile (procese-verbale nr.8 din 20.05.2024 și nr.10 din 11.06.2024 (anexate) cu privire la asigurarea unei abordări integrate în planificarea politicilor aferente domeniilor reducerii riscurilor de dezastre naturale și prevenirii și gestionării situațiilor de urgență, inclusiv conlucrarea Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Mediului în vederea elaborării unui program unic. În final menționăm că, examinarea proiectului Programului în ședința Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile va fi condiționată de reexaminarea și considerarea obiecțiilor și propunerilor Cancelariei de Stat și conlucrarea efectivă cu Ministerul Mediului pentru ajustarea documentului în conformitate cu deciziile CCDD, Raportul de evaluare și cadrul normativ în vigoare.	Se acceptă parțial Cu referire la recomandările Cancelaria de Stat menționate în Raportul de evaluare a calității și conformității acestuia (scrisoarea nr. 21/1-113-8241 din 31.07.2025), menționăm că ele au fost reanalizate și acceptate sau acceptate parțial cu expunerea argumentelor în Sinteză. Cu referire la conlucrarea Ministerului Afacerilor Interne cu Ministerul Mediului pentru elaborarea unui program unic, menționăm că la data de 28 august 2025 a fost desfășurată o ședință de lucru interinstituțională, la nivel de Secretar de stat din cadrul Ministerului Mediului și Secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Interne, la care s-a luat decizia de „continuare a elaborării de către Ministerul Afacerilor Interne a proiectului Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030, elaborat în vederea realizării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 și de către Ministerul Mediului a proiectului Programului național de reducere a riscurilor de dezastre naturale pentru anii 2025-2030, elaborat în vederea realizării Strategiei naționale de reducere a riscurilor dezastrilor pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.804/2024, cu înaintarea pentru examinare în cadrul Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile, ca proiecte separate.”. Procesul verbal nr.41/12934 din 28.08.2025, se anexează.
---	--	---

			Argumentări suplimentare la acest aspect sunt expuse în Sinteză la pct. 1 privind Raportul de evaluare a conformității Cancelaria de Stat (nr. 21/1-113-8241 din 31.07.2025).
Ministerul Finanțelor (nr. 05-17/163 din 04.08.2025)	1.	<u>La proiectele hotărârilor de Guvern</u> , se propune excluderea din lista contrasemnatarilor ministrul finanțelor, întrucât, potrivit art.36 alin.2 al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	2.	<u>La compartimentul VI „Costuri”</u> , se propune să se efectueze o descriere a resurselor financiare pentru fiecare proiect în parte, vizând costurile acoperite din bugetul de stat, cele obținute din asistență externă, precum și cele neacoperite și necesare implementării programelor. Sintagmele de genul „vor fi acoperite din bugetul de stat prin alocații aprobate anual de Ministerul Finanțelor”, se propun a fi reformulate, întrucât conform Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, mijloacele financiare se alocă în conformitate cu legea bugetară anuală adoptată de către Parlament. Suplimentar, se constată lipsa viziunii privind modalitatea de identificare a surselor suplimentare de finanțare în cazul costurile neacoperite.	Se acceptă. Referințele cu privire la proiecte din Capitolul VI Costuri, au fost completate.
	3.	<u>La compartimentul VIII „Riscuri de implementare”</u> se vor evita sintagmele „Nealocarea de către Ministerul Finanțelor a resurselor financiare” întrucât conform Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, mijloacele financiare se alocă în conformitate cu legea bugetară anuală adoptată de către Parlament.	Se acceptă. Riscul a fost reformulat „Întârzieri în alocarea finanțării pentru activitățile care presupun implicații financiare, nealocarea mijloacelor financiare pentru activități ce sunt finanțate de la bugetul de stat, asigurarea la un nivel scăzut a finanțării activităților pentru administrarea rezervelor de stat și de mobilizare, precum și dezvoltarea sistemului unic al rezervelor.”

		<u>La compartimentul IX „Autorități și instituții responsabile” al Programelor, cât și la Planurile de acțiuni pentru implementarea acestora, se propune excluderea Ministerului Finanțelor, întrucât în conformitate cu structura și competențele funcționale, potrivit prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 696/2017, domeniile abordate nu intră în sfera sa de responsabilitate.</u> De asemenea, atenționăm că denumirea coloanei „Cod program/subprogram bugetar; sursa de finanțare externă” din Planurile de acțiuni ale proiectelor, urmează a fi revizuită deoarece sursa de finanțare externă este deja prezentată în coloană separată. La fel, urmează a fi revizuite/verificate codurile programelor/subprogramelor, conform clasificăției bugetare, aprobată prin Ordinului ministrului finanțelor nr. 218/2015. Subsidiar, se solicită clarificarea statutului sumelor indicate în Planurile de acțiuni, întrucât aceste sume sunt incluse atât în coloana dedicată costurilor neacoperite, cât și în cea a costurilor acoperite. În contextul celor menționate, proiectele urmează a fi revizuite prin prisma celor enunțate, autoritatea responsabilă urmează să facă previziuni exacte și fiabile a alocațiilor necesare pentru implementarea tuturor acțiunilor prevăzute în document, conform principiilor bunei gestiuni financiare și transparenței, precum și să fie în conexiune cu cadrul normativ al finanțelor publice. Ulterior, Ministerul Finanțelor va examina compartimentul Costuri, în perspectiva Cadrului bugetar pe termen mediu 2026-2028, la etapa de avizare.	Se acceptă.
Ministerul Mediului (nr. 04-07/2236 din 06.08.2025)		Proiectul Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030 se încadrează în categoria documentelor de politici și planificare prevăzute la art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, al căror scop unic este prevenirea și lichidarea consecințelor unor situații	S-a luat act.

		excepționale în domeniul civil și pentru care procedura de evaluare strategică de mediu nu se aplică.	
Centrul Național de Management al Crizelor (nr.09 din 07.11.2025)		Având în vedere dispozițiile Legii nr.248/2025 privind managementul situațiilor de criză unde noua terminologie asumată este de situații de criză care includ incidente, urgențe, crize și crize majore și luând în considerare conținutul intrinsec al Programului, propunem înlocuirea termenului de „situații de urgență și excepționale” cu „situații de criză” atât în titlul Programului, cât și în cuprinsul documentului.	Se acceptă. Terminologia din proiect a fost ajustată la prevederile Legii nr.248/2025. Luând în considerare terminologia utilizată la nivel internațional în domeniul protecției civile, în special în Decizia nr.1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii Europene, termenul de „situație excepțională” a fost substituit cu „dezastru”. Termenii de „situație de urgență” și „situație excepțională” în proiect au fost păstrați în Capitolul II „Analiza situației” și alte referințe, care descriu situație actuală Modificările termenelor au fost operate în denumirea și conținutul Programului, inclusiv Obiectivele specifice. Obiectivele generale corespund Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 și nu au fost modificate.
		AVIZARE	
Cancelaria de Stat (nr.21/1-69-13127 din 23.12.2025)	1.	La pct. 123, datele prezentate în text vor fi ajustate pentru a corespunde celor din Figura 20, la care se face referire, întrucât în text se menționează timpul de răspuns de 15:13 pentru anul 2019, în timp ce Figura indică 18:30 pentru același an.	Se acceptă. Textul a fost modificat (pct.120, după renumerotare)
	2.	2. Tabelele cu indicatorii de impact de la pct. 221, 233 și 246 se vor completa cu o coloană distinctă intitulată „Valoarea de referință intermediară (2027)”, în scopul asigurării corelării valorilor de referință intermediare cu prima etapă de	Se acceptă. Pct. 209, 220 și 233 (după renumerotare) au fost completate conform propunerii înaintate.

		implementare a Programului (2026–2027), astfel încât, în cadrul evaluării intermediare, să fie clar evidențiați indicatorii de impact care urmau a fi atinși.	
	3.	3. La punctele 222, 234 și 247, abrevierea denumirii Programului se va ajusta prin înlocuirea sintagmei „Programul NPGSUE” cu „Programul NDPC”, întrucât, deși denumirea Programului a fost modificată, în text a fost menținută abrevierea corespunzătoare denumirii anterioare, fiind necesară corectarea acesteia pentru asigurarea coerenței terminologice și a utilizării uniforme pe întregul cuprins al documentului.	Se acceptă. Abrevierea a fost exclusă, utilizând-se doar cuvântul „Program” (pct.210, 221, 234 după renumerotare).
	4.	4. Se propune revizuirea formulării obiectivelor specifice 1.1; 1.3; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1; 3.2 și 3.3, pentru a asigura conformitatea acestora cu criteriile SMART (specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp), precum și corelarea clară și directă cu obiectivele generale ale programului și cu indicatorii de impact aferenți, în vederea consolidării clarității, coerenței și operativității acestora și facilitării monitorizării și evaluării progresului în implementarea programului. Potrivit principiului SMART, se prezintă exemple de obiective specifice: - Obiectivul specific 1.1 „Instituirea unui mecanism național de informare preventivă privind riscurile de dezastre, care să asigure acoperirea a cel puțin 80% din populație, până în 2030”. - Obiectivul specific 1.3 „Modernizarea și profesionalizarea procesului de expertiză în prevenirea dezastrelor, garantând, până în 2030, evaluarea tehnică corectă și furnizarea de probe juridice validate în proporție de 100%”.	Se acceptă. Obiectivele specifice indicate au fost reformulate, conform propunerii înaintate.
	5.	5. Anul indicat în coloana „Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2028” din tabelul indicatorilor de monitorizare, aferent capitolului IV, va fi modificat în 2027. În același timp, valorile aferente fiecărui indicator al obiectivelor specifice vor fi ajustate, pentru a asigura alinierea valorilor de referință intermediare cu prima etapă de implementare a Programului (2026–2027), astfel încât evaluarea intermediară să permită evidențierea clară a indicatorilor de rezultat preconizați.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat și completat, conform propunerii înaintate

	6.	Indicatorii stabiliți pentru măsurarea obiectivelor specifice în capitolul IV „Indicatori de monitorizare” nu îndeplinesc criteriile aferente indicatorilor de rezultat. În acest context, se recomandă revizuirea integrală a indicatorilor respectivi, astfel încât aceștia să fie definiți ca indicatori de rezultat (ex. Gradul de implementare a procedurilor operaționale; Numărul de personal instruit conform standardelor europene; Timpul mediu de răspuns la dezastre; Rata de funcționalitate a sistemului de avertizare; Procentajul populației informate prin campanii de prevenire; Numărul de exerciții și simulări desfășurate; etc.), asigurând o evaluare relevantă și obiectivă a impactului obiectivelor specifice prevăzute în Program. Totodată, pentru fiecare indicator se va menține aceeași unitate de măsură la toate țintele aferente, garantând consistența și comparabilitatea datelor pe parcursul procesului de monitorizare și evaluare.	Se acceptă. Modificările propuse au fost operate în Capitolul IV.
	7.	De asemenea, fiecărui obiectiv specific îi vor fi atribuiți minimum doi indicatori de rezultat relevanți, care să permită o evaluare obiectivă și eficientă a progresului realizat. Alegerea indicatorilor se va face ținând cont de capacitatea acestora de a reflecta, într-o manieră clară, coerentă și cuantificabilă, gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite. În acest sens, se vor completa cel puțin cu un indicator de rezultat obiectivele specifice 1.2, 1.3, 2.2, 3.2, 3.3.	Se acceptă Obiectivelor specifice le-au fost atribuite câte doi indicatori de rezultat.
	8.	Indicatorul de rezultat „Sistem de avertizare publică funcțional”, aferent obiectivului specific 1.1, se suprapune cu indicatorul de produs corespunzător acțiunii nr. 2 „Crearea sistemului național de avertizare publică” din Planul de acțiuni. În acest context, se impune revizuirea indicatorului de rezultat, astfel încât acesta să reflecte în mod clar și diferențiat impactul obiectivului specific, asigurând o evaluare obiectivă și măsurabilă a progresului în implementarea Programului.	Se acceptă Indicatorul de rezultat aferent Obiectivului specific 1.1., a fost modificat și va avea următorul cuprins „Rata de funcționalitate a sistemului de avertizare”.
	9.	Capitolul V, dedicat impactului Programului, nu este structurat într-o manieră suficient de clară și nu permite delimitarea distinctă a consecințelor sociale, economice, financiare,	Se acceptă. Capitolul V. Impact a fost reformulat și completat conform propunerii înaintate.

		administrative, de gen, etc. O asemenea abordare generală reduce atât posibilitatea de analiză a efectelor asupra diferitelor categorii de beneficiari, cât și capacitatea de monitorizare și evaluare ulterioară a progreselor. În acest sens, se recomandă revizuirea și restructurarea conținutului capitolului, prin evidențierea impactului pe fiecare dintre dimensiunile menționate, pentru a reflecta în mod transparent efectele și beneficiile pe termen mediu generate de implementarea Programului.	
	10.	Costurile Programului pentru primii ani de implementare vor fi stabilite în conformitate cu prevederile CBTM 2025–2027 și cu Legea bugetului de stat pentru anul 2026, iar costurile neacoperite vor fi limitate la acțiunile programate pentru ultimii ani ai perioadei de implementare. Totodată, având în vedere existența unui nivel semnificativ de costuri neacoperite pentru implementarea Programului, se impune elaborarea unei viziuni clare de finanțare a acestora, menită să asigure sustenabilitatea și eficiența implementării Programului.	Se acceptă Costurile au fost ajustate. O parte a acțiunilor cu costuri neacoperite au fost excluse, fiind menținute doar cele prioritare.
	11.	Capitolul IX „Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare” se va rectifica în conformitate cu etapele de implementare prevăzute în proiectul Hotărârii de Guvern al Programului. Se stabilește că prima etapă de implementare va acoperi perioada „2026–2027”, iar cea de-a doua etapă va cuprinde perioada „2028–2030”. În acest context, pct. 281 se modifică prin înlocuirea termenului „3 ani” cu „2 ani”, iar pct. 282 se actualizează prin schimbarea termenului de prezentare a raportului de evaluare intermediară din „15 aprilie 2029” în „15 aprilie 2028”.	Se acceptă. Textul a fost modificat (pct.272, 273 după renumerotare)
	12.	La pct. 280 se va include prevederea conform căreia raportul anual de progres privind implementarea Programului va fi prezentat Guvernului până la data de 25 februarie a fiecărui an, prin intermediul sistemului informatic de monitorizare, în	Se acceptă. Pct.271 (după renumerotare) a fost completat cu textul propus.

		conformitate cu dispozițiile pct. 79 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.	
	13.	Pct. 286 va fi completat cu precizarea că, până la aprobarea și publicarea rapoartelor de monitorizare și evaluare pe site-ul web oficial al ministerului, acestea vor fi supuse coordonării cu Cancelaria de Stat, în conformitate cu prevederile pct. 81 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.	Se acceptă. Pct.277 (după renumerotare) a fost completat cu textul propus.
	14.	Pct. 288 se va modifica și va avea următorul cuprins: „Rapoartele de progres și rapoartele de evaluare se publică pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne.”	Se acceptă. Pct.279 (după renumerotare) a fost modificat conform propunerii.
	15.	Cu privire la partea operațională a Programului: Coloana intitulată generic „Sursa de finanțare (mii lei)” se va redenumi în „Costuri totale repartizate pe surse de finanțare (mii lei)”. În cadrul acestei coloane se va indica costul total al fiecărei acțiuni, cu defalcare pe surse de finanțare, respectiv bugetul de stat, surse externe și, după caz, costuri neacoperite. Totodată, coloana „Costuri acoperite din bugetul de stat și asistență externă (mii lei)” se va redenumi în „Costuri totale divizate pe ani (mii lei)”. În această coloană, valoarea totală aferentă fiecărei acțiuni va fi detaliată pentru întreaga perioadă de implementare, cu defalcare anuală și, după caz, pe surse de finanțare, în situația în care acțiunea este finanțată din surse multiple. Aplicarea acestor clarificări va asigura o prezentare coerentă și transparentă a necesarului financiar anual, precum și o evidențiere clară a surselor din care vor fi alocate resursele financiare pentru implementarea acțiunilor.	Se acceptă. Partea operațională a Programului a fost reformulată conform propunerilor înaintate.
	16.	În coloana „Costuri neacoperite” se va indica exclusiv valoarea totală a sumelor neacoperite aferente fiecărei acțiuni, fără defalcare pe ani. Pentru acțiunile nr. 3, 5, 8, 9, 12, 19, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37 și 39, costurile neacoperite vor fi transferate și detaliate în coloana „Costuri totale divizate pe ani (mii lei)”, în	Se acceptă. Textul a fost modificat conform propunerilor.

		care valoarea totală neacoperită aferentă fiecărei acțiuni va fi defalcată pe perioada de implementare.	
	17.	În cazul acțiunilor finanțate din surse externe, în coloana „Codul programului/subprogramului bugetar; Sursa de finanțare externă” se va înscrie denumirea instituției finanțatoare sau a programului de finanțare aferent, astfel încât să fie asigurată trasabilitatea și corelarea clară a resurselor financiare utilizate.”	Se acceptă. Textul a fost modificat conform propunerii
	18.	Referitor la acțiunea nr. 5, indicatorul nr. 2 „Cel puțin 2 exerciții de evacuare în instituțiile de învățământ desfășurate anual (conform HG nr. 847/2022)”, se va realiza estimarea costurilor de implementare în conformitate cu perioada efectiv planificată pentru realizarea indicatorului menționat. Această ajustare are drept scop asigurarea unei planificări financiare realiste și corespunzătoare, care să permită atingerea obiectivelor stabilite în termenele prevăzute.	S-a luat act. Pentru realizarea acțiuni nu sunt necesare surse financiare. Acțiunea presupune doar antrenarea elevilor pentru părăsirea incintei școlii la un semnal de alarmă și gruparea elevilor în locuri stabilite pe teritoriul exterior al instituției de învățământ.
	19.	Pentru acțiunea nr. 6 „Dezvoltarea capacităților de accesibilitate a informațiilor pentru categoriile de populație cu necesități speciale”, termenul de implementare va fi stabilit și indicat în format trimestru/an.	Se acceptă Termenul a fost stabilit pentru trimestrul IV 2026
	20.	Cu privire la acțiunile nr. 7, 34 și 38, se propune ajustarea indicatorilor de monitorizare (de produs), în conformitate cu rezultatul final al fiecărei acțiuni planificate. În mod corespunzător, indicatorul „Decizie protocolară aprobată de Guvern” se va substitui cu indicatorul „Lege adoptată de Parlament”.	Se acceptă Au fost operate modificările, conform propunerii (acțiunile nr.7 (1.2.1.), 33 (3.2.1.) și 37 (3.3.1.) după renumerotare). Suplimentar a fost ajustată la propunerea respectivă și acțiunea 21 (2.2.1.), iar în denumirile acțiunilor nr.7 și nr. 33, cuvântul ”aprobarea”, a fost substituit cu cuvântul „adoptarea.
	21.	Referitor la acțiunile nr. 35, 36 și 37, indicatorii de produs stabiliți nu corelează în mod adecvat cu costurile planificate și cu termenele de implementare stabilite. În consecință, se impune alinierea acestor acțiuni cu criteriile de cost și termenele de implementare, pentru a asigura coerența și integritatea planului de implementare.	Se acceptă. Au fost operate modificările, conform propunerii

	22.	În ceea ce privește acțiunea nr. 39 „Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență”, sunt estimate costuri suplimentare în sumă de 74434,3 mii lei (salarizare a unităților noi de personal). În subsol, la indicele 6, se precizează că „În scopul consolidării capacităților de intervenție pentru majorarea numărului de angajați IGSU, pentru perioada 2026-2028 sunt planificate pentru suplinire 127 de funcții strict necesare pentru completarea efectivului limită cu unități de paramedici, salvatori și pompieri. Costul total al acțiunii constituie 74434,3 mii lei, 24811,4 mii lei/an (costuri incluse și în CBTM 2026-2028)”. Având în vedere lipsa clarității privind alocarea efectivă a mijloacelor financiare pentru salarizarea unităților noi, în Nota de fundamentare se va argumenta necesitatea majorării efectivului, invocând informații referitoare la resursele financiare disponibile. Totodată, se va realiza o analiză detaliată a volumului și complexității funcțiilor, atribuțiilor și competențelor în domeniile vizate, pentru a justifica completarea efectivului cu unități de paramedici, salvatori și pompieri. De asemenea, pentru a evita angajamente care ar putea conduce la creșterea nejustificată a cheltuielilor de personal sau la crearea unor entități suplimentare, se recomandă înlocuirea textului din subsol, la indicele 6, cu următoarea formulare: „Necesarul de personal este alocat în mod corespunzător bazat pe o analiză sistemică a naturii, volumului și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul (se va indica domeniul).”	Se acceptă. Capitolul 2.2. a Notei de fundamentare (subp. 12), a fost completat. Textul la indicele 6 a fost modificat, conform propunerii înaintate. Propunerea respectivă corelează cu propunerea nr.16 din avizul Ministerului Finanțelor.
Ministerul Sănătății (nr. 09/3974 din 15.12.2025)		Comunică lipsa de propuneri și obiecții.	S-a luat act.

Ministerul Sănătății (aviz suplimentar nr.09/4132 din 23.12.2025)	I. Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030, se propun suplimentarea planului cu următoarele acțiuni suplimentare: <table><tr><th>Nr crt.</th><th>Acțiuni unice identificabile</th><th>Indicatori de monitorizare</th><th>Costul total (mii lei)</th><th>Buget stat</th><th>Asistență externă</th><th>Costuri neacoperite (divizate pe ani)</th><th>Sursa de finanțare externă</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th><th>2030</th><th>Termene de realizare (trimestru/an)</th><th>Instituție responsabilă</th></tr><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td><td>15</td></tr><tr><td colspan="15">Obiectivul specific 3.3. Sporirea până în anul 2030 a capacităților statului pentru protecția populației și a teritoriului în situații de criză</td></tr><tr><td>28</td><td>Renovarea și modernizarea obiectelor de infrastructură pentru protecția civilă</td><td>Renovarea refugului protecție civilă din cadrul ANSP</td><td>12000,00</td><td>0,0</td><td>0,0</td><td>12000,00</td><td>Fonduri UE</td><td>0,0</td><td>0,0</td><td>0,0</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>Trimestru IV 2030</td><td>Agencia Națională pentru Sănătate Publică Ministerul Sănătății Co-executor: MF</td></tr><tr><td colspan="15">Obiectivul specific 3.2. Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților IGSU de furnizare a asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (EU-CPM)</td></tr><tr><td>38</td><td>Integrarea abordării UE Civil-Military Coordination (CMCoord), cooperarea civil-militară în situații de urgență</td><td>Efectuarea unui studiu privind colaborare civilo-militară pentru fortificarea pregătirii pentru situații de urgență în sănătate și creșterii rezilienței sistemului medical și militar.</td><td>288,00</td><td>0,0</td><td>288,0</td><td>100,00</td><td>OMS/Fonduri UE</td><td>0,0</td><td>0,0</td><td>0,0</td><td>288,00</td><td>0,00</td><td>Trimestru IV 2030</td><td>Agencia Națională pentru Sănătate Publică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență Ministerul Apărării</td></tr><tr><td colspan="15">Obiectivul specific 3.3. Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților de intervenție a personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor la incidente și urgențe care pun în pericol viața și sănătatea oamenilor</td></tr><tr><td>44</td><td>Organizarea instruirilor tematice comune IGSU și ANSP pentru dezvoltarea capacităților naționale de răspuns în caz urgențe și dezastre</td><td>Nr. angajaților instruiți</td><td>80,00</td><td>0,0</td><td>80,00</td><td>0,0</td><td>OMS/ Bugetele instituțiilor</td><td>0,0</td><td>0,0</td><td>30,00</td><td>30,00</td><td>20,00</td><td>Anual</td><td>Agencia Națională pentru Sănătate Publică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență</td></tr></table>	Nr crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)	Sursa de finanțare externă	2026	2027	2028	2029	2030	Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Obiectivul specific 3.3. Sporirea până în anul 2030 a capacităților statului pentru protecția populației și a teritoriului în situații de criză															28	Renovarea și modernizarea obiectelor de infrastructură pentru protecția civilă	Renovarea refugului protecție civilă din cadrul ANSP	12000,00	0,0	0,0	12000,00	Fonduri UE	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	Trimestru IV 2030	Agencia Națională pentru Sănătate Publică Ministerul Sănătății Co-executor: MF	Obiectivul specific 3.2. Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților IGSU de furnizare a asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (EU-CPM)															38	Integrarea abordării UE Civil-Military Coordination (CMCoord), cooperarea civil-militară în situații de urgență	Efectuarea unui studiu privind colaborare civilo-militară pentru fortificarea pregătirii pentru situații de urgență în sănătate și creșterii rezilienței sistemului medical și militar.	288,00	0,0	288,0	100,00	OMS/Fonduri UE	0,0	0,0	0,0	288,00	0,00	Trimestru IV 2030	Agencia Națională pentru Sănătate Publică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență Ministerul Apărării	Obiectivul specific 3.3. Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților de intervenție a personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor la incidente și urgențe care pun în pericol viața și sănătatea oamenilor															44	Organizarea instruirilor tematice comune IGSU și ANSP pentru dezvoltarea capacităților naționale de răspuns în caz urgențe și dezastre	Nr. angajaților instruiți	80,00	0,0	80,00	0,0	OMS/ Bugetele instituțiilor	0,0	0,0	30,00	30,00	20,00	Anual	Agencia Națională pentru Sănătate Publică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Se acceptă Planul a fost completat conform propunerilor înaintate. Urmare a conlucrării ulterioare, la propunerea Ministerului Sănătăți remise prin poșta electronică la data de 13.01.2026, acțiunea cu nr.38 a fost exclusă.
Nr crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)	Sursa de finanțare externă	2026	2027	2028	2029	2030	Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă																																																																																																												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15																																																																																																												
Obiectivul specific 3.3. Sporirea până în anul 2030 a capacităților statului pentru protecția populației și a teritoriului în situații de criză																																																																																																																										
28	Renovarea și modernizarea obiectelor de infrastructură pentru protecția civilă	Renovarea refugului protecție civilă din cadrul ANSP	12000,00	0,0	0,0	12000,00	Fonduri UE	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	Trimestru IV 2030	Agencia Națională pentru Sănătate Publică Ministerul Sănătății Co-executor: MF																																																																																																												
Obiectivul specific 3.2. Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților IGSU de furnizare a asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (EU-CPM)																																																																																																																										
38	Integrarea abordării UE Civil-Military Coordination (CMCoord), cooperarea civil-militară în situații de urgență	Efectuarea unui studiu privind colaborare civilo-militară pentru fortificarea pregătirii pentru situații de urgență în sănătate și creșterii rezilienței sistemului medical și militar.	288,00	0,0	288,0	100,00	OMS/Fonduri UE	0,0	0,0	0,0	288,00	0,00	Trimestru IV 2030	Agencia Națională pentru Sănătate Publică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență Ministerul Apărării																																																																																																												
Obiectivul specific 3.3. Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților de intervenție a personalului paramedical din cadrul IGSU pentru acordarea primului ajutor la incidente și urgențe care pun în pericol viața și sănătatea oamenilor																																																																																																																										
44	Organizarea instruirilor tematice comune IGSU și ANSP pentru dezvoltarea capacităților naționale de răspuns în caz urgențe și dezastre	Nr. angajaților instruiți	80,00	0,0	80,00	0,0	OMS/ Bugetele instituțiilor	0,0	0,0	30,00	30,00	20,00	Anual	Agencia Națională pentru Sănătate Publică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență																																																																																																												
Ministerul Finanțelor (nr.05-17/257/1789 din 16.12.2025)	1. La proiectul Programului Capitolul II „Analiza situației” La pct.21, textul „care trebuie să aloce anual” de substituit cu textul „de la care se solicită anual”.	Se acceptă. Textul a fost modificat																																																																																																																								
	2. La pct. 40, subpct. 1)-5) de substituit cu următorul conținut: „1) 199,8 milioane de lei în anul 2021, dintre care 117,5 milioane de lei alocate autorităților publice locale; 2) 733,6 milioane de lei în anul 2022, dintre care 101,2 milioane de lei alocate autorităților publice locale; 3) 459,2 milioane de lei în anul 2023, dintre care 117,7 milioane de lei alocate autorităților publice locale; 4) 178,3 milioane de lei în anul 2024, dintre care 25,4 milioane de lei alocate autorităților publice locale; 5) circa 310,1 milioane de lei în anul 2025, dintre care 148,9 milioane de lei alocate autorităților publice locale.”	Se acceptă. Textul a fost modificat																																																																																																																								
	3. La pct. 41, sintagma „Aceste date evidențiază” de substituit cu sintagma „Este de evidențiat”. De asemenea la subpct. 2) de exclus textul „și a fondurilor de urgență”, deoarece acestea sunt parte a bugetului de stat și includ pe lângă fondul de intervenție și fondul de rezervă al Guvernului.	Se acceptă. Textul a fost modificat.																																																																																																																								
	4. La pct. 65, sintagma „fondurilor de urgență ale” de substituit cu sintagma „fondului de intervenție al”.	Se acceptă.																																																																																																																								

			Textul a fost modificat (pct. 63 după renumerotare).
	5.	Pct. 129, se propune de exclus sau de modificat, deoarece conținutul acestuia integral se regăsește la pct. 122 al programului.	Se acceptă. Pct. 122 a fost exclus, respectiv și renumerotat proiectul.
	6.	Pct. 147, conține semnificația noțiunilor de bază a rezervei de stat și rezervei de mobilizare, deja prevăzute la articolul 2 din Legea nr.104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare. În acest context, se consideră oportună includerea unei trimiteri exprese la actul normativ menționat.	Se acceptă. Pct. 136 (după renumerotare) a fost completat cu textul „În conformitate cu Legea nr.104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare”.
	7.	La pct. 150 se propune de exclus textul „precum și din veniturile colectate din vânzări și din darea în locațiune a spațiilor/încăperilor neutilizate de către Agenția Rezerve Materiale”, întrucât acesta nu mai este actual. În prezent, resursele respective, colectate concomitent cu veniturile generale, sunt utilizate pentru finanțarea tuturor cheltuielilor Agenției Rezerve Materiale. În acest context, informația prezentată în figura 21 „Veniturile Agenției Rezerve Materiale precizate și executate pe anii 2015–2024” urmează a fi ajustată în conformitate cu prevederile art. 43 „Veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare” din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.	Se acceptă. Textul specificat a fost exclus, figura nr.21 a fost ajustată (pct. 139 după renumerotare).
	8.	Pct. 206, subpct. 4) se propune de reformulat. Bugetele se elaborează, se aprobă și se administrează în mod transparent, având la bază procesul bugetar, bazat pe un calendar bugetar și pe proceduri transparente, roluri și responsabilități bine definite în procesul bugetar, precum și informație bugetară cuprinzătoare, elaborată și prezentată publicului într-o manieră clară și accesibilă.	Se acceptă. Pct. 194 (după renumerotare), subpct. 4), a fost modificat și se expune în următoarea redacție: „4) <i>resursele bugetare vor fi utilizate ineficient.</i> ”
	9.	Capitolul VI „Costuri” Punctul 264, textul „sursele financiare planificate în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2026-2028 (CBTM), din contul și în limitele alocațiilor prevăzute în aceste scopuri în bugetele	Se acceptă. Textul specificat a fost modificat (pct.255 după renumerotare).

		autorităților și instituțiilor responsabile de implementare” de substituit cu textul „din contul mijloacelor prevăzute anual în buget de către autoritățile și instituțiile responsabile de implementare”.	
	10.	Punctul 266, în tabelul nr. 3 „Finanțarea Programului conform obiectivelor specifice” se propune, la obiectivul specific 1.1. de ajustat costul acoperit din asistență externă, și anume în anul 2026 suma de „19 185,0” cu suma „48 175,0”, precum și pentru anul 2027 suma „85 923,5” cu suma „49 175,0”, sume prevăzute în proiectul legii bugetului de stat, pentru anul 2026 și a estimărilor pentru 2027 și 2028.	Se acceptă. Textul specificat a fost modificat, cu următoarele concretizări. Ambele costuri aferente asistenței externe, în sumă de „48 175,0” pentru anul 2026 și „49 175,0” pentru anul 2027, ajustează exclusiv costul în sumă de „85 923,5” prevăzut pentru anul 2027. Ambele alocări din asistență externă sunt destinate implementării acțiunii nr. 1.1.2 „Crearea sistemului național de avertizare publică” din proiectul Planului de acțiuni de implementare a Programului, cu un cost total din asistență externă pentru anii 206-2027, în sumă de „97 350,0”. Totodată, costul în sumă de „19 185,0” pentru anul 2026 se ajustează/corectează cu costul în sumă de „22 686,6” pentru anul 2026, alocare care este prevăzută pentru altă acțiune cu nr. 1.1.4. „Crearea și operaționalizarea modulelor regionale mobile de prevenire pentru pregătirea comunității în situații de urgență”. În context, urmare modificărilor la costurile din asistență externă la acțiunile menționate mai sus, în tabelul nr. 3 „Finanțarea Programului conform obiectivelor specifice”, la obiectivul specific 1.1., costurile pe ani din asistență externă vor avea următoarele modificări:

			- în anul 2026, suma de „19 185,0” se modifică în suma de „70 861,6” (totalul costurilor acțiunilor 1.1.2. și 1.1.4. (48 175,0+22 686,6)); - în anul 2027, suma de „85 923,5” se modifică în suma de „49 175,0”, iar costul total din asistența externă, în sumă de „105 108,5” se modifică în „120 036,6”. Ajustările s-au făcut conform propunerilor la buget de către Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (OGPAE), parte implicată în implementarea <i>Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței Republicii Moldova</i>, finanțat de către Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD).
	11.	Concomitent, se constată că suma costurilor neacoperite constituie circa 1 115 354,2 mii lei, cheltuieli care urmează a fi preponderent efectuate pentru îndeplinirea obiectivului specific 3.1. „Până în 2030, IGSU crește capacitățile de dotare cu tehnică și echipament de intervenție” (în sumă de circa 923 000,0 mii lei). În acest context, se atrage atenția asupra unui risc financiar ce ține de costurile indicate, deoarece alocații pentru realizarea acestor acțiuni nu sunt prevăzute în CBTM. Prin urmare, adoptarea proiectului în formula prezentată constituie un act de asumare a angajamentelor fără acoperire financiară și contravine Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.	S-a luat act. Se ia act de observațiile Ministerului Finanțelor privind existența unui risc bugetar determinat de faptul că o parte din costurile estimate pentru implementarea Programului nu sunt reflectate în CBTM. Totodată, se menționează că Programul este un document de politici publice, elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea strategică și cu Ghidul metodologic privind planificarea strategică, aprobat prin Ordinul Cancelariei de Stat nr. 191/2025, având caracter strategic și orientativ. În acest sens, includerea estimărilor financiare reprezintă o cerință metodologică obligatorie și nu echivalează cu asumarea unor angajamente bugetare sau obligații financiare în sensul Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

			Implementarea măsurilor prevăzute în Program, care în prezent nu dispun de acoperire financiară, va fi realizată etapizat, în măsura identificării și aprobării resurselor financiare, inclusiv din surse de asistență externă, în cadrul proceselor legale de planificare bugetară. Prin urmare, observația Ministerului Finanțelor este considerată justificată din perspectiva semnalării riscului bugetar, însă nu constituie temei pentru limitarea Programului exclusiv la posibilitățile financiare actuale, întrucât acesta reflectă necesitățile reale ale domeniului. Urmare a propunerilor primite prin prezentul aviz, cât și prin avizul Cancelariei de Stat, costurile au fost ajustate, o parte a acțiunilor cu costuri neacoperite au fost excluse, fiind menținute doar cele prioritare. Astfel suma inițială de 1 115 354,2 mii lei a costurilor neacoperite a fost redusă până la 254 336,8 mii lei.
	12.	Capitolul VIII „Riscuri de implementare” La pct. 273, în tabelul nr. 4 „Riscurile de implementare a Programului”, penultimul risc (al 5-lea – riscul financiar) se va expune în redacția: Coloana „Riscuri anticipate”: „Riscul financiar – neacoperirea financiară a acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului, precum și repartizarea inefficientă a mijloacelor financiare de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare.” Coloana „Măsuri de diminuare”: „Estimarea și planificarea corectă a resurselor financiare necesare pentru implementarea Programului de către autoritățile/instituțiile responsabile; includerea acțiunilor în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu; atragerea asistenței externe din partea partenerilor de dezvoltare.”	Se acceptă. Textul specificat a fost modificat (pct.264 după renumerotare).

	13.	Capitolul X „Planul de acțiuni” Acțiunea 1.1.2. „Crearea sistemului național de avertizare publică”, urmează să fie ajustată în concordanță cu propunerile menționate în capitolul VI „Costuri”, tabelul nr.3.	Se acceptă. Costurile de la acțiunea 1.1.2. au fost ajustate conform argumentării de la pct. 10.
	14.	La acțiunea 1.1.3. „Creșterea gradului de înțelegere și conștientizare de către populație a riscurilor în domeniul dezastrelor”, se propune de exclus textul „Propus în CBTM 2026- 2028” pentru anul 2026, din coloana „Costuri acoperite din bugetul de stat și asistență externă (mii lei)”, costul total al acțiunii date este inclus în coloana „Costuri neacoperite”.	Se acceptă. Textul specificat a fost exclus.
	15.	La acțiunea 3.1.5. „Procurarea autospecialelor de intervenție”, se propune divizarea pe ani a costului acoperit din asistența externă în sumă de 313 600,0 mii lei, conform proiectului bugetului pentru anul 2026 și a estimărilor pentru anul 2027 și 2028.	Se acceptă. Costul din asistența externă la acțiunea 3.1.5. au fost divizate pe ani, după cum urmează: - în anul 2026 a fost adăugată suma de “133 965,0”; - în anul 2027 a fost modificată suma de „313 600,0” cu suma de “118 020,0”; - în anul 2028 a fost adăugată suma de „131 031,0”. Total costuri din asistența externă – „383 016,0”
	16.	La acțiunea 3.3.2. „Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență”, se menționează că, pentru măsura dată nu au fost aprobate și nici nu au fost planificate în cadrul CBTM 2026-2028 mijloace financiare. În contextul dat, măsura este neacoperită financiar și urmează a fi exclusă din Planul de acțiuni.	Nu se acceptă. Acțiunea 3.3.2. privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 137/2019 are caracter instituțional și strategic, fiind necesară pentru ajustarea cadrului organizațional al IGSU la realitățile operaționale, obligațiile asumate de stat și recomandările internaționale. Având în vedere deficitul semnificativ de personal cu care se confruntă IGSU, în raport cu volumul de sarcini, nevoile operaționale și angajamentele asumate prin Agenda de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pentru perioada 2021–2027, se

		impune consolidarea componentei resurselor umane. În acest sens, începând cu anul 2021, IGSU a inițiat procedura de majorare a efectivului-limită cu 130 de unități de personal: - 70 de unități destinate operaționalizării SMURD. Acest efort va permite funcționarea SMURD în 10 subdiviziuni teritoriale ale Inspectoratului, contribuind direct la îmbunătățirea calității serviciilor acordate cetățenilor aflați în situații de urgență sau excepționale; - 11 unități pentru consolidarea capacităților operative SSE Anenii Noi; - 26 unități pentru operaționalizarea USP Leușeni; - 16 unități pentru majorarea posturilor în cadrul DRCS nr. 2; - 7 unități pentru întărirea capacităților ISDS Obiectele Speciale nr.5101, nr.5102, subdiviziune specializată în gestionarea deșeurilor radioactive. În prezent, aceste atribuții complexe sunt gestionate de un efectiv de doar 29 de angajați, responsabili de activități critice precum transportarea, condiționarea și păstrarea pe termen lung a deșeurilor radioactive. Deși, în ultimul deceniu, numărul și complexitatea sarcinilor atribuite în domeniu au crescut semnificativ, în baza cadrului legislativ și normativ în vigoare, însă capacitatea instituțională nu a fost ajustată. Așadar, în perioada 2021–2024, au fost întreprinse mai multe acțiuni esențiale în vederea argumentării necesității aprobării
--	--	--

			proiectului Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii nr. 137/2019 privind organizarea și funcționarea IGSU, în sensul majorării efectivului-limită al instituției Însă, în temeiul Dispoziției Guvernului Republicii Moldova nr.2-d din 11.01.2024, procesul de promovare a proiectului a fost sistat. Totodată, este o condiție obligatorie pentru valorificarea investițiilor UE în SMURD. Din 2012, Republica Moldova beneficiază de proiecte transfrontaliere major finanțate de UE (SMURD-1, SMURD-2) pentru dotare, instruire și construcția punctelor de operare. Pentru ca aceste puncte (Bălți, Cahul, Comrat, Chișinău, Cantemir, Ungheni) să funcționeze și să răspundă standardelor europene, IGSU a solicitat în mod repetat 70 de posturi dedicate SMURD. Fără acești specialiști, infrastructura modernă oferită de partenerii europeni nu poate fi operată, iar proiectele riscă să eșueze. Reieșind din avizul Cancelariei de Stat, Capitolul 2.2. a Notei de fundamentare (subp. 12), a fost completat, cu argumentări privind necesitatea completării cu personal a IGSU.
	17.	La Nota de fundamentare În urma examinării informațiilor prezentate privind impactul financiar al Programului pentru perioada 2026–2030, constatăm că valoarea totală a resurselor financiare necesare implementării Programului este estimată la 2 063 356,1 mii lei, dintre care suma de 1 115 354,2 mii lei este neacoperită la etapa actuală. Se menționează că Programul include acțiuni care pot genera costuri suplimentare neestimate la această etapă, fapt ce impune o monitorizare financiară riguroasă pe parcursul implementării.	S-a luat act. Propunerea respectivă corelează cu propunerea nr. 11 unde este prezentată o argumentare detaliată. Urmare a prezentului aviz, cât și a avizului Cancelariei de Stat, costurile au fost ajustate, o parte a acțiunilor cu costuri neacoperite au fost excluse, fiind menținute doar cele prioritare. Valoarea totală a resurselor financiare necesare implementării Programului estimată inițial la 2

	Sunt menționate mai multe instrumente de sprijin extern ce contribuie semnificativ la realizarea obiectivelor Programului. Aceste finanțări contribuie considerabil la acoperirea unor activități esențiale, însă nu elimină deficitul de resurse menționat anterior. Persistă un deficit financiar semnificativ (1 115 354,2 mii lei), a cărui acoperire nu este garantată la această etapă și depinde de extinderea parteneriatelor internaționale și de atragerea suplimentară de asistență externă. Absența unor angajamente ferme privind aceste resurse poate afecta calendarul și amploarea implementării Programului. Se constată că, în prezent, Programul nu dispune de acoperire integrală a necesarului financiar. În acest context, se recomandă definirea unor criterii clare de prioritizare a finanțărilor, astfel încât activitățile cu impact strategic ridicat să fie finanțate în mod constant, pentru a evita angajamentele financiare fără acoperire. Reieșind din cele expuse, documentul de politici publice urmează a fi revizuit prin prisma celor enunțate.	063 356,1 mii lei, a fost redusă până la 1 294 653,8 mii lei, iar suma inițială de 1 115 354,2 mii lei a costurilor neacoperite a fost redusă până la 254 336,8 mii lei.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr.17-3617 din 16.12.2025)	Realizarea acțiunilor din Programul național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 va genera incontestabil alocarea unor mijloace financiare și resurse umane din partea sectorului privat (de exemplu: Obiectivul specific 2.2. Fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor), astfel identificăm ca neargumentată prevederea precum că proiectul actului normativ nu are impact asupra sectorului privat. În acest sens, propunem completarea Notei de fundamentare cu prevederile corespunzătoare la pct. 4.3 ”Impactul asupra sectorului privat”.	Se acceptă. Aspectele ce țin de acoperirea financiară a Programului, sunt expuse în Planul de acțiuni, nemijlocit, pentru fiecare acțiune, sunt stabiliți executori concreți. Pentru elucidarea situației expuse cu referire la Obiectivul specific nr. 2.2., pct. 4.3. a Notei de fundamentare a fost completată cu următorul text „<i>Realizarea acțiunilor specificate la Obiectivul specific 2.2. Fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor), vor fi realizate în conformitate cu Regulamentul privind instruirea în domeniul</i>

			<i>protecției civile aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.282/2005, capitolul IV. Finanțarea procesului de instruire în domeniul protecției civile.”</i>
Ministerul Mediului (nr.02-07/3441 din 17.12.2025)	1.	Ministerul Mediului comunică susținerea proiectului cu luarea în considerare a următoarelor propuneri în procesul de definitivare a proiectului enunțat. În vederea asigurării credibilității, propunem autorului să includă sursa datelor prezentate în tabelele și graficele menționate în proiect (ex. Figura nr. 1. Numărul de situații excepționale, care s-au produs pe teritoriul Republicii Moldova în perioada anilor 2010-2024; Figura nr. 2. Distribuirea pagubei materiale (comparație pe ani); Figura nr. 4. Impactul situațiilor excepționale asupra populației în decursul a 15 ani (2010-2024); Figura nr. 6. Numărul de incendii și persoane decedate, în perioada anilor 2010-2024, ș.a.).	Se acceptă. Primul alineat al pct. 19 a fost completat cu textul: <i>„În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență asigură colectarea, generalizarea și prezentarea la Guvern a informațiilor despre pericolul declanșării sau declanșarea situațiilor excepționale. Conform evidenței statistice a situațiilor excepționale gestionată de IGSU...”</i>.
	2.	În altă ordine de idei, deși autorul proiectului programului a subliniat corect capacitățile reduse ale autorităților administrației publice locale (APL) de gestionare a riscurilor, în punctul nr. 36, și a adus exemple relevante din Uniunea Europeană (România, Polonia, Germania) în punctul nr. 45, se menționează că, atunci când APL-urile dispun de resurse dedicate și de planuri operaționale locale, reacția acestora este mult mai eficientă și costurile pentru guvern se reduc semnificativ. Totuși, în planul de acțiuni nu sunt incluse măsuri specifice care să sprijine autoritățile locale în elaborarea și implementarea acestor planuri operaționale. Este important de subliniat că, deși legislația națională prevede un set de acțiuni pentru autoritățile publice locale în domeniul protecției civile, nu toate APL-urile dispun de capacitățile umane și financiare necesare pentru implementarea eficientă a acestora.	S-a luat act. Categoriile de populație antrenate în mod obligatoriu în procesul de instruire în domeniul protecției civile, precum și sarcinile și formele de bază ale instruirii populației pentru acțiuni în caz de situații excepționale, sunt prevăzute în Regulamentul privind instruirea în domeniul Protecției civile aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.282/2005. În Anexa la Regulamentul respectiv, <i>Planul de pregătire a protecției civile</i>, este specificată acțiunea 9 „<i>Intruniri (ședințe) cu specialiștii în domeniul protecției civile</i>” – lunar. Respectiv, în cadrul acestor activități lunare, de către organele teritoriale ale Inspectoratului

		În acest context, considerăm că, pentru a sprijini îmbunătățirea capacității de reacție a APL-urilor, ar fi esențial să se aloce suport tehnic pentru elaborarea și actualizarea planurilor operaționale de protecție civilă. Aceste măsuri ar contribui semnificativ la creșterea eficienței gestionării situațiilor de urgență și la reducerea presiunii asupra entităților guvernamentale. Astfel, propunem ca în cadrul Programului să fie incluse acțiuni specifice care să vizeze sprijinirea APL-urilor în procesul de dezvoltare a planurilor operaționale, alături de mecanisme concrete de alocare a resurselor umane și financiare necesare. Implementarea acestor măsuri nu doar că ar îmbunătăți pregătirea autorităților locale, dar ar contribui și la creșterea rezilienței comunităților rurale și la reducerea presiunii asupra guvernului în gestionarea eficientă a situațiilor de urgență.	general pentru Situații de Urgență, se desfășoară acțiuni de instruire și suport a autorităților publice locale în domeniul protecției civile.
	3.	De asemenea, la acțiunea 2.1.7. „Organizarea de instruirii anuale privind prevenirea corupției” din Planul de acțiuni, considerăm că ar fi oportună includerea în rubrica „Instituție responsabilă/Co-executori” a Serviciului Protecție Internă și Anticorupție (SPIA) și a Centrului Național Anticorupție (CNA), instituții care au misiunea de a preveni și combate corupția, precum și a actelor conexe acesteia.	Se acceptă parțial. Pct. 2.1.7. în coloana 15, a fost completat cu textul „Serviciului Protecție Internă și Anticorupție (SPIA), ca subdiviziune a MAI.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr.04-6706 din 18.12.2025)	1.	La proiectul Programului 1. La cap. I. Introducere, la pct. 16, se va substitui textul „Anunțul, privind desfășurarea consultărilor publice, cât și proiectul Programului, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor ...” cu textul „Anunțul privind desfășurarea consultărilor publice, cât și proiectul Programului, au fost plasate pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne ...”, pentru a asigura conformitatea cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora.	Se acceptă. Pct. 16 a fost modificat conform propunerii înaintate.
	2.	2. La cap. IV. Indicatori de monitorizare, pct. 251, în tabel, la Obiectivul specific 1.3 „Până în anul 2030 procesul instituțional	Se acceptă.

		de expertiză în prevenirea dezastrelor dezvoltat” și Obiectivul specific 2.2 „Fortificarea capacităților grupurilor - țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor”, în coloana „Furnizor de date” se va substitui textul „Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale” cu textul „Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică”.	Pct. 238 (după renumerotare) a fost modificat conform propunerii înaintate.
	3.	La Planul de acțiuni 1. La Obiectivul specific 1.3 „Până în anul 2030 procesul instituțional de expertiză în prevenirea dezastrelor dezvoltat”, la acțiunea 1.3.2 „Instruirea angajaților în domeniul cercetării cauzelor producerii incendiilor precum și în domeniul stabilirii indicilor tehnici ai materialelor și elementelor de construcție” și la Obiectivul specific 2.2 „Fortificarea capacităților grupurilor-țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea dezastrelor”, la acțiunea 2.2.1 „Actualizarea Legii nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor și a Legii nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă”, în coloana „Instituție responsabilă/Co-executori” se va substitui textul „Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale” cu textul „Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică”.	Se acceptă. Modificările au fost efectuate conform propunerii înaintate în tot conținutul proiectului.
	4.	2. De asemenea la Obiectivul specific 2.2, la acțiunea 2.2.3 „Desfășurarea controalelor stării protecției civile”, din lista instituțiilor responsabile de realizarea măsurii se va exclude Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Astfel, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică va fi responsabil de realizarea acțiuni nominalizate.	Se acceptă. Modificările au fost efectuate conform propunerii înaintate.
Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr.7127/25 din 10.12.2025)		Inspectoratul avizează favorabil conținutul proiectului prenotat.	S-a luat act.

Ministerul Educației și Cercetării (nr.13/182/25 din 19.12.2025)		Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (nr.2025PHG-3513 din 23.12.2025)		Exprimă susținerea față de proiectul Programului și totodată vine cu propunerea de completare a Planului de acțiuni cu următoarea acțiune unică identificabilă „informarea și instruirea fermierilor privind comportamentul în situații de urgență”.	S-a luat act. Planul de acțiuni conține acțiunea „1.1.3 Creșterea gradului de înțelegere și conștientizare de către populație a riscurilor în domeniul dezastrelor”, în care ca indicator de monitorizare este prevăzut „Cel puțin 8 activități de prevenire conform riscului sezonier desfășurate cu informarea a cel puțin 100 000 de persoane și activități desfășurate în cel puțin 500 de localități anual”. În acest proces sunt antrenate toate categoriile de populație, iar una din campanii este dedicată expres profilaxiei riscurilor în perioada de recoltare a culturilor agricole.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (nr.02/6003 din 19.12.2025)		Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Ministerul Energiei (nr.05-3253 din 26.12.2025)	1.	Se propune înlocuirea sintagmei „gaz lichefiat” cu sintagma „gaze petroliere lichefiate” în prevederile stipulate în pct. 59 sbpct. 1), în pct. 60 sbpct. 5) și sbpct. 8), în denumirea Figurii nr. 12, precum și în pct. 63.	Se acceptă Pct.59 a fost modificat conform propunerii înaintate.
	2.	Afirmația din pct. 139 necesită a fi revizuită în conformitate cu prevederile Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și expusă în redacția următoare: „139. Securitatea aprovizionării cu energie electrică a structurilor de intervenție ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nu este pe deplin asigurată”.	S-a luat act. Conform proiectului prezentat la avizare, pentru realizarea acțiunii 3.14. <i>Securizarea energetică a structurilor IGSU</i> , este necesar o sumă de 12000,0 mii lei, fiind costuri neacoperite. Luând în considerare avizul Ministerului Finanțelor la proiectul dat, în special propunerile nr. 11 și nr. 17 cu referire persistența unui deficit financiar semnificativ (1 115 354,2 mii lei),

			pentru realizarea Programului și recomandarea de prioritizare a finanțărilor pentru a evita angajamentele financiare fără acoperire, punctele 139-145 cu referire la Securizarea energetică a structurilor de intervenție ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, acțiunea unică identificabilă nr. 3.1.4 din Planul de acțiuni privind implementarea Programului și subpct.9 din pct.2.2. a Notei de fundamentare au fost excluse din proiectul Programului.
	3.	De remarcat că prevederile pct. 140 prezintă o tendință de subminare a efortului instituțiilor energetice de asigurare a funcționării sistemului electroenergetic național, astfel că se propune următoarea formulare: „140. Subunitățile IGSU sunt conectate la sistemul electroenergetic național, iar unele din ele sunt dotate cu surse regenerabile pentru acoperirea propriului consum, fără instalații autonome de stocare a energiei sau surse de energie electrică de rezervă (generator de rezervă), ceea ce nu exclude riscul de a deveni temporar nefuncționale în cazul întreruperilor de alimentare sau fluctuațiilor majore”.	S-a luat act. Argumentele sunt prezentate la propunerea nr.2
	4.	Totodată, din considerentele menționate supra, se propune reformularea pct. 141, deoarece în redacția actuală sunt utilizate mai multe afirmații mai puțin reușite, dar și unele aprecieri care au tendința de a crea unele confuzii, astfel că este oportun de a utiliza următoarea redacție: „141. Situația descrisă este determinată de lipsa unei strategii naționale cu privire la protecția infrastructurilor critice, dotarea subunităților IGSU cu sisteme fotovoltaice fără instalații autonome de stocare a energiei sau surse de energie electrică de rezervă, absența unui buget clar și predictibil pentru mentenanța echipamentelor și lipsa unui mecanism de prioritizare a investițiilor în funcție de nevoile critice, în lipsa unei analize bazate pe consumul real de energie	S-a luat act. Argumentele sunt prezentate la propunerea nr.2

		electrică, al potențialului fotovoltaic local și a importanței operaționale ale unităților”.	
	5.	În Tabelul nr.2 din pct. 142 este necesar de a include o coloană cu prezentarea puterilor instalate ale sistemelor fotovoltaice. Totodată, are sens de revizuit structura tabelului, păstrând doar datele care permit aprecierea economiilor în urma instalării sistemelor fotovoltaice, precum și modul de calcul al perioadei de recuperare a investiției.	S-a luat act. Argumentele sunt prezentate la propunerea nr.2
	6.	Se propune de substituit sintagma „întreruperilor energetice” cu textul „întreruperii livrării energiei electrice” în pct. 145, precum și sintagmele „sisteme autonome” și „surse autonome”, la forma gramaticală corespunzătoare în textul documentului, cu sintagma „instalații autonome de stocare a energiei” sau „surse de energie electrică de rezervă” în conformitate cu noțiunile din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.	S-a luat act. Argumentele sunt prezentate la propunerea nr.2
	7.	Acțiunea unică identificabilă nr. 3.1.4 din Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 necesită a fi redenumită în redacția „Sporirea securității aprovizionării cu energie electrică a structurilor IGSU al MAI”, iar în calitate de indicatori de monitorizare ar fi „Dotarea a cel puțin 2 subdiviziuni cu instalații autonome de stocare a energiei sau cu surse de energie electrică de rezervă”.	S-a luat act. Acțiunea unică identificabilă nr. 3.1.4 din Planul de acțiuni privind implementarea Programului a fost exclusă. Argumentele sunt prezentate la propunerea nr.2.
	8.	Propunerile menționate supra necesită a fi luate în considerație și la redactarea Notei de fundamentare a proiectului de hotărâre, unde la pct. 2.2 se menționează despre „securizarea energetică a structurilor de intervenție ale IGSU”.	S-a luat act. Subp. 9 din pct. 2.2. a Notei de fundamentare cu referire la securizarea energetică a structurilor de intervenție ale IGSU a fost exclus. Argumentele sunt prezentate la propunerea nr.2.
Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041-13395 din 22.12.2025)	1.	Se recomandă revizuirea primului enunț al pct. 60, subpct. 9) din proiectul Programului care stipulează că numărul deceselor copiilor a înregistrat o scădere moderată, deoarece acesta contravine datelor din Figura nr. 11 din proiectul Programului, potrivit cărora numărul deceselor copiilor a înregistrat o creștere în perioada 2023-2024.	Se acceptă. Primul enunț al pct. 9 a fost ajustat la datele prezentate în figura nr.11 și se expune în următoarea redacție: <i>„9) activitățile de informare destinate copiilor indică o tendință pozitivă, dar lentă: nivelul de</i>

			<i>instruire a crescut, iar numărul deceselor a înregistrat o scădere moderată între anii 2022-2023 și ulterior o creștere între anii 2023-2024 cu revenire la situația din anul 2022. ”.</i>
	2.	Se constată necesitatea clarificării și extinderii cadrului de cooperare internațională al Ministerului Afacerilor Interne (în special al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență) dincolo de participarea exclusivă la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene. În acest sens, se notează că Obiectivul specific 3.2. denumit „Dezvoltarea până în anul 2030 a capacităților IGSU de furnizare a asistenței internaționale în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova de participare la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (EUCPM)”, stipulat la pct. 249 din proiectul Programului, cade sub incidența Legii nr. 149/2025 cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care transpune Regulamentul (CE) nr. 1257/96 și stabilește cadrul general pentru furnizarea asistenței internaționale. Potrivit Legii nr. 149/2025, protecția civilă este subsumată noțiunii de asistență umanitară, astfel cum este menționat la art. 4, pct. 3, incluzând ansamblu de activități întreprinse cu scopul de a oferi ajutor și sprijin persoanelor aflate în nevoie, de a proteja demnitatea umană, de a contribui la reducerea suferinței oamenilor, inclusiv de a participa la salvarea de vieți omenești cu echipe specializate, în caz de dezastre naturale de mare amploare, de foamete și malnutriție sau alte situații de urgență ori ca urmare a conflictelor, precum și de a susține și sprijini programele de prevenire, reabilitare și reconstrucție. În acest context, se consideră necesară ajustarea prevederilor relevante din proiectul Programului, în special a celor ce vizează obiectivele, acțiunile și indicatorii de cooperare internațională, astfel încât acestea să reflecte un cadru deschis și neexclusiv. Prin urmare, se propune utilizarea următoarei formulări la toate	Nu se acceptă. Conform Legii nr. 149/2025 Art. 19, „alin 2) În cazurile furnizării asistenței umanitare sub formă de bunuri și materiale de primă necesitate și a asistenței cu echipe de intervenție la dezastre, Ministerul Afacerilor Externe colaborează cu Ministerul Afacerilor Interne, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și al structurilor cu atribuții în domeniu coordonate de acesta, conform legislației specifice și procedurilor existente la nivel european și național. ” Legea nr. 149/2025 nu utilizează noțiunea de protecție civilă, aceasta fiind definită în Legea nr.271/1994 cu privire la protecția civilă art. 1. alin (1) „Protecția civilă a Republicii Moldova reprezintă un sistem de măsuri și acțiuni, întreprinse pe scara întregului stat pe timp de pace și de război, în vederea asigurării protecției populației, proprietății în condițiile calamităților naturale și ecologice, avariilor și catastrofelor, epifitotilor, epizootiilor, incendiilor, precum și în cazul aplicării mijloacelor de nimicire moderne (denumite în continuare în condițiile situațiilor excepționale). În conformitate cu Protocolul adițional I la Convenția de la Geneva din 12 august 1949 (10 iulie 1977) privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1318/1993 privind aderarea Republicii Moldova la unele tratate internaționale), art. 61 „a) prin expresia protecție civilă se înțelege îndeplinirea tuturor sarcinilor umanitare, sau a mai multora dintre ele, menționate mai jos, destinate să protejeze populația civilă împotriva pericolelor ostilităților sau ale catastrofelor și s-o ajute să depășească efectele lor imediate, asigurând condițiile necesare supraviețuirii acesteia. <i>Aceste sarcini sunt următoarele:</i>

		pct. relevante din proiectul Programului, inclusiv la pct. 249 (Obiectivul specific 3.2.), precum și la pag. 42, 45 și 65: „Dezvoltarea, până în anul 2030, a capacităților IGSU și consolidarea cooperării internaționale în domeniul protecției civile, inclusiv prin participarea la Mecanismul de Protecție Civilă al UE, precum și prin alte forme de asistență umanitară prevăzute de legislația în vigoare”.	<i>i) serviciul de alertă;</i> <i>ii) evacuarea;</i> <i>iii) punerea la dispoziție și organizarea de adăposturi;</i> <i>iv) aplicarea măsurilor de camuflaj;</i> <i>v) salvare;</i> <i>vi) servicii sanitare, inclusiv prim ajutor și asistență religioasă;</i> <i>vii) lupta contra focului;</i> <i>viii) reperarea și semnalizarea zonelor periculoase;</i> <i>ix) decontaminarea și alte măsuri de protecție analoage;</i> <i>x) adăpostirea și aprovizionarea de urgență;</i> <i>xi) ajutor în caz de urgență pentru restabilirea și menținerea ordinii în zonele sinistrate;</i> <i>xii) restabilirea de urgență a serviciilor indispensabile de utilitate publică;</i> <i>xiii) servicii funerare de urgență;</i> <i>xiv) ajutor în ocrotirea bunurilor esențiale pentru supraviețuire;</i> <i>xv) activități complementare necesare îndeplinirii oricăreia din sarcinile menționate mai sus cuprinzând planificarea și organizarea, dar care nu se limitează la acestea.”.</i> Respectiv, din cele menționate considerăm că protecția civilă reprezintă un domeniu mult mai larg decât asistența umanitară și nu poate fi subsumată acestuia. Scopul proiectului Programului prezentat este dezvoltarea capacităților actuale în toate domeniile protecției civile, inclusiv, prin acordarea ajutorului la nivel internațional cu echipe de intervenție care corespund standardelor UE. În conformitate cu Legea nr.93/2007, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, nu are atribuite competențe privind acordarea asistenței internaționale, de asemenea nici Hotărârea Guvernului nr. 693/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, nu prevede astfel competențe pentru MAI.
--	--	--	---

			Acțiunile pe care le-a desfășurat IGSU privind transportarea diferitor ajutoare atât în plan național, cât și internațional, sunt desfășurate la indicația Guvernului, pentru fiecare caz separat și presupun doar activități fizice de transportare (IGSU a contractat operatori economici care prestează servicii de transport, deoarece nu dispune de asemenea capacități proprii), nu și activități planificate din timp în acest scop, crearea stocurilor de resurse, etc. Lotul de bunuri materiale acordate ca asistență este format din bunurile de la mai multe autorități, instituții, sau operatori economici și nu numai de la Agenția Rezerve Materiale din cadrul MAI. De asemenea, au fost mai multe decizii de acordare a asistenței în mijloace financiare, care se alocă direct de Ministerul Finanțelor. <i>Potrivit art. 2 din Legea 104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare „rezervele de stat constituie un fond special de bunuri materiale, preponderent cu destinație civilă, creat la depozitele Agenției Rezerve Materiale și ale agenților economici în scopul asigurării necesităților de mobilizare pe timp de asediu și de război, intervenirii operative a statului pentru protecția populației și a teritoriului, pentru asigurarea funcționării stabile a economiei naționale și apărării țării în situațiile de urgență/exceptionale, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, atentatelor teroriste, precum și în scopul acordării ajutorului umanitar...”</i> Totodată, în conformitate cu art. 10 alin. (1) eliberarea bunurilor din rezervele de stat se realizează în scopul intervenirii operative în situațiile de urgență/exceptionale, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, atentate teroriste, pe timp de asediu și de război, precum și în scopul acordării ajutorului umanitar... în baza deciziilor Comisiei pentru Situații Exceptionale a Republicii Moldova sau ale Prim-ministrului, cu elaborarea și prezentarea spre aprobare a hotărârii de Guvern corespunzătoare. Respectiv, Legea citată stabilește eliberarea bunurilor materiale în scopul acordării ajutorului umanitar doar la
--	--	--	---

			decizia Comisiei pentru Situații Excepționale sau a Prim-ministrului. Cu referire la ajutoarele materiale acordate deja de către Republica Moldova altor state, deși o parte dintre acestea au fost eliberate din rezervele de stat și de mobilizare, loturile de ajutoare umanitare au fost constituite și din bunuri acordate de către alte autorități publice (Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Energiei), iar Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a asigurat transportarea acestora la indicația Guvernului, doar în unele cazuri. De menționat că, deși activitățile enumerate sunt realizate de către autoritățile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, acestea sunt integral reflectate în actul normativ (hotărârea de Guvern care prevede acordarea ajutorului umanitar de către Republica Moldova, pentru fiecare caz separat). O analiză a bunurilor solicitate/respectiv, acordate, demonstrează faptul că sunt categorii foarte diverse, fiind necesar a interveni conform unei solicitări concrete. Astfel, deși autoritățile administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne sunt implicate în procesul de eliberare și transportare a bunurilor acordate în calitate de ajutor umanitar (asistență internațională), decizia de acordare a acestuia este luată în cadrul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Hotărâri de Guvern privind acordarea asistenței internaționale, în care responsabil de implementare au fost alte autorități decât Ministerul Afacerilor Interne: Hotărâri de Guvern privind acordarea asistenței internaționale, în care responsabil de implementare au fost alte autorități decât Ministerul Afacerilor Interne: - nr.283/2023 Cu privire la acordarea asistenței internaționale; - nr. 322/2012 Cu privire la acordarea unui ajutor umanitar; - nr. 614/2001 Cu privire la acordarea ajutorului umanitar Republicii Saha (Iacutia) din Federația Rusă;
--	--	--	---

			-nr. 193/2014 cu privire la acordarea unui ajutor umanitar; - nr. 35/2014 cu privire la acordarea unui ajutor umanitar; - nr. 509/2012 cu privire la acordarea unui ajutor umanitar.
Centrul Național de Management al Crizelor (nr.22 din 10.12.2025)		Susține proiectul în formatul propus și comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (nr.1.4/1964/25 din 12.12.2025)		Se va exclude textul „Serviciul Tehnologia Informațiilor și Securitate Cibernetică” de la pct. 251, Obiectivul specific 1.1. din proiectul Programului, precum și din acțiunile: 1.1.1., 1.1.2. și 2.1.1. din proiectul Planului de acțiuni, întrucât STISC nu deține competențe în vederea creării și documentării resurselor și sistemelor informaționale, totodată atribuțiile de găzduire a sistemelor informaționale pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) în calitate de posesor al platformei, precum și cele de administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat sunt expres stabilite pentru STISC în Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) și respectiv în Regulamentul privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat, aprobat prin Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat.	Se acceptă. A fost exclus.
Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (01-DJAC/3139 din 19.12.2025)		În proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 (în continuare- Plan de acțiuni), ANRCETI este vizată ca autoritate coexecutoare la următoarele acțiuni unice identificabile: 1.1.1. Elaborarea Regulamentului de organizare și funcționare a sistemului național de avertizare publică, prevăzută pentru trimestrul IV, 2026. 1.1.2. Crearea sistemului național de avertizare publică, prevăzută pentru trimestrul IV, 2027. Prin urmare, deși ANRCETI este preocupată de funcționalitatea sistemului național de avertizare publică din perspectiva interoperabilității rețelelor de comunicații electronice cu Sistemul de avertizare publică, considerăm că rolul atribuit în calitate de	Se acceptă. A fost exclus.

		coexecutoare la acțiunile 1.1.1 și 1.1.2 din Planul de acțiuni depășește sfera de competență stabilită de legislație. Menționăm că, includerea ANRCETI, în calitate de autoritate coexecutare la acțiunile unice identificabile ale Planului de acțiuni, contravine art. 107 alin. (5) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, care prevede că Guvernul instituie și finanțează Sistemul de avertizare publică și stabilește modul de funcționare și de utilizare a acestuia, iar autoritatea competentă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne îl gestionează. Potrivit art. 107 alin. (6) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025, ANRCETI, ținând cont de orientările OAREC și după consultarea cu gestionarul Sistemului de avertizare publică, stabilește și face publice cerințele tehnice privind asigurarea interoperabilității rețelelor publice de comunicații electronice cu Sistemul de avertizare publică. Acest articol va intra în vigoare din data de 13 mai 2027. Astfel, competența ANRCETI este strict limitată la stabilirea cerințelor tehnice și nu include elaborarea Regulamentului de organizare și funcționare a sistemului sau crearea propriu-zisă a acestuia. În lumina argumentelor normative expuse, bazate pe prevederile Legii comunicațiilor electronice nr. 72/2025, ANRCETI solicită reexaminarea proiectului Planului de acțiuni și, implicit, excluderea acesteia din calitatea de autoritate coexecutoare de la acțiunile unice identificabile nr. 1.1.1 (Elaborarea Regulamentului) și nr. 1.1.2 (Crearea sistemului național de avertizare publică) ale Planului de acțiuni. Totodată, ANRCETI este deschisă pentru conlucrare cu Ministerul Afacerilor Interne, care potrivit Planului de acțiuni va elabora proiectul Regulamentului de organizare și funcționare a sistemului național de avertizare publică.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr.399 din 29.12.2025)	1.	Aspect conceptual. Considerăm că afirmațiile din Proiect (pag. 4, 5 (pct. 36-39), etc.) privind capacități reduse ale APL de gestionare a riscurilor reprezintă o judecată falsă și chiar tendențioasă, având în vedere necesitatea analizării complexe conform principiului cauză – efect. Domeniul gestionării riscurilor sau protecției civile este un domeniu de importanță națională, iar APL exercită atribuții delegate de stat în	S-a luat act. Aspectele specificate în pct.36-39, reies din demersurile Comisiilor pentru situații excepționale locale adresate Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în vederea solicitării de asistență pentru lichidarea consecințelor situațiilor

		domeniul respectiv, care trebuie să fie acoperite integral cu resurse de la bugetul de stat și nivelul central. Odată ce aceste resurse nu au fost apropiate niciodată alocate, cel puțin este incorect da a vorbi de capacități reduse ale APL.	excepționale, pentru care la nivel local nu a fost identificate resurse suficiente. Respectiv Guvernul a alocat autorităților publice locale sumele specificate în pct.40 al proiectului. În conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 37. Autoritățile publice locale pot crea fonduri de rezervă (<i>Articolul 37. Fondul de rezervă al autorității administrației publice locale</i> <i>(1) Prin decizia bugetară anuală în cadrul bugetului local poate fi creat fondul de rezervă pentru finanțarea cheltuielilor urgente care survin pe parcursul anului bugetar și care nu au fost posibil de anticipat și, respectiv, de prevăzut în bugetul aprobat.</i> <i>(2) Fondul de rezervă al autorității administrației publice locale se administrează în baza unui regulament aprobat de consiliul local.</i> De asemenea, în conformitate cu Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, „Articolul 19. Fondurile de rezervă ale autorităților administrației publice locale <i>(1) Autoritatea reprezentativă și deliberativă poate decide constituirea unui fond de rezervă în mărime de cel mult 2% din volumul cheltuielilor bugetului local.</i> <i>(2) Fondul de rezervă se administrează în baza unui regulament, aprobat de autoritatea reprezentativă și deliberativă respectivă, în scopul finanțării cheltuielilor urgente care survin pe parcursul anului bugetar și care nu au fost posibil de anticipat și, prin urmare, de prevăzut în bugetul aprobat.”</i> Regulamentul-tip privind constituirea fondurilor de rezervă ale autorităților administrației publice locale
--	--	---	--

		și utilizarea mijloacelor acestora este aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1427/2004. Pct. 4 și 5 al Regulamentului citat, specifică „4. <i>Cuantumul fondului de rezervă se aprobă anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a unității administrativ-teritoriale la aprobarea bugetului pentru anul următor, în mărime de cel mult 2% din volumul cheltuielilor bugetului ei, în conformitate cu prevederile articolului 18 din Legea nr. 397 -XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale.</i> 5. <i>Mijloacele fondului de rezervă pot fi utilizate pentru:</i> <i>a) lichidarea consecințelor calamităților naturale și ale avariilor, efectuarea lucrărilor de proiectare aferente acestor acțiuni;</i> <i>b) restabilirea obiectelor de importanță locală (care se află la balanța autorităților publice locale) în cazul calamităților naturale provocate de procese geologice periculoase;</i> <i>c) acordarea ajutorului financiar unic pentru sinistrați;</i> <i>f) recuperarea cheltuielilor legate de transportarea și repartizarea ajutoarelor umanitare acordate unității administrativ-teritoriale (în caz de necesitate);</i> <i>g) acordarea ajutorului financiar sau material serviciului de pompieri și salvatori pentru îmbunătățirea bazei tehnica-materiale, conform prevederilor legale;</i> <i>h) alte cheltuieli cu caracter imprevizibil și necesități de urgență, care, în conformitate cu legislația, țin de competența autorităților publice locale.</i> De asemenea, potrivit Legii nr.271/1994 cu privire la protecția civilă, „Articolul 10. Atribuțiunile autorităților administrației publice locale
--	--	--

			<i>Autoritățile administrației publice locale:</i> <i>a) exercită, în limitele competenței lor, conducerea activității de îndeplinire a sarcinilor în domeniul protecției civile și asigură starea permanentă de pregătire a obiectivelor din subordinea Protecției Civile pentru acțiuni în condițiile situațiilor excepționale;</i> <i>d) organizează executarea lucrărilor de salvare și altor lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale;</i> <i>e) asigură înștiințarea la timp a populației în cazul apariției pericolului și apariției situațiilor excepționale, aduc la cunoștință regulile de comportare și modul de acționare în situația creată;</i> <i>f) realizează măsuri profilactice de zădărniciere sau diminuare a probabilității apariției situațiilor excepționale, de reducere a proporțiilor efectelor lor;</i> <i>h) creează, în scopul asigurării protecției civile, rezerve de produse alimentare, medicamente, mijloace tehnico-materiale și alte mijloace, asigură acumularea menținerea fondului necesar de construcții de protecție în stare permanentă de pregătire pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului;”.</i>
	2.	În contextul celor menționate la punctul precedent, stabilirea pentru APL doar crearea modulelor mobile (conform Obiectivul specific 1.1. din tabelul la pct. 251 la Proiect), furnizarea informațiilor privind voluntari pentru instruire, inclusiv de către CALM (Obiectivul specific 1.1. din tabelul respectiv), desfășurarea anuală a aplicațiilor și exercițiilor în domeniul protecției civile (Obiectivul specific 2.2.), nici cum nu corelează cu cele concluzionate la pct. 258 din Proiect: „Pregătirea în domeniul prevenirii riscurilor va determina autoritățile locale să planifice investiții în pregătirea ariilor de responsabilitate în vederea limitării pagubelor cauzate de dezaastre”. Pentru a se întâmpla aceasta trebuie alocate sistematic resurse APL de la nivel central pentru a putea investi în ariile de responsabilitate	Se acceptă parțial. Pct. 249 (după renumerotare) a fost modificat și se expune în următoarea redacție: „250. <i>Revizuirea și elaborarea programelor și a planurilor de prevenire și gestionare a dezastrilor vor asigura o reziliență consolidată a comunităților. În baza metodologiilor elaborate, vor fi fortificate capacitățile autorităților administrației publice centrale și locale în materie de anticipare a dezastrilor în baza realizării măsurilor de evaluare, identificării și inventarierii surselor de risc”.</i>

		delegate. Aceste aspecte trebuie reflectate în Proiect, de exemplu la pct. 265 din Proiect.	Precizare. Operaționalizarea modulelor mobile, specificate în pct.250 al proiectului (Obiectivul specific 1.1.), cât și acțiunile din Capitolul X. <i>Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030</i> (în continuare Plan) „1.2.2. Instruirea voluntarilor pentru acțiuni de prevenire și intervenție în caz de pericol sau declanșare a dezastrelor, 1.1.4. Crearea și operaționalizarea modulelor regionale mobile de prevenire pentru pregătirea comunității în situații de urgență”, sunt acțiuni stabilite pentru Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și presupune procurarea și dotarea a 40 de automobile cu materiale informative și echipament de difuzare a informațiilor video și audio, cu ajutorul cărora IGSU se va deplasa în localități și va desfășura campanii de prevenire și informare a populației privind acțiunile necesare de desfășurat în caz de pericol sau declanșare a dezastrelor (<i>desfășurarea campaniilor de informare – Acțiunea din Plan 1.1.3. Creșterea gradului de înțelegere și conștientizare de către populație a riscurilor în domeniul dezastrelor</i>). Asigurarea financiară pentru aceste activități va fi suportată de IGSU. Autoritățile publice locale cooperează pe aspecte de identificare a familiilor social vulnerabile, conlucrare în procesul de desfășurare a acestor campanii, etc., concretizare a riscurilor la nivel local, pentru care sunt necesare de desfășurat acțiuni de prevenire (spre exemplu bazine acvatice, etc.). Aspectele vizate la pct. 250 din Capitolul V. Impact, sunt corelate cu Capitolul II Analiza situației și anume (numerotare ajustată la versiunea actuală): „181. <i>Cadru normativ perimat, neadaptat necesităților, provocărilor și oportunităților actuale</i>
--	--	--	--

			<i>afectând eficiența sistemului național de prevenire și gestionare a dezastrelor;</i> <i>185. Această disfuncție normativă devine și mai vizibilă referindu-ne la obiectivul general de integrare europeană și participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al UE, ce impune adoptarea practicii comunitare privind identificarea și evaluarea integrată a riscurilor, elaborarea planurilor de intervenție pe scenarii multiple și procedurilor comune de intervenție.</i> <i>191. În acest sens, eficiența sistemului național de prevenire și gestionare a dezastrelor este profund afectată de caracterul depășit al cadrului normativ actual, care nu mai corespunde realităților operaționale, tehnologice și de securitate contemporane. În contextul integrării Republicii Moldova în Mecanismul de Protecție Civilă al UE, devine imperativă revizuirea și actualizarea integrală a legislației în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, în vederea alinierii la standardele și practicile europene.”.</i> <i>În acest sens, pentru redresarea situației, în Plan sunt specificate următoarele acțiuni:</i> <i>1.1.2. Crearea sistemului național de avertizare publică;</i> <i>1.2.1. Aprobarea proiectului de Lege a voluntariatului în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor;</i> <i>2.1.3. Organizarea și desfășurarea procesului de instruire/pregătire pe platformă digitală de instruire la distanță pentru reprezentanții autorităților publice centrale, autorităților publice locale, sectorului privat, asociativ și voluntar;</i> <i>2.2.1. Actualizarea Legii nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor și a Legii nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă;</i> <i>2.2.2. Acordarea ajutorului în pregătirea aplicațiilor la protecția civilă desfășurate în cadrul</i>
--	--	--	--

			autorităților public locale de nivelul doi și nivel special; 2.2.4. Elaborarea materialului ilustrativ-educativ (video) pentru populație, autoritățile administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar în calitate de metode de instruire alternative privind modul de acțiune în caz de dezastre”. De asemenea, la acest aspect este necesar de luat în considerare și acțiunile ce urmează a fi realizate în conformitate cu Legea nr.248/2025 privind managementul situațiilor de criză (art.6 Evaluarea națională de risc, etc).
Mesaj prin poșta electronică la data de 12 12 2025, la demersul MAI nr.41/4330 din 09.12.2025		La momentul actual, nu avem propuneri sau completări suplimentare la textul proiectului. Acceptăm amendamentele existente.	S-a luat act.
		Notificare	
Cancelaria de Stat Comentariu în SI E-Legiferare		În temeiul prevederilor pct. 231 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, Cancelaria de Stat a examinat repetat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030, (număr unic 980/MAI/2025) transmis spre expertizare și, în conformitate cu competențele funcționale, comunicăm lipsă de obiecții sau propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Energiei Comentariu în SI E-Legiferare		Comunică lipsă de obiecții sau propuneri	S-a luat act.
Ministerul Mediului Comentariu în SI E-Legiferare		S-a luat act de sinteza la proiectul cu NU 980/MAI/2025, Min Mediului comunică susținerea proiectului exprimând lipsa de propuneri și obiecții	S-a luat act.
Ministerul Finanțelor Nr.05-17/18/62 din 22.01.2026		Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030 (număr unic 980/MAI/2025), și reiterează poziția expusă prin scrisoarea nr. 05-17/257/1789 din 16.12.2025. Din Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030, acțiunea 3.3.2	Se acceptă parțial. Urmare a consultărilor între conducerea Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor desfășurate la 20.02.2026, proiectul hotărârii de Guvern și Nota de fundamentare (Compartimentul 2.2, pct.12) au fost revizuite și

	„Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 137/ 2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență”, urmează a fi exclusă/revizuită, având în vedere faptul că în Legea bugetului de stat pentru anul 2026 nr. 322/2025 și estimărilor pe termen mediu 2027-2028 nu au fost aprobate și nici planificate mijloace financiare necesare în acest sens. În acest context, măsura dată este neacoperită financiar și încalcă principiul de sustenabilitate financiară, în sensul stabilirii nivelului de salarizare pentru personalul din unitățile bugetare cu respectarea cadrului de resurse prevăzute în bugetele componente ale bugetului public național. Suplimentar, se accentuează și asupra faptului că, conform Raportului operativ lunar FD-050 privind statele și efectivul de personal din autoritățile/instituțiile bugetare la situația din 30.11.2025, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a înregistrat 164 funcții vacante, din 2465 unități de personal precizate, iar rata de încadrare fiind de 93,3 la sută din efectivul prevăzut. Subsidiar, urmează a se lua în considerare și faptul că, actualmente se aplică moratoriul asupra funcțiilor vacante din sectorul bugetar, iar menținerea funcțiilor vacante cu concomitentă majorare a numărului total de unități de personal se consideră o practică inefficientă și neargumentată. Respectiv, în vederea realizării activității instituției, Ministerul Finanțelor recomandă revizuirea efectivului limită al IGSU, luând în considerare inclusiv și numărul funcțiilor vacante, cu identificarea soluțiilor de acoperire a necesarului de personal din contul numărului funcțiilor vacante disponibile, cu posibilitatea anulării acestora din moratoriul prestabilit. În condițiile în care unul din angajamentele Guvernului este promovarea unei politici echilibrate privind ocuparea forței de muncă, necesitatea optimizării efectivului – limită, prin prisma funcțiilor exercitate, este o condiție prioritară în contextul neadmiterii majorării ponderii cheltuielilor de personal în produsul intern brut, indicator țintă prestabilit. În acest context, instituția poate interveni către Ministerul Finanțelor cu solicitări privind anularea moratoriului pe funcțiile vacante, întru redistribuirea acestora conform necesității de fortificare a capacității instituționale.	modificate, fiind excluse referințele privind funcțiile necesare pentru majorarea numărului actual al efectivului-limită a IGSU (130).
--	--	---

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Nr.17-194 din 21.01.2026	La pct.100 din partea descriptivă a Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026–2030 este evidențiată necesitatea creării în Republica Moldova a Sistemului de avertizare publică „MD-ALERT”, în conformitate cu standardele Uniunii Europene, similar sistemelor implementate în statele membre ale UE. Totodată, potrivit pct.102, realizarea acestei acțiuni este planificată pentru perioada 2026–2027 și urmează a fi asigurată prin intermediul Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și al rezilienței Republicii Moldova, implementat în temeiul Acordului de împrumut încheiat între Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. În acest context, deși la pct. 2 subpct. 1.1.2 din proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026–2030 este prevăzută acțiunea „1.1.2. Crearea sistemului național de avertizare publică”, considerăm oportună și justificată includerea expresă, în conținutul acestei acțiuni, a denumirii concrete a Sistemului de avertizare publică „MD-ALERT”, în vederea asigurării clarității, coerenței și unei expuneri uniforme a măsurilor planificate, în concordanță cu prevederile pct.100–102 din partea descriptivă a Programului. Această abordare este susținută și de faptul că Ministerul Afacerilor Interne a elaborat și a transmis spre consultare publică proiectul hotărârii privind aprobarea Conceptului Sistemului de avertizare publică „MD-ALERT”, înregistrat cu numărul unic 23/MAI/2026.	Se acceptă. Acțiunea 1.1.2. din Plan a fost completată conform propunerii înaintate.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Comentariu în SI E-Legiferare	Urmare examinării repetate a PHG privind aprobarea Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor. Totodată, comunicăm că PHG a fost modificat în funcție de propunerile prezentate prin avizul MIDR nr. 04-6706 din 18.12.2025.	S-a luat act.
Ministerul Sănătății Comentariu în SI E-Legiferare	Ministerul Sănătății, în urma examinării tabelului de sinteză comunică lipsa de propuneri și obiecții.	S-a luat act.
Ministerul Afacerilor Externe Comentariu în SI E-Legiferare	Comunică lipsă de obiecții sau propuneri	S-a luat act.

Ministerul Educației și Cercetării Nr.13/48/26 din 29.01.2026	Comunică lipsă de obiecții sau propuneri	S-a luat act.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale 02/443 din 29.01.2026	La proiectul Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026–2030 La Capitolul VIII „Autorități și instituții responsabile”, MMPS este indicat explicit ca autoritate responsabilă pentru „dezvoltarea capacităților de accesibilitate a informațiilor pentru categoriile de populație cu necesități speciale”, iar Capitolul X. Planul de acțiuni privind implementarea programului respectiv, la acțiunea 1.1.6 „Dezvoltarea capacităților de accesibilitate a informațiilor pentru categoriile de populație cu necesități speciale”, MMPS este menționat în calitate de co-executor, pentru încheierea unui acord de colaborare între IGSU al MAI, MMPS și Asociația Surzilor din Republica Moldova privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor. Se menționează că, noțiunile de „accesibilitate” și „persoană cu dizabilități” sunt definite expres în Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. De asemenea, potrivit art. 25 din Legea nr. 60/2012, autoritățile publice și furnizorii de servicii au obligația de a adapta serviciile și informațiile oferite, iar statul, prin intermediul autorităților publice competente, promovează accesul persoanelor cu dizabilități la informație, la mijloacele de informare în masă, precum și la tehnologia informației și comunicațiile electronice. În acest sens, autoritățile și instituțiile publice au obligația de a asigura accesibilitatea propriilor pagini web și a sistemelor informaționale, în conformitate cu standardele internaționale aplicabile. Totodată, cadrul normativ stabilește că normativele de adaptare a sistemelor informaționale și de utilizare a modurilor alternative de comunicare se aprobă de către Guvern, prin intermediul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, în calitate de autoritate competentă în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor electronice. Prin urmare, se solicită revizuirea corespunzătoare a textului Programului, în vederea alinierii acestuia la competențele legale ale autorităților publice implicate, și anume:	Se acceptă. Punctul 265 al proiectului a fost modificat, conform propunerii înaintate.

		- la Capitolul VIII „Autorități și instituții responsabile”, în descrierea atribuțiilor MMPS sintagma „dezvoltarea capacităților de accesibilitate a informațiilor pentru categoriile de populație cu necesități speciale” se va substitui cu sintagma „dezvoltarea cadrului normativ privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor”.	
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică Comentariu în SI E-Legiferare		I.P. ”STISC” susține proiectul și comunică lipsa propunerilor sau obiecțiilor	S-a luat act.
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Nr.01-DRA/156 din 16.01.2026		Comunică lipsă de obiecții sau propuneri	S-a luat act.
		Expertiză juridică	
Ministerul Justiției Nr.04/1-1010 din 30.01.2026	1.	În contextul examinării proiectului, la definitivarea acestuia se vor lua în considerare următoarele obiecții și recomandări: La proiectul hotărârii: Numerotarea elementelor structurale ale proiectului urmează a fi revizuită conform dispozițiilor statuate la art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Potrivit prevederilor indicate, pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Observația dată este valabilă și în raport cu conținutul Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat conform propunerii (pct. 40, 41, 42, 58, 59, 77, 83, 89, 109, 121, 122, 152, 194, 198, 201, 204, 245, 257, 260, 262, 266, 268, 272, 274, 276)
	2.	La pct. 1, dispoziția normei se va completa cu textul „(se anexează)”.	Se acceptă Pct. 1 a fost completat.
	3.	Conform pct. 3 sbp. 2), Ministerul Afacerilor Interne trebuie să prezinte, până la data de 15 aprilie 2028, un raport de evaluare intermediară pentru doi ani. Cu toate acestea, textul nu precizează în mod clar ce tip de evaluare se impune a fi realizată.	Se acceptă Pct. 3 a fost completat.

		În absența unor clarificări, există riscul ca raportul prezentat să fie incomplet, iar ca rezultat, procesul de evaluare să fie inefficient. Astfel, recomandăm revizuirea acestui subpunct prin completarea cu titlu programului (observație valabilă și pentru pct. 3 sbp. 3)).	
	4.	La proiectul Programului național de dezvoltare a protecției civile pentru anii 2026-2030: În conformitate cu pct. 7 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de planificare și a documentelor de politici publice care se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, acestora li se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, prevederile cuprinse la art. 24 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, stabilesc că la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative. Drept urmare, se va reține că notele de subsol situate în marginile inferioare ale paginilor nu reprezintă elemente de structură ale actului normativ, fapt pentru care urmează a fi excluse și, după necesitate, integrate nemijlocit în cuprinsul Programului.	Se acceptă Notele de subsol au fost excluse.
	5.	La proiectul Planului de acțiuni: Sintagma „Autoritățile Publice Locale” se va conforma terminologiei utilizate în Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.	Se acceptă. În Planul de acțiuni, sintagma „Autoritățile Publice Locale”, a fost substituită cu sintagma „Autoritățile administrației publice locale”.
	6.	Exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se va face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.	Se acceptă. Modificările au fost operate.
	7.	Autoritățile administrației publice locale, Asociația Surzilor din Republica Moldova și Congresul Autorităților Locale din Moldova în activitatea lor, sunt libere și independente față de autoritățile administrației publice centrale și se supun doar legii și prevederilor statutare. Drept urmare, în vederea realizării acțiunilor cuprinse în Planul de acțiuni, astfel de entități ar putea fi atrase în calitate de parteneri.	Se acceptă. Autoritățile administrației publice locale, Asociația Surzilor din Republica Moldova și Congresul Autorităților Locale din Moldova, în Planul de acțiuni au fost specificate ca „Parteneri”.